

# BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:  
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.  
Működés szerkesztő: RHAUN SÁNDOR.  
Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,  
egy hónapra 1 frt 20 kr.  
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

## Az utolsó tárgyalások.

Budapest, november 16.

(K.) Most már késő volna a kvótakérdés pénzügyi tartalmáról beszélni. Vagy inkább korán volna még? Ahogy tetszik. Így is igaz. Mert a mikor valamelyes formában küszöbön a döntés, az okoskodás későn jönne, a kritika korán. A kvótaszámításokat talán már órák mulva, de okvetlenül nemsokára felváltja a kvótaszám. Ezt az eredményt bevárjuk s ha majd előttünk lesz, megalkotjuk róla véleményünket s elmondjuk felőle bírálatunkat. Az ügynek mostani stádiumában a kvótaügy finansális részét csakis bevárni lehet, de megvitatni többé nem.

De van a kérdésnek politikai tartalma s az sohasem volt olyan aktuális, mint ebben a pillanatban. Bizonyos, hogy a magyar kvótaküldöttséget nem kell erről kitanítani, de az osztrák küldöttség budapesti időzése során jól tenné, ha ezt a politikai tartalmat kétszer is fontolóra venné. Mi ez a politikai tartalom? Az, hogy a jelen viszonyok közt a kvótadöntés kinalkozó módjai közül igazán célhoz csak az vezetne, ha a *küldöttségek* tudnának egymással megállapodásra jutni. Ez a mód tiz esztendőre rendezné a kvótakérdést s a monarchia közjogi szervezetéből kiharisaná legálabb ezt a kellemetlen kontroverziát, amely a szenvedélyek felgyújtásával mindig lázassá teheti a megpróbált szervezetet. Ha a küldöttségek nem tudnak egymással megállapodni, kvóta akkor is lesz. De hogyan? De meddig? Megtörténhetik, sőt föl kell tenni, hogy a kormányok szerencsésebben mennek a tárgyalásba és meg is állapodnak a kvóta arányában. Akkor erről előterjesztést tesznek, mindegyik a maga törvényhozásának. Csak-hogy hol akad olyan optimista lélek, aki

föltegye az osztrák parlamentről, hogy mai állapotában a *kormány* kvóta-előterjesztését tárgyalni akarja és pláne magáévá is tegye? Az osztrák parlament kiszámíthatatlan, de annyi rendszer még az ő örültségében is van, hogy ezt az egyszerű okosságot ne lehessen róla föltenni. Még csak tárgyalni sem fogja a kormány előterjesztését s így be fog következni a királyi döntés szükségére. Akkor aztán lesz kvóta. De csak egy kurta esztendőre. Mert ha a magyar törvények meg is engednék a hosszabb időre terjedő királyi döntést, az osztrák alkotmány a kvótát császári szóval nem hagyja egy esztendőnél hosszabb időre megszakítani. Tiz-tizenkét hónap mulva tehát elülről kezdődnek a tanácskozás, az alkudozás, a zsörtölődés — őszinte örömeire mind azoknak, akik hideg józanságukban ugyanazt csinálják, amit az osztrákok a maguk deliriumában: tudniillik a monarchia biztonságának alapjait kezdik ki. Pedig az még a kedvezőbb eshetőség volna, ha akkor a tanácskozás és a zsörtölődés megismétlődhetné. Mert mi lesz, ha jövőre odaát megint valami munkára képtelen parlamentre háramlanék a dolgok intézése? Ha még a kvóta-küldöttséget sem tudná megválasztani? Vagy nem akarná? Akkor hiányzanának még a királyi döntés előfeltételei is, kvótát még az uralkodó se teremthetne ilyen esetben.

Aki erre azt mondja, hogy akkor az a parlament a delegáció tagjait sem választaná meg, annak igaz van. Csakhogy semmit sem bizonyít. Ha az osztrák parlament jövőre vagy a következő években valamikor nem tudja a delegáció tagjait megválasztani, az akkor is érzékeny sebe a kiegyezésnek, ha máskülönben a közös ügyeket ideiglenesen delegációk nélkül is el lehet intézni. De az már csak nem mindegy, ha ugyanakkor min-

dig fölfakad a kvótaseb is! Ámbár hiszen vannak emberek, akik csak örülnének, ha a kiegyezés területe egész körház volna és minden pontján egy-egy égető sebet kellene ápolgatni, takargatni. De aki igazán meggyőződésből hiva a kiegyezésnek s ezt az alkotási a monarchia biztonsága és nagysága érdekében még a szellőtől is óvni szeretné, az nem nézheti egykedvűen, ha a delegáció pontján *esetleg* kifakadó sebet évről-évre *biztosan* komplikálja még a kvótafájdalom is. Az nem ismerhet szentebb kötelezést annál, hogy a közjogi szervezet beteg részeitől legalább az egyiknek biztosítson hosszabb időre pihenést s ha már a delegációt orvveszedelmek ellen nem biztosíthatja, a kvótát úgy rendezze, hogy tiz esztendőig ne zavarhassa a monarchia két államának nyugodalmát. Lehet-e az uralkodó döntésétől ezt a nyugodalmat várni? Még csak megnyugvást sem, hát még olyan nyugodalmat, amelyre mind a két államnak, de Ausztriának különösen is szüksége van! Egy esztendő — semmi az, mikor olyan megrongált, agyoncibált kapcsolat erősítése forog kockán, mint a kiegyezés munkája. Tiz esztendő se sok, de talán elég. Ha jövőre elülről kezdődik a kvóta-háború, a betegség nem kezdődik elülről. Az már csak öregedik, kinosabbá válik. Ha ellenben a két kvótaküldöttség az utolsó pillanatban megállapodik egymással, akkor a kvótakérdés tiz esztendőn keresztül nem mérgesítheti el a monarchia közjogi szervezetében esetleg jelentkező bajokat és jut idő, hogy kellő nyugodtsággal lehessen orvosolni a szervezet baját, meg az Ausztria sokkal nagyobb baját is. Tiz esztendő! Azalatt még az esztét is megtalálhatja Ausztria, holott a rövidesen visszatérő izgalmak csak mindig jobban besodorják a szédületbe.

## T Á R C A.

### Hangulatok.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Nógrádi László.

#### I. Meghalt egy kis madár ...

Meghalt egy kis madár... Még délután együtt csicseregtek a többivel, kik nagy csapatokban szállóskáltak be a falu házaiba, arról tanakodva, hogy mikor keljenek vándorutra a melegebb hazába. Mert ime már hidegedik az idő, szürkül, fakul a határ, el kell hagyni az eresz alá rakott kis fészkeket.

Még ott csicseregtek délután a kis fészkek körül, honnan nem rég szállott ki. Ujat még nem építhetett, a régi otthon szállódossa szeretettel körül; — majd ha visszatér a hosszú utról, akkor épít egy kis fészket, akkor alapít csöpp otthon majd! Itt, közel a régihez, itt lesz jó, eszöndes otthon lesz ez. Békés lakói vannak a háznak, két öreg, meg egy csöpp gyerek, az öregek árván maradt unokája. Itt nem zavarja majd semmi, senki, az eperfák lombja suttogása jó altató lesz a kicsiknek.

Jöködven, csicseregve szállóskáltak körül a csendes házat, az eresz alját, az eperfás udvart, oda-odacsapott az ablakba, meg a pitvarajtóba, be akart lesni, hogy lássa utoljára a nagy, megszűt ut előtt a két öreget, a csöpp gyereket. Az ajtó ki nem nyílt egész délután, az ablak el volt takarva.

Még délután vigan csicseregtek, szállóskáltak, most ott fekszik a falu szélén, hol a kertek sűrű bokrai beleszakadnak a hosszú rétségbe, egy kis bokor aljában vergődve, szomorúan, szinte életlenül. Ki tudja, mi lelte, egy véletlenül eldobott kő, — vagy mi, csak lehullott ide, a kis

bokor aljába, a csendes mezőre betegen, haldokolva.

A nap éppen nyugszik, alig pislog már egy-egy szikrányi sugárka is a hegyek tetején. Nagy eszöndben hallgat minden. A pajkos, játszó szellő fáradtan ül az erdő levelein, míg a nap le nem bukik a sötét hegyek mögé, madár nem kiált, bogár nem száll, szöcske, tücsök hallgat. Néma minden, valami esodás varázslat szállja meg a lomb, a rög lakóit, mintha hatalmas paranosoló szó kiáltott volna végig a nagy mezőn, hegyen, völgyön, hogy hallgassanak; visszafojtja lélegzetét a nagy természet, mikor a világosság elszakad tőle; talán tudja a fa, a fű, a virág, a rög, a patak, az állat, hogy a nagy éjszaka is így kezdődik majd, leszáll a nap, kiálszik az ég fényessége, lesoppad az utolsó szikra is és aztán sötétség lesz, szakadatlan éjszaka harmat és hajnal nélkül.

Ott a bokor alján rezdül csak meg olykor-olykor a fű, mikorra a haldokló kis madár vergődve összerándul. Megmozdul a fű és siró csipogás hallatszik nagyon halkan s mégis élesen. Meghallja egy nagy szöcske, ki a zombék oldalán ül, felüti fejét s figyelme néz, honnan jön a hang, aztán lomhán megindul, nagyokat lépve kaszás lábaival, le a zombék tövébe megy, hol egy másik szöcske ül.

A nap lecsusztott már egészen, szürkeségbe borulnak a hegyek, a mező fölött az esteli harmat köde szállong csendesen. A szél is feltámadt, leszáll az erdő leveleiről és végigsuhan gyorsan a réten, hegyoldalakon. Gyors most az utja, mert kevés virága van már a mezőnek. Egy-két elmaradt, egy-két haldokló virága csak. Az ékesek, a szépek, mind meghaltak, porrá váltak már, nincs kivel pajkoskodni a szellőskének, hirtelen oda ér a kis bokorhoz is s ott megáll.

Lent a fűben haldoklik a szöcske; halkan leszáll melléje a szellő, végigcsevegja lönge szárnyával, hogy enyhítse, csillapítsa fájdalmát.

Haldoklik, meghal!... alig-alig mozdul már, csöpp száját nyitogatja, kicsiny melle pihegve zihál, lábaeszkü összezsongorodnak, szárnya félig ki van terjesztve.

Meghal! Kicsap hirtelen a kis szellő, sívó hangot adva siklik el a fűtorzások között, végig a réten, fel a hegynek, beszáll az erdőbe, átszalad a bokrokon, fakoronákon, mindent felkölt álmából és siró hangon kiáltja: haldoklik egy kis madár, meghal egy kis madár. Ijedve rezdül össze a mező, az erdő minden élője. A virágok felültek bágyadt, beteg fejüket s a bokor felé fordulnak, szöcske, tücsök felébred, megrezdül az erdő rejtekek sűrűje, suttogva verődnek össze a lankadt falevelek, mintha ezer ajakkal mondaná minden gyászos hangon: meghal egy kis madár...

A kis szellő társával hamar visszatér, egyik virágillatot hoz szárnyán, a másik harmatot, gyöngye, hűsítő harmatot.

A bokor aljában ott ül már két nagy szöcske, meg egy kis tücsök. A szellőskék leszállnak, rálepnek a kis madárra. Pihegő szájára hús harmatesz hull, illatos, üde a levegő... hiába, hiába. A sötét éjszaka rálepett a mezőre, nehéz szárnya letakart mindent, egybefoly a hegy a völgygel, nincs fény sehol, csak az égen csillog egy-két csillag bágyadtan. Lassu zsongás hallatszik a mezőn, olyan mély, bus zsongás.

A kis madár csipogva hánykolódik a bokor aljában, egyet-egyet rándul, szárnyával fáradtan csapdos, majd elesenededik, csőre összezáródik, szárnya szétterül, szeme lehunyt, — meghal.

— Meghalt, suttog a szellő s egyszerre esend lesz a nagy mezőn egy pillanatig, aztán megint halk suttogás hallatszik. A levelek összeverődnek, a virágok bágyadtan hajtják le fejüket, levélről-levele, virágról-virágra száll a sugó szó: Meghalt egy kis madár...

S ott a faluban is megnyílik a csendes ház ajtaja, emberek jönnek ki, halkan suttogják:

Azért mondjuk, hogy a kvóta politikai tartalma sohasem volt olyan aktuális, mint ebben a pillanatban. Az osztrák küldöttség ma este Budapestre érkezett s holnap, holnapután valamire el kell dölnie a kérdésnek. Tehát igazán csak pillanatokról van szó. És ezekben a pillanatokban az osztrák küldöttség egy kis elszántsággal megtalálhatná a monarchia számára azt az erőt, amelyet Ausztria olyan boldogul dobott el magától. Ismétljük, igazi megnyugvást csakis egy tartós megoldás nyújthatna; tartós megoldást pedig egyedül a kvótaküldöttségek meggyezése tudna lehetővé tenni. Ezt óhajtjuk őszintén és melegen, noha — az igazat megvallva — reménykedni benne alig merünk.

## BELFÖLD.

**A magyar-horvát pénzügyi kiegyezés.** A magyar-horvát pénzügyi egyezmény előkészítésére kiküldött négyes bizottság ma délelőtt tartotta alakuló ülését, amelyen a kormány részéről Széll Kálmán miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter voltak jelen. A bizottság elnökére egyhangulag gróf Csáky Albint, előadónak Falk Miksát választotta meg, aki ezt a tisztséget az előző kiegyezési tárgyalások alkalmával is viselte. A bizottság megalakulásáról a horvát bizottságot hivatalosan értesíteni fogják. A regnikoláris bizottság egyelőre ülést nem tart, hanem bevárja a horvát bizottság nunciumát, amelyet dr. Eggersdorfer előadó jórésben már be is fejezett. Ezt a nunciumot, amint az a magyar bizottság elnökéhez beérkezik, sokszorosítják és a bizottság tagjai közt szét fogják osztani. Falk Miksa előadó tanulmányozni fogja a horvát bizottság elaborátumát és a szükséghez képest indítványozza majd a bizottságnak, hogy a kormánytól a magyar bizottság renunciumához szükséges pénzügyi adatokat a bizottságnak rendelkezésére bocsássa. Ez idő szerint semmi megállapodás arra nézve nincs, hogy a bizottság az érdemleges tárgyalást mikor kezdi meg; valószínűnek látszik azonban, hogy csak a jövő év elején fognak a tárgyalás merítumába. A Horvátországgal való kiegyezés egy évi provizórius meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat azonban, melyet a pénzügyi bizottság tegnapi ülésében már letárgyal, legközelebb tárgyalás alá kerül a plénumban. Pulszky Ágost előadó a javaslatról szóló jelentést már a Ház szobai vagy hétfői ülésén be fogja mutatni.

**Az országgyűlési szabadelvű-párt** holnap, pénteken este 7 órakor értekezletet tart.

Meghalt a kis gyerek, meghalt... A nyitott ajtón sírás hallatszik s el-elűlő zokogás. A levegőben magasán költöző madarak szállnak gyorsan suhanva el a mező fölött, kiáltásuk lehallatszik; mennek sietve a melegebb hazába, elmegy mind, csak egy marad itt, a holt kis madár.

Az éjszaka nedves harmata leszáll a mezőre, falura, alszik minden, csak ott virrasztanak a kis házakban s itt a bokor között szálldos a szelőkő. Megrázza az ágakat s hull, lehull egy kis haraszt szemfedőnek a holt madárkára.

### II. Pipa-ütés.

Már hajnal óta szállingózott az eső, a föld felnyálkásodott, a kalász megdagadt, hát nem mehettek az emberek sem kaszálni. Ott lomhásokdakt a nagy pajtában. Egyik fektűt, a másik kötelet csinált, a fiatalabbja meg kötekedett egymással.

— Csak nem lesz ma dolog, úgy nézem, mondja Nagy Pali János.

Gödörös Jóska megnyomkodja pipáját a zsebkendőből előkerült dohánynyal, nagy nehezen rágyújt, aztán belemorzsolja pipájába jól a gyufa tüzet, nehogy baj támadjon belőle, lecsukja a hegyes kupakot s füsttel vegyesen csak lassan eregeti a szót:

— Nem hát, szítál az eső, pipál a Karancs. A Karancs csakugyan erősebben eregeti a füstöt, mint Gödörös Jóska, nyilván nem trafikot szí. Mind a három csuca kődbe van burkolva, a hátán egy nagy sötét felhő fektűt végig. Mig az onnan le nem száll, vagy el nem megyen valamire, baj van. A mögött az eső, a jég, a zápor. Nem tanácsos addig munkába menni.

— Ráfér az emberre, mondja valaki a pajtaszögletből. Megakad a beszéd, mindenki akarna valamit mondani, de hát jobbnak látják inkább semmit se szólni. Minek, ugy is esik az eső, ugy se lehet dolgozni annak se, aki akarna. Csend támad a pajtában, csak az eső-csepegtés tik-takja

**A néppárt a delegációban.** Az országgyűlési néppárt ma délután tartott értekezletét gróf Zichy Jánost és Szabó Istvánt jelölte a delegációba. Az értekezlet után a párt tagjai fölkeresték gróf Zichy Nándort és hetvenedik születése napja alkalmából üdvözölték. Az üdvözölő beszédet Molnár János apát, pártelnök mondta, amire Zichy Nándor azt mondta, hogy e mai napon nem ideális, nem hittani s nem fennjáró képekkel foglalkozik, hanem amit a realitás követel.

Mi, ugymond, hitünkért, egyházunkért küzdünk; ezt az egyház iránti hűséget, a cselekvő hitet a politika terén, a parlamentben akarjuk érvényesíteni. A hitetlen irányt el kell puszítani, ezen irány minden járulékát ellenszégnek kell tekinteni, hitünkért, hazánkért küzdeni és így győzni fogunk! A nagyobb erő mindig ott van, ahol a hitező és meggyőződés!

**Zárószámadások.** A képviselőház zárószámadási bizottsága Fest Lajos elnöke alatt ma ülést tartott, amelyen tüzetes vita után megállapította a múlt évi állami zárószámadásokra vonatkozó jelentését és a Ház elé terjesztésével Benke Gyula előadót bízta meg. Ezzel a múlt évi zárószámadások tárgyalása befejeztetven, az ülés véget ért.

**Interpelláció.** Rakovszky István hír szerint interpellációt intéz a szombati ülésben Széll Kálmán miniszterelnökhez a kiegyezéssel kapcsolatos ügyekre vonatkozólag.

## A helyzet.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, november 16.

A mai nap a nézetek és hangulatok további tisztulásának, lehiggadásának volt a napja. A budapesti politikai világ irányadó köréi, különösen a szabadelvű pártnak összes számbavehető tényezői a helyzetet ma is a legteljesebb nyugalommal itélik meg.

Az egyhangú vélekedés ma is az, hogy a kiegyezés válságáról egyáltalán nincs szó. Minden komolyan gondolkodó politikus meggyezik abban, hogy sem az utóbbi napok bécsi eseményei, sem más körülmény nem ad okot arra, hogy kiegyezés válságáról beszéljünk.

## Nincs válság.

Nálunk nincs. Ausztriában igenis van parlamenti válság, van alkotmányválság, mert a birodalmi tanács többségének körében a császár paragrafus érvényben tartását tették kérdéssé tárgyává; és lehet kormányválság is, mert a Clary-kormány esetleg kudarcra lesz kénytelen vissza-

vonulni elvállalt nehéz feladatainak teljesítésétől. Két válság tehát egész határozottsággal megvan és hozzájuk járulhat egy harmadik is. Mindez azonban egyelőre Ausztria belügye, amely teljességgel nem jelenti a kiegyezés válságát.

A kiegyezési megállapodások nálunk parlamenti uton alkotott, szentesített törvények által, Ausztriában pedig, egynek kivételével, az osztrák alkotmány 14. §-a alapján kibocsátott császári rendeletekkel életbe vannak léptetve. Az az egy, a fogyasztási adók átutalása, 1900. január 1-én életbe kell, hogy lépjen Ausztriában is s életbe is fog lépni. Az osztrák kormány életbe akarja léptetni s egyebet nem is akarhat.

Ha bekövetkeznék az az eset, — amelyet mi kizártunk tartunk — hogy az átutalási eljárást odaát nem léptetnék életbe, akkor ennek nem lenne és nem is lehetne más következménye, mint az, hogy az osztrák sört, az osztrák cukrot és az osztrák szeszt a magyar állam 1900. január 1-étől kezdve nem bocsátja át a magyar határon. Ha azt akarnák az osztrákok, hogy az ő mulasztásuk következtében felállítsuk a fogyasztási záróvonalat, ezt megkaphatják. Csakhogy egészen bizonyos, hogy ezt nem akarják.

## A megtagadott arany.

Ami pedig az államadóságot ellenőrző osztrák bizottság famózus határozatát illeti, ennek sem igen lesz meg, a dolgok mai állása szerint az a következménye, hogy halomra döntse a viszonyosságot. Az osztrák kormánynak az a kötelezettsége, hogy a szükséges aranykészletet kellő időben beszolgáltassa. Ennek a kötelezettségnek az osztrák kormány eleget akar és eleget fog is tenni. Nekünk nincs is más kövételünk rajta, mint az, hogy megkapjuk, illetőleg, hogy a bank megkapja a szükséges arany mennyiséget. És ez föltétlenül meg is lesz. Hogy gróf Clary honnan veszi az aranyt, a Fuchs ur ellenzárásával lecsukott ércetömbökből-e, vagy máshonnan, az nem tartozik reánk. A szabad aranyat veszi-e elő, vagy másképpen segít magán, nekünk az egészen közömbös. Arany legyen az az arany. Punktum. Ezenkívül minden mindegy.

## A kvóta.

A kvótatárgyalások holnap újra kezdődnek és pedig ezuttal nem reménytelenül. A kvótatárgy eshetőségeivel első cikkünk foglalkozik behatóan. Itt csak arról az összefüggésről szólnunk, amely a kvótatárgy elintézése és a

— Cserép, — szakítja félbe Gödörös uram s hitetlenül csóválja fejét, — fehér a tajték, mint a tej, Ferduska uram, tudom én azt, engem ugyan nem teszen lóvá. Cserép, az a.

Ez a hiedelme Gödörös uramnak, ahogy tudja, úgy tudja, de a koponyájából semmi ki nem zökkent, mert hiszen palóc ember s nem hiába ez a palóc hitvallás, hogy amit tudok, tudom én azt. De Ferduska János is tudja, amit tud. Megharagszik a Gödörös uramra nagyon, pattogva mondja:

— Aki minek nem tudja, minek erősködik arról. A számba se vennék bab-cserépet, mint kelmed, ehun ni, tán a kelmed pipája tajték? s oda bók a Gödörös uram hegyes kupaku pipája felé.

— Selmei biz-e, öt esztendő, nem bab, dörmögi Gödörös Jóska s kevélyen tartja kezében. — No hát jó, próbálkozzunk, mondja Ferduska János, üssünk pipát, lássuk az erősebbet.

Gödörös uram szó nélkül nyomja beljebb az éggő dohányt, lezárja a kupakot, megcsavarja a nyelet, hogy erősebben álljon, csak aztán szóval meg:

— Hát üssünk, — eltöröm a kendét. Már erre Ferduska uram is készen van a magával. Felkelnek s lefelé tartva a pipa makkját, úgy állanak szemközt, mint két párbajozó. Jancsi Péter, meg Kuri Pista is elfeledkeztek a madárról s a kakasulón lúf vent, nézik figyelve, hogy mit csinálnak lent.

— Jó megfogja, kiáltja Ferduska János, mikor hártam mondok, üssünk s nyomban kiáltja is: három! Egy csattanás hallatszik s a Ferduska uram pipája szétfeccsen, csak a szára marad ő kelme kezében.

— Mondtam, szól Gödörös uram, mondtam, tudtam én, hogy az enyém tiszta tajték s nyugodtan szippantott a pipájából tovább, valami esendes öröm játszik a komoly arcán, füsttel vegyesen dörmögi: Nem is adnám száz cserépetért, nem én Ferduska uram!

hallatszik s olykor esieserdül meg fent a tetőzsup szögellésénél a veréb.

— Minek má' az no, szólal meg az öreg Gödörös Jóska dörmögve, pihenjeteik, mondja s szemrehányóan néz Jancsi Péter, meg Kuri Pista felé, kik egymás ellen igyekeznek felmászni a pajta fagerendáin oda, hol a verébesipogás hallatszott, mert ott bizonyosan fészek van. Több mint bizonyos, hogy ha a szavával nem tudná, kamóval szedné le őket a gerendáról, ha Ferduska János uram nem terezné el róluk a figyelmét.

— Nézze kegyelmed, mondja Ferduska János, nézze csak, ugy-e szép pipa?

— Az a, szól vissza Gödörös Jóska, de oda se néz.

— Hát tekintse legalább meg, oszt úgy szóljon.

— Szép, mondja Gödörös uram, de már oda néz, jó szemügyre veszi a Ferduska portékáját.

— Tajték.

— Az? no lám.

— Talán nem hiszi, Gödörös uram?

— Nem én, — egyébként is pipa pipa, csak dohány legyen. A szóváltásra többen gyülekeznek köréjük, mindnyájan gondosan nézdegélik a Ferduska János pipáját s mindenik mond valamit.

— Tajték, nem a, csak olyan izé, de biz' tajték, hallatszik vegyesen, itt-ott kacagnak is hozzá.

— Fekete cserép, mondja Gödörös Jóska, miután jól megfogatta a kezében, még csak nem is selmei, csak olyan bab-cserép.

Ferduska János azonban nem hagyja annyiba a dolgot, méltatlankodva tekint Gödörös uramra s ugyancsak hangosan mondja a szót.

— Kend se látott még tajtékat a tulajdon pipaszárján, én álló esztendője, hogy itt látom ezt a szememnél egy araszra, hát csak tudom, mi a tajték. Magam vettem a szécsényi vásáron, száz közül választottam Patyi Gergely urammal egyetemben, hiszi, nem hiszi, ez bizony tiszta tajték, ez a feketeasz...

magyar törvényhozás munkaidejének felhasználása közt van.

A kvótáig parlamentáris elintézésére teljes halhatéj de van a törvényhozásnak. Igaz, hogy közbesznek a delegációk ülésezei is, de ez egyáltalán nem okoz semmiféle komplikációt. Ha a kvótábizottságok nem végeznék is el a munkájukat a delegációk összehívásáig — ami éppen-séggel nem valószínű — ez sem hátráltatná a parlamentet abban, hogy hozzáfogjon a kvótatörvényjavaslat tárgyalásához. Legfeljebb az történnék meg ebben az esetben, hogy a delegációk ülésezei alatt is tartana a parlament üléseket. Aminek semmiféle akadálya nincs. A delegátusok végeznék a maguk dolgát Bécsben — sőt az alatt, míg plenáris ülések nem lesznek, egyszerűk haza is jöhetne — a Ház pedig ülésezhetne itthon. A delegátusok távolléte sem a határozatképességet, sem a tanácskozási képességet nem alterálhatja.

Mint hogy pedig obstrukcióra senki sem gondol, bármilyen alapos, nagyszabású kvótavita lesz is, előrelátható, hogy az év végeig hátralevő hat hétnek egy harmadrészét is aligha fogja igénybe venni. De ha mind a hat hetet lefoglalja is, akkor sem támadhat belőle bonyodalom, mert, a királyi döntésnek minden alkotmányos feltétele meglévén, a király fogja eldönteni a kvótát.

Sokan különben is valószínűnek tartják, hogy a király döntésére kerül a sor, mivel az osztrák parlament többsége, úgy vélik, nem lesz hajlandó a Clary-kormányt abba a helyzetbe juttatni, hogy parlamenti uton intéztethesse el a kvótáigyet.

Ami pedig azt az aggodalmat illeti, hogy mi megállapítjuk a kvótánkat, s Ausztriában január elsején mégsem léptetik életbe a viszonosság, ennek semmi komoly jelentősége nincs. Mert először is meg lehet és meg kell annyira biznunk Széll Kálmán tapintatában és diplomatikus ügyességében, hogy a kvótára vonatkozó országos határozatot akkor bocsjátja szentesítés alá, amikor jónak látja. És végül ismét hangsúlyozzuk, hogy a kvóta és az átutalás között realis kapcsolat nincs, s az egyiknek a másikhoz csak annyi a köze, hogy január elsejére mind a kettőnek meg kell lennie.

A holnap megújuló kvótatárgyalásokról egyébként a következő előzetes értesüléseink vannak:

Az osztrák kvótaküldöttség tagjai ma este ideérkeztek; a küldöttség üléseit az Angol Királynőben tartja, ahova a tagok legnagyobb része szállott. Itt laknak az osztrák kormány itt időző tagjai is. A közös tanácskozások a képviselőház pénzügyi bizottságának tárgyaló termében lesznek. Gróf Csáky Albin ma meg látogatta gróf Claryt, az osztrák minisztertanács elnökét és Kniazolucki lovagot, az osztrák pénzügyminisztérium vezetőjét és meghívta őket az osztrák küldöttség tagok tiszteletére holnap délután 2 órákor adandó dejeuner-re. Kniazolucki lovag a mai nap folyamán több látogatást tett.

A holnapi napra a következő program van megállapítva: Déléltől tíz órákor a magyar kvótábizottság ülést tart a képviselőházban. Ugyaneznap érkekezetlet tart az osztrák-bizottság gróf Schönborn szállásán az „Angol királynő”-fogadóban. Déléltől tizenegy órákor a két hetes albizottság közös értekezetletr gyűl össze a képviselőház elnöki fogadótermében. Két órákor a magyar kvótábizottság tagjai az Országos Keszmo termében reggelit adnak az osztrák-bizottság tiszteletére. Erre hivatalos a két bizottság tagjain kívül a két miniszterelnök és a két pénzügyminiszter. A meghívókat gróf Csáky Albin, a magyar kvótábizottság helyettes elnöke küldte szét.

Ha a két hetes albizottság a déléltől értekezetleten még nem jut végleges megállapodásra, a dejeuner után esetleg folytatják a tanácskozást, úgy hogy azt még a holnapi nap folyamán befejezhessék és a két bizottság plénuma még végleg dönthessen, mert az osztrák bizottság tagjai még az esti órákban a magyar államvasutak által rendelkezésükre bocsátott különvonaton haza akarnak utazni.

Falk Miksa, a bizottság előadója szombaton szerkeszti meg a jelentését, melyet a magyar kvóta-bizottság vasárnap hitelesíteni fog, úgy hogy azt hétfőn a képviselőháznak be lehessen terjeszteni.

## Miniszterelnökök a királlyal.

A király ma délben Clary grófot, az osztrák minisztertanács elnökét hosszabb magánkihallgatáson fogadta, délután pedig Széll Kálmán magyar miniszterelnököt fogadta ő felsége szintén hosszabb magánkihallgatáson. Nyilván a politikai helyzetre való tekintettel ő felsége mára tervezett elutazását elhalasztotta.

## A delegációk.

A delegációkat, mint már jeleztük, november harmincadikára hívják egybe. Másnap fogadja a király a delegáció tagjait, harmadnap pedig már megtartja gróf Goluchowski az expozéját. A delegációk idej tanácskozásai hihetőleg simán fognak lefolyni, annyival inkább, mivel a közös költségelírányzat emelkedése nagyon szerény keretekben fog mozogni.

Erről a *Neue Freie Presse* ezt írja:

A közügyei előírnyzat az 1900-ik évre csak igen kis mértékben ér el a tavalyi költségvetéstől. Abban nem foglaltak új ágyuk beszerzésére vonatkozó követelést és a haditengerészet szükségleteire vonatkozó igények is csak a rendes keretekben mozognak. A javaslat a tiszti fizetések emelésére is kiterjeszkedik.

## A függetlenségi párt akciója.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as pártnak Kossuth Ferenc elnöke alatt álló csoportja ma délután 5 órákor tartotta meg az értekezetletet, amelyet az elnök azért hívott egybe, hogy a párt a kvótáemelés ellen állást foglaljon. Az értekezetlet Kossuth Ferenc lakásán kellett megtartani, aki lábajja miatt nem mehetett el a kör helyiségébe, a két alelnök pedig szintén nem elnökölhetett, mivel Thaly Kálmán Debrecenben időzik, Győry Elek pedig akadályozva volt a megjelenésben. Ennek következtében a párt tagjai az elnök lakására mentek, aki botra támaszkodva fogadta barátait s azután előterjesztette a kvóta-kérdésben a helyzetet, kifejezést adván annak a várakozásának, hogy a függetlenségi párt mindent el fog követni, hogy az országot e megokolatlan új megterheléstől megóvja. Az erre megindult vitában résztvettek: Baria Ödön, Justh Gyula, Meskó László, ki a jogügyi tisztelet is vitte, Endrey Gyula, Hentaller Lajos, Leszaky Gyula, Papp Elek és mások, kik mindannyian a legerélyesebb akciónak voltak szószólói. Végül a párt egyhangulag s lelkesedéssel a következő határozati javaslatot fogadta el:

A párt a legerélyesebben foglal állást a kvótáemelés ellen s elvárja tagjaitól, hogy kötelezettségüket teljesíteni fogják.

Mint a Keleti Értésítő jelenti, Kossuth Ferenc a párt megbízásából e hó 22-én, amikor a kvótábizottság jelentését bemutatják a Házban, nyomban fel fog szólalni és a párt részéről be fogja jelenteni a kvótáemelés ellen a legmesszebbmenő akciót. Az értekezetlet megválasztotta a végrehajtóbizottság tagjait is, kiknek névsora a következő: Kossuth Ferenc elnök, Thaly Kálmán, Győry Elek, Justh Gyula, Komjáthy Béla, Tóth János, Baria Ödön, Hentaller Lajos, Fáy István, Papp Elek, Thaly Ferenc, Kiss Albert, Meszlényi Lajos, Endrey Gyula, Rátkay László. A képviselők még ezután visszatértek a pártkörbe s a késő esti órákig folytattak eszmecsere-t a szőnyegen forgó kérdés fölött. A pártnak az értekezetleten meg nem jelent tagjai ievébelileg küldték hozzájárulásukat a párt határozatahoz.

## KÜLFÖLD.

Az orosz-japán összekocnás. Nyilván angol forrásból s angol kívánságra a mult héten világág kürtölkét, hogy Oroszország és Japán összevessz Korea miatt. Mint Washingtonból táviratozzák, a hir bizony alaptalan. Pavlov, volt koreai orosz ügyvivő, aki most gróf Cassini orosz nagykövet vendégeként Washingtonban időzik, egy újságíró előtt kijelentette, hogy négy hónappal ezelőtt elhagyta Koreát és azután Pétervárra ment. Nincsenek tehát hivatalos információi, de kijelentheti, hogy a Korea miatt Oroszország és Japán között támadt konfliktusokról szóló jelentéseknek sommi alapjuk sincs, hanem ellenkezőleg, a két ország egész formálisan két szerződést kötött, amelyekben fönn tartják Korea függetlenségét. Ezeket a szerződéseket Tokióban és Pétervártól kö-tötték meg. Világos tehát, hogy a koreai szuverenitás miatt állítólag támadt viszálykodásról szóló hírek csak azt bizonyítják, hogy a hírek terjesztőinek nincs tudomásuk erről a két szerződésről.

Varsó, november 16.

Pétervár és a spálai cári várkastély közt az utóbbi napokban igen élénk táviratváltás folyt. A hadügyminiszter parancsot kapott csapatoknak készenlébe helyezésére és azoknak esetleges továbbítására. A cárnak Spálából történt hirtelen elutazását azzal magyarázzák, hogy a helyzet Auszriában igen kiélesedett.

## A háború.

Budapest, november 16.

Az angol segédhadak közeledése, úgy látszik, Ladysmith körül is sietteti a fejleményeket. Nemesak a boerok érzik, hogy a körműkre égett a dolog s hogy ha már Pietermaritzburg és Durban elfoglalásának szép ábrándjáról le kell mondaniok, legalább Ladysmithet kell mindenáron hatalmukba keríteniök; hanem az angolok is nagyobb önbizalommal lépnek föl, mintha bizonyosak volnának abban, hogy a végleges diadal mégis csak az övék lesz. Már 9-ikéről jelentették, hogy Ladysmith körül nagyobbszerű ütközet folyhatott, egy 13-iki távirat megerősíti ezt és hozzáteszi, hogy Ladysmithet még folyton ágyuzzák, ami annak a jele, hogy a boerok döntő csapatot akarnak mérni Ladysmith ellen, mielőtt Buller főhadvezér, ki már Durbanba érkezett, tízezer emberével Colensóban megjelenhetnék. Buller tábornoknak Natalba érkezése azt bizonyítja, hogy az angol hadvezetőség a hadjárat fősúlyát Natalra veti, úgy, hogy Salisburynek az az állítólagos nyilatkozata, amelyből azt a következtetést lehetett levonni, hogy az angolok egyáltalában földadják Natalt, csak a távirati irodák tévedésén alapult. Az angol kormányelnök csak annyit mondott, hogy ugys előre tudták, hogy az angol csapatoknak, amíg az erősítések meg nem érkeznek, vissza kell vonulniok azokból a hadállásokból, amelyeknek a megvédelmezésére nem elég erősek.

Hogy Buller odaérkezése milyen megváltozott helyzetet terem, erre nézve jellemzők azok a London felől érkezett esti hírek, amelyek Joubert tábornoknak, a boerok főhadvezérének az elestéről szólnak. Sietünk megjegyezni, hogy dr. Leyds, Transvaal brüsszeli képviselője hivatalosan demantálja ezt a hirt, s a dementi annál elfogadhatóbb, mert az első hírek úgy szóltak, hogy Joubert a 9-iki ütközetben esett el. Már pedig a 9-iki ütközetből eddigel mindössze csak annyit tudnak az angolok, hogy aznap Ladysmith felől erős ágyuzást lehetett hallani, tehát heves ütközetnek kellett ott lenni. A Reuter-ügynökség, amely Joubert elestét maga is csak mint híresztelést említi, erről a 9-iki ütközetből semmi adatot sem tudott meg, jöllehet 13-án egy angol páncélos vonat Estcourtból Colensóba ment rekonokálás végett s ezen a réven biztosan értesülni kellett volna olyan nevezetes eseményről, amilyen az ellenség fővezérének a halála. Alább közöljük az erről szóló táviratokat:

## Ladysmith ostroma.

London, november 16.

Amerikai lapoknak azt jelentik Durbanból, hogy már most a boer gyalogság is megkezdte a támadást Ladysmith ellen s egyre közelebb férkőznek az ostromlottak sáncáikoz, de eddig még nem sikerült ágyukaik is előbbre tolni.

London, november 16.

Buller tábornok Durbanba érkezett és 10.000 emberrel Ladysmith felszabadítására szándékozik sietni.

A Spectator című lap Ladysmith felszabadítását tartja e háboru legfontosabb feladatának. Kimberleyt és Maifekinget át lehet engedni a háboru okozta sorsának. Ladysmithet azonban föl kell szabadítani, mielőtt bármi más feladat volna.

Két utja van ennek: Estcourtban újabb hadtestet szervezhetünk s ha összegyűjtöttünk 15—20.000 embert és kellő felszerelést, ezekkel Ladysmith ellen vonulhatunk, míg a ladysmithi helyőrség kitörne s így két tűz közé foghatnók a boerokat. A másik terj szerint 50.000 embert kellene összpontosítani Orange határan, mondjuk, de Star mellett s azokkal Bloemfontain ellen vonulni. Ez a szabad állam boerjait, sőt a transvaali boerok főhadserégét is arra kényszerítené, hogy Ladysmith alól elvonulva, az inváziót megakadályozzák. A jelen körülmények között a legjobb terj: nem engedelmkedni a sztratégia rendes szabályainak, hanem

egyenesen Ladysmith fölszabadítására sietni Estcourt-ból. E háboru célja egy katonai, mint politikai szempontokból az, hogy a boerok haderejét tönkre tegyék. Katonai gépezetüket le akarjuk szerelni és egyszer s mindenkorra cselekvésre képtelenné tenni. Ha ez sikerül, megnyertük a játszmát s minden aggodalomtól megszabadulunk. Ellenkezőleg végig pusztíthatjuk egész Transvaalt és Oranjet, mindenütt találkoznunk fogunk önálló boer parancsnokságokkal és guerilla-harcot kell vívniuk nagyban. Míg ha Estcourtból indulva erős haderővel lépjük át az Oranje folyót, a boerok kénytelenek lesznek egyesült haderejükkel ellenünk állani és általános harcba ereszteni, s ez az, amit mi kívánunk.

Igy ir a *Spectator*. London katonai köreiből attól tartanak, hogy White tábornok nem bírja ki addig Ladysmith védelmét, míg a főmentő csapatok a város alá érkeznek.

London, november 16.

A tegnap érkezett csapatokkal együtt péntek óta összesen 16810 angol katona érkezett Fokvárosba. Ebből a csapatból 8041 katonát Durbanba küldtek Ladysmith fölszabadítására. Buller tábornok azt telegrafálta a hadügyminisztériumnak, hogy északra utazott a főhadserg előnyomulására tett intézkedések ellenőrzése végett.

London, november 16.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Estcourtból: Egy páncélosvonat *Colenso* ment a nélkül, hogy megállt volna az ellenséget, visszamenet pedig egy ladysmithi beszületett futárral találkozott, aki azt jelentette, hogy Ladysmithet tegnap óta hat 40 fontos ágyúval bombázzák, az angolok vesztesége azonban csekély. A nagy angol hajóágyúk nem léptek akcióba.

London, november 16.

A Reuter-ügynökségnek jelentik Estcourtból 13-iki kelettel: A nyugat-yorkshirei zászlóalj ideérkezett. Ladysmithet még folyton ágyúzzák. Ma reggel erős ágyúörgés hallatszott. Egy páncélosvonat most rekognoskálás végett utban von Colenso felé.

London, november 16.

Az esti lapok Pietermaritzburgból e hó 9-én reggel 9 órakor kelt táviratot közölnék, amely szerint a boerok megtámadták egy páncélos vonatot. Egy angol meghalt, 16 megsebesült.

### Joubert halálának híre.

London, november 16.

A Reuter-ügynökségnek jelenti Durbanból egy e hó 12-én délután 3 óra 25 percek fölött távirat: Híre jár, hogy Joubert tábornok elesett.

Ugyanennek az ügynökségnek egy ugyanazon a napon 7 óra 35 percek fölött távirata ezt mondja: A Times of Natal egy Lourenço-Marquezbán kelt táviratot közöl, amely szerint Joubert az e hó 9-én vívott ütközetben elesett.

A Reuter-ügynökség azzal a megjegyzéssel közli ezeket a táviratokat, hogy az Estcourtból érkezett legutóbbi táviratok csakugyan arról adnak hírt, hogy Ladysmith mellett heves csata volt.

Brüsszel, november 16.

Dr. Leyds transvaali követ hivatalosan demetálja a Joubert tábornok elcséréről szóló híreszteléseket.

Durban, november 16.

Ide még nem érkezett olyan jelentés, mely a Joubert tábornok haláláról szóló hírt megerősítene. (Reuter.)

(Egyéb hírek.)

London, november 16.

A Reuter-ügynökségnek jelentik e hó 3-iki kelettel Tuliból: Geyn szándos jelentése szerint a boerok táborában rendkívül mozgalmas az élet. A telefontárolatokat e hó 2-ikén elvágják. Egy rekognoskáló csapat messziről erős lövöldözést hallott, azután visszatért Speckley ezredes táborába, amelyre az előnyomuló ellenség délben erősen lövöldözött. Senki sem sebesült meg, de a lovak és öszvérek mind eliramodtak. A boerok haderejét négy száz főre becsülték. Egy másik angol csapatot bekerítették a boerok, de a csapat elkeseredett harc után visszajött Tuliba. Egy tiszt és öt kőzkatona eltűnt.

Ugyanennek az ügynökségnek jelentik Buluvájából 3-iki kelettel: Egy páncélos vonat előre halat Mohudieig, ahol a folyó hídját megrongálta. A bástutók rendőrségének kémei azt jelentik, hogy egy boer csapat rabolt, fosztogatott, elvágta a telefontárolatokat és azután Teknabibba ment, hogy kocsikat hozzon az elrabolt tárgyak elszállítására.

A *Daily Telegraph*nek jelentik Estcourtból

10-diki kelettel: A boerok, akiknek állítólag nincs elegendő élelmiszerük, attól tartanak, hogy a bazutók föllázadnak s Buller tábornok elvághatja utjokat. Az oranjei boerok visszatértek hazájukba.

A *Times*nek jelentik Buluvájából 9-diki kelettel: A boerok ma Selikakop mellett a Krokodilus-folyó angol részén megtámadták Khama törzsfőnököt, aki azonban visszaverte a támadást, Khama az angolokkal tart.

Ugyanez a lap jelenti a következőket: A kormány kibérelte a fokföldi kormányknak négy első osztályú gőzhajóját, hogy a mozgósított ötödik hadosztályt Dél-Afrikába szállítsák.

A *Daily Mail*nek jelentik Kimberleyből 10-diki kelettel: A város rendszertelen bombázása még egyre tart, de kárt nem okoz.

Lisszabon, november 16.

A portugál kormány szigorúbbá tette a Delagoára vonatkozó utlevél szabályzatot, hogy megakadályozza az önkéntesek partraszállását.

London, november 16.

Wyndham hadügyi államtitkár Doverben beszédet mondott, amelyben rámutatott a gyarmatok hűségére és azt mondta, hogy a gyarmatok ragaszkodása után Amerika barátsága az, amit különösen nagyra becsül. Ez a barátság nagyon bensős és egyike lehet a modern történelem legjelentősebb és legnagyobb következményű epizódjainak. Amerika és Anglia barátsága nem von maga után ellenséges viszonyt valamely más nagyhatalommal.

A német császár látogatásáról azt mondta Wyndham, hogy a legtapintatlanabb dolog volna, ha a látogatás magánjellegűvel, amelyet a császár fönn akar tartani, visszaélnének. A császár látogatását még mint bizalmas látogatást is tapintatosnak és lovagiasnak kell tekinteni. Ez a lovagiaság legmolegobb elismerést érdemel.

(A hágai konferencia.)

Pétérvár, november 16.

Martens titkos tanácsos, Oroszországnak a hágai békekonferencián volt képviselője, cikket írt a hivatalos lapba, amelynek lényege ez:

A Dél-Afrikában váratlanul kitört háboru természetesen magára vonja az egész civilizált világ figyelmét. Még két hónap sem telt el a hágai konferencia berekesztése óta és már itt van a háboru minden iszonyatossága. Minél nagyobb reményeket fűztek az emberek a hágai konferenciához, annál elszomorítottabb, ami történt; minél forróbban kívánták a nemzetközi béke barátai minden vérontás kiküldését, annál inkább sajnálják, hogy Dél-Afrikában véres csaták folynak. Hogy mindezt sajnálják, az érthető, de érthetetlen, miként lehet a délafrikai eseményekért a hágai konferenciát felelőssé tenni. Mi az alapja annak a föltevésnek, hogy a hágai konferenciának minden háboru el kell háritania? A konferenciának nem az volt a feladata, hogy jövőre elejét vegye minden nemzetközi háborúnak. Ilyen feladat csak akkor lenne megoldható, ha a népek között minden viszony teljesen megváltoznék. A míg az emberek emberek maradnak, amíg a népek kizárólag önérdelkeiktől ragadtatják el magukat, amíg a kormányok a maguk előnyeit óvják és nemzeti becsületüket és méltóságukat védik, addig sajnos, kikerülhetetlenek a nemzetközi összeütközések és lehetségesek a háborúk. Ezekkel a pozitív tényezőkkel számot kellett vetnie a hágai konferenciának. A konferencia külön egyezményt dolgozott ki a nemzetközi konfliktusok békés elintézésének eszközeiről s kötelességvé tette az államoknak, hogy csakis a legnagyobb szükség esetén és csakis minden békés eszköz alkalmazása után védelmezzék meg jogaikat és érdekeiket erőszakos eszközökkel. A hágai konferencia oly kevés számított arra, hogy ezentul minden háboru megszűnjön, hogy munkájának legnagyobb részét a háboru törvényeinek és szokásainak megállapítására fordította. A konferencián aláírt egyezmények, amelyek a szárazföldi háboruról és a Vörös-Kereszt egyesületnek tengeri háborukban való közreműködéséről szólnak, kétségtelen bizonyosságot tesznek arról, hogy a konferencia feltétele a háboru tekintetében egészen helyes volt. A konferencia természetesen a népek legnagyobb szerencsétlenségét látta a háboruban, de nem szüntethette meg a háborut és be kellett érnie azzal, hogy a háboru iszonyatosságait enyhítse.

A konferencia eredményei a következő két pontban foglalhatók össze:

1. A konferencia megalkotta azoknak az eszközöknek a rendszerét, amelyek a béke fenntartását lehetővé teszik, ugymint: jó szolgálatok, közbenjárás, választott bíróság;
2. a konferencia szervezte és szabályozta a hadviselő államok eljárását, amennyiben korlátokat szabott a nagy önkényeknek, enyhítette a nyomort,

intézkedett a háboruban kárt szenvedettek életének és egészségének megvédéséről. A konferenciának azonban nem volt feladata a háboru teljes megszűntetése és nem is lehetett.

Felkérteünk a következő sorok közlésére:

Dél-Afrikában egy maroknyi nép kétségbeesett harcot vív szabadságért és függetlenségért. A művelt világ részvételét fordul a hősök felé, kik vagyonukat és vérüket áldozták fel hazájukért. Egy nemzet halálküzdelme ez az idegen hatalom zsoldosdada ellen. A haza hívó szavára elment mindenki, aki fogartni tudja a kardet és az öregek most együtt küzdenek a fiatalokkal és a fia apja mellett harcol. Elment mindenki, csak a gyermekek és asszonyok maradtak otthon. Milyenek voltok, ha az, aki őket védelmezte, aki két keze munkájával kenyeret keresett nekik, nem jön többé vissza? Az asszonyok özvegy-ségre jutnak és a gyermekek az árvaság keserű kenyerét fogják enni. Ajjukról a fájdalom és nyomorúság jajsza fog felhangzani az égből. Akiben érző szív van, lehetetlen, hogy meg ne induljon e rettenetű nemzeti szerencsétlenség látására. Az osztrák-magyar monarchiában élő hollandiak bizottságot alakítottak, amely a délafrikai boer harcosok özvegyeinek és árváinak istápolását tűzte ki céljául. E bizottság bizalommal fordul mindenkihez, a kinek szíve a szabadság hőseiért dobog és a humanizmus nevében kéri őket, hogy azon a nagy nyomorúságon, mely az esetet harcosok özvegyeire és árváira vár, némiképpen enyhíteni kegyeskedjenek. A legkisebb segítséget is hálásan fogadjuk.

Pénzadományok küldendők H. W. van Tyen ur címére (Kerepesi-ut 63., I. 4.) küldendők. Az összegyűlt adományokat a németalföldi dél-afrikai egyesülethez Amsterdamba fogjuk eljuttatni.

A hollandi bizottság: Dr. Ph. Kleintjes, J. P. Ph. Clinge Fledderus, A. de Zwaan, C. de Fauvege, F. A. Ysertitt, H. W. van Tyen.

Felvilágosításokat ez ügyben H. W. van Tyen ur szívesen ad Budapesten, VIII., Kerepesi-ut 63. I. emelet 4. szám alatt.

### Waldeck-Rousseau győzelme.

— A Budapesti Napló távirata. —

Budapest, november 16.

A Dreyfus-pör újabb tárgyalása óta ma először mondott véleményt a francia képviselőház a Waldeck-Rousseau kormány tettei fölött. Felidézve az utolsó hónapok szenvedélyes küzdelmeit, a nacionalisták és antiszemiták vad tobzódását, a monarkisták csel-szövényeit, Meline híveinek kétszínű viselkedését, a köztársaság barátai nem minden aggodalom nélkül tekintettek a mai szavazás elé. A képviselőház két napos vitája is nagyon kétségessé tette a kormány helyzetét, mert szövetségelt ellenségei a hadsereg népszerűségét választották fegyverül. Ez egyszer azonban minden számításuk füstbe ment a köztársaság igaz híveinek összetartásán, sőt a kormány tekintélyes támogatást nyert az eddig habozó szocialistákban is, s így történt, hogy a francia képviselőház igen jelentékeny többséggel bizalmat szavazott a Waldeck-Rousseau kabinetnek. E győzelem értéke annál nagyobb, mert Waldeck-Rousseau határozottan a Dreyfus-ügy lebonyolítása idejére alakult meg.

Ma ez a kérdés teljesen letűnt a napirendről, de a köztársaság ellenségei még nem rakták le fegyvereiket; szüksége van tehát még Franciaországnak arra az erélyre és bátorságra, amellyel a Waldeck-Rousseau-kormány a Dreyfus-ügyet örökre leszoritotta a világ színpadáról. Ezt jelenti a francia képviselőház mai bizalmi szavazata.

Páris, november 16.

A képviselőházban ma tovább folyt a vita a kormány általános politikája fölött. Az első szónok Gayrand abbé volt, ki nagy figyelmetlenség közepett a lelkiismereti szabadság védelmére, tekintettel az asszumpcionista szerzetesek üldözésére és heves ki-rohanást intézett a szabadkőművesség ellen.

Utána Guérin (ezredes) a jobboldal tetszése mellett védi Negrier tábornok magatartását.

Galliffet hadügyminiszter épp úgy, mint keddi beszédében megokolja a Negrier tábornok ellen tett intézkedéseket és azzal fejezi be beszédét, hogy ő kész tárcáját átengedni Negriernek.

Mialatt Galliffet lemegy a szószeokról, a jobboldal és a nacionalisták padjairól különböző kiáltások hallatszanak.

Mottét a szocializmus ellen intézett támadásai miatt a szocialista képviselők hívei közbekialításokkal szakítják félbe.

Azután **Waldeck-Rousseau** miniszterelnök lép a szószeke. Ha majd a helyzettel végképp leszámolunk, akkor itt lesz az ideje, hogy programokról vitatkozzunk. Most az összes republikánusoknak az a kötelességük, hogy egyesüljenek az egyetértés és szolidaritás eszméjében. (Tetszés a baloldalon.) A kabinetbe való lépésekor a kormányának egyik tagja sem gondolt arra, hogy elveiből bármit is megtagadjon. A jelen pillanatban a legfenyegetőbb veszély a köztársaság-ellenesség. A kormány tettei és előterjesztett törvényjavasatai szerint kíván megítélni. **Waldeck-Rousseau** utal a köztársaság ellenségeinek üzemleire és azzal igazolja az állami törvényszék előtt folyó pert, hogy minden előkészület megtörtént a főkésésre s a kormány tehát kötelességének tartotta, hogy az államosítást be ne várja. A képviselőháznak helyeselnie kell ezt a megtorlást. (Tetszés balról.) A kormány respektálni fogja a konkordátumot, de a konkordátumi pápáságot szigorúan el fogja választani azoktól a kongregációktól, melyek mind nagyobbakká és veszedelmesebbé válnak. (Tetszés balról, elleumondás jobbról.) A miniszterelnök azután védelmezi a kormány törvényjavaslatait és ezzel végzi beszédét: Elég erőssé akarjuk tenni a társadalmat, hogy mindenki jogainak és lelkiismeretének tisztelgetését biztosítsuk és az állami intézményeknek tisztelgetést szerezzünk. Programunk köré az összes republikánusok csoportosulhatnak.

**Méline** kijelenti, hogy ő éppen nem kívánja a forradalmat. A szónok elítéli a kormány politikáját, mely hatalomra segítette a szocializmust. Azt tartja, hogy az állami törvényszék előtt folyó pert a rendes bíróságokhoz lehetett volna utasítani. (Havas ellenmondás a baloldalon.) **Méline** ellenzi a közoktatási és egyesületi ügyre vonatkozó kormányjavaslatokat, helyteleníti **Negrier** megbüntetését és azt mondja, hogy ő a megnyugvás és nem a harc politikáját óhajtja. Az országnak belső béke kell, hogy figyelmét kifelé fordíthassa.

Több napirendet indítványoznak. **Waldeck-Rousseau** miniszterelnök elfogadja **Walter** napirendjét, mely szerint: a képviselőház helyesli a kormányának a köztársaság védelmére irányuló tetteit és áttér a napirendre.

Ezt a napirendet 340 szavazattal 215 ellenében elfogadták. A szavazás eredményét a baloldal *Éljen a köztársaság!* kiáltásokkal fogadta. Ezután az ülést berekesztették.

## Rituális vita Bécsben.

Budapest, november 16.

Az osztrák képviselőház antisemitái a mai ülést arra használták föl, hogy hosszabban fejtegetessék és bizonyítgassák a rituális gyilkosságokat. Tették ezt pedig azért, mert egy bátor szónok, **Straucher** védelmébe vette a zsidókat **Schneider** gyűlöletes és nevéstéges vádjai és támadásai ellenében. Egyebet a képviselőház nem végzett, legközelebb pedig a Thun-kabinet vád alá helyezésének kérdésével lesz kénytelen foglalkozni, miattal mi itt Magyarországon komolyan politizálunk s lessük, hogy mi lesz a bankkérdéssel, kvóttával, kiegyezéssel.

Az urakháza megválasztotta a delegációt.

Bécs, november 16.

A képviselőház mai ülése fél 12 órakor kezdődött. Az elnök bejelentette az egyes bizottságok megalakulását. Azután a birodalmi törvényszék számára a következő jelölteket választották: első helyen **Zacek**, második helyen **Stransky**, harmadik helyen **Süeny** képviselőket.

**Zeller** (szociáldemokrata) felszólal **Jaworsky** képviselőnek a legutóbbi ülésen tett indítványa ellen, hogy a kiegyezési javaslatokat első olvasás nélkül külön bizottsághoz utasítsák.

Az elnök kijelenti, hogy a kiegyezési javaslatokat még nem utasították a bizottsághoz, tehát a ház tetszésétől függ, megtartják-e az első olvasást, vagy sem.

**Resel** (szociáldemokrata) azt mondja, hogy a javaslatokat nem lehet első olvasás nélkül bizottsághoz utasítani, mert a Háznak egy tagja kifogást tett ellene. Ezzel az incidens befejeződött.

**Sylvester** kérdést intéz az elnökhöz az inségyügyi javaslat sorsa felől és kéri az elnökhöz, gondoskodjék róla, hogy ezt a javaslatot mielőbb áttegyék az urakházához.

Az elnök kijelenti, hogy az urakháza valószínűleg a képviselőházzal egyetértőleg fogja a javaslatot elintézni és akkor a kormány dolga lesz, hogy a törvényjavaslatot mielőbb megszentessék. A Ház ezután áttér a napirendre, vagyis a morvaországi zavargások folytatódásáról tárgyalásra.

Az első szónok **Berner** helyett **Rieger** (szociáldemokrata), aki a rendőrségnek a kihágások és za-

vargások alkalmával tanúsított eljárása ellen kel ki és azt mondja, hogy a rendőrség minden rendszer nélkül vág a tömeg közé. Azután szóba hozza a Hummel-házaspár elítélését és azt mondja, hogy a rendőrségnek ebben az esetben idejekorán kellett volna kőzbelépnie.

Helyreigazító felszólalások címén azután a tükös és a nyíltan szereplő antisemiták valóságos rituális vérvád-vitát pergettettek le, aminek a világ egyetlenegy parlamentjében sem adott volna helyet az elnök. A tizenkilencedik század végével egész délután arról volt szó az osztrák reichsrathban, hogy kell-e a zsidóknak rituális célokra keresztény vér?

**Straucher** bukovinai képviselő kezdte ezt a témát, mert — ugymond — szólásra készítelte őt **Schneider** és **Lichtenstein** herceg, akik a zsidók meggyanúsításában még gróf **Andrássy** Gyula emlékezőtét is beszennyezni iparkodtak. Lehetetlenség, hogy gróf **Andrássy** Gyula úgy beszélt volna a zsidókról.

Aztán **Stojalovszki** ellen fordult a szónok. A galíciai zsidóellenes zavargásoknak kizárólag **Stojalovszki** az okozója s ha majd egyszer Galiciában javulni fognak a viszonyok, akkor mindenki átkozni fogja **Stojalovszki** nevét, aki pedig a zsidóknak sokat köszönhet.

Most **Bielohlavek**, az egykori pincér, mulattatta a képviselőházat. Nagy derűtlenség közepette mondotta:

— Uraim, miként a *Bacillus*-ok kiirtani iparkodnak, ugy kellene a zsidókat is kipusztítani!

A jobboldalról egy hang átkiált **Bielohlavek**-nek: *Óh, maga szent Bacillus!*

Harsogó nevetés töltötte be a termet, de a pincér-képviselő zavartalanul folytatja:

— Mi antisemiták eleinte csak kis hangyaboly voltunk, most nagy rakás vagyunk!

Itt percére megakasztotta **Bielohlavek**et a kacagás.

**Kareis** udvari tanácsos védelmezi a zsidókat a rituális gyilkosságok nevéstéges vádjá ellen. Erre dr. **Pommer** gimnáziumi igazgató közbekiált:

— Hol van a polnai vér?

**Bielohlavek**: Tudni akarjuk, hová tűnt el a polnai vér?

**Kareis**: Emlékeztet arra, hogy **Lueger** évekket előbb maga is azt mondotta, hogy vagy aljas hazug, vagy buta, aki a zsidókat rituális gyilkossággal vádozza.

**Bielohlavek**: Nem igaz! Azt **Scharf Áron** mondta!

**Kareis**: **Lueger** akkor ajándékol egy arany-mellűt kapott és elfogadott ajándékol, mert a zsidóknak pártjukra kelt.

**Gregorig**: Az arany mellű történetje hazugság!

Aztán **Gregorig** szólaft föl. Felolvás egy levelet, amelyet az utolsó választáskor kapott s amely így szól:

— Kedves **Pepi!** Szavazz a mi **Engelbert**ünkre. Szervusz, te rézgesz szófavizfeckendő! (Percekig tartó derűtlenség.)

Majd nagy komolysággal magyarázza **Gregorig**, hogy a keresztények véret a zsidók áldott állapotban levő asszonyaiknak adják be, mert az könnyűvé teszi a lebetegedéseket. (Zajos derűtlenség.)

**Stojalovszki** páter a maga igazolására elmondja, hogy amikor éhen-szomjan, lakás nélkül ögyelgett, akkor egyetlen egyszer segített rajta egy zsidó, akitől kétszáz forintot kapott. Csak ennyi, amit a zsidóktól élvezett.

**Lueger**en volt a sor, hogy megmagyarázza az arany mellű történetét. Elmondja, hogy egyszer egy zsidót védelmezett a törvényszék előtt zsidóval szemben; a pert megnyerte s akkor halálból arany mellűt kapott. Ez az ajándék eredetileg a *tiszta-eszlári* királyi ügyeznek volt szána, de nem fogadta el s így ő uraságotól levett portékát kapott. (Élénk derűtlenség.) Senki sem mondja, hogy minden zsidó kész rituális gyilkosságot elkövetni, de van egy szekta, amely azt tartja, hogy a keresztény vér bizonyos célra jó.

— Sohasem tagadtam — így fejezte be beszédét **Lueger** — hogy voltam egykor filosemita is. De a zsidók a filosemita dr. **Lueger**ből antisemita dr. **Lueger** csináltak.

Dr. **Fantai** a talmudból vett héber idézetekkel állott elő, hogy bebizonyítsa a rituális gyilkosságok igazságát. Végül azt kívánja, hogy állami uton revideálják a zsidók erkölcesstanát.

**Kozlowski** és **Dzieduszycki** között egyrészt és **Danczynski** között másrészt élénk vita keletkezett a galíciai választásoknál előfordult eseményekről. Azután **Ferner**nek a morvaországi események megvizsgálására vonatkozó indítványa nézve a Ház elfogadta a sürgősséget, mire megkezdődött a javaslat érdemleges tárgyalása.

Beszélt még **Schöcker** és **Eyk** s azután a Ház elfogadta a vita berekesztésére vonatkozó indítványt.

**Horica** vezérszónok kijelenti, hogy a csehek kőshegyig fogják a **Clary-kormányt** támadni, mert nagy igazságtalanságot követett el a cseheken.

Azután elfogadta a ház **Schöcker** indítványát, amely szerint bizottságot küldenek ki annak a megállapítására, hogy a **graslitzi**, **holeschaueri** és **wsetini** véres eseményeknél forog-e fenn — és mennyiben — vétkeesség vagy mulasztás a kormányközegek vagy az autonóm közegek részéről.

A következő ülés holnap lesz. Napirend: A hírlapbőlyeg megszüntetése és a Thun minisztérium vád alá helyezése.

(Az urakháza.)

Bécs, november 16.

Az urakháza ma ülést tartott és **Körber** belügyminiszter meleg ajánlatára és **Czedik** indítványa egyhangulag elhatározta az igazságügyi javaslat sürgős tárgyalását. A javaslatot azután némi stiláris módosítással mind a három olvasásban elfogadták.

Azután megválasztották a delegációt, amelynek tagjai lettek: **Bacquehem**, **Chotek**, **Cehlumecy**, **Czedik**, **Deym**, **Dumba**, **De Fin**, **Franz**, **Fürstenberg**, **Grorasky**, **Helfert**, **Khevenhüller**, **Korcia**, **Kottulinsky**, **Oppenheimer**, **Starbemberg**, **Trautmannsdorf**, **Vetter**, **Walterskirchen** és **Zaleski**. Azonkívül 10 póttagot választottak.

## HIREK.

Budapest, november 16.

— **BUDAPESTI NAPLO**. November 15-én új előfizetés nyílt a **Budapesti Napló**ra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hírek**. A **braganzi herceg** és neje tegnapielőt óta Nagyszomben környékén vadásznak. — **Karagorgyevics** Péter herceg Genéből Pétervárra érkezett.

— **A király ebédje**. A király ma adta mostani budapesti időzése alatt utolsó ebédjét, melyre ismét a magyar parlament tagjai voltak tulyomó számban hivatalosak. A király jobbján **Szell Kálmán** miniszterelnök, balján gróf **Csáky Albin** ült. Az ebéd után tartott cerele alkalmával minden jelenlevőt igen szives megszólítással tüntetett ki az uralkodó. Különösen **Szilágyi Dezső**vel és báró **Hornig** püspökkel társalgott hosszabban. A képviselőkkel leginkább a Ház munkásságáról beszélgetett és ismét többek előtt kifejezte megelégedését a kisebb törvényjavaslatok gyors letárgyalása fölött és azt a reményét, hogy a hátralévő nagy feladatok elintézése is simán fog menni.

**Kubik** Bélától a cerele alkalmával azt kérdezte a király, hogy mióta képviselő, honnan való és hogy milyen a vetések eredménye **Borsodban**. Majd így szólott ő felsége:

— Eddig csendes volt a parlament, most azonban komoly munka következik.

— Igen, esinálják is már Bécsben is, Pesten is az urak — felelte **Kubik**.

— Elvárom, válaszolta a király, hogy mindnyájan komolyan munkálkodnak.

— Ott leszünk, felség, a munkánál is.

Jelen voltak az ebéden ő felségén kívül: **Szell Kálmán** miniszterelnök, gróf **Csáky Albin**, **Szilágyi Dezső**, dr. **Matlekovics Sándor**, gróf **Széchényi Tivadar**, gróf **Csekonics András**, báró **Hornig Károly** püspök, **Láng Lajos**, **Okolicsányi Sándor** követ, báró **Bobus Zsigmond** és báró **Piret Béla** v. b. t. tanácsosok, **Sándor László** főispán és **Ivánka Oszkár** kamarások; továbbá **Rupp Zsigmond**, a budapesti közjegyzői kamara elnöke, **Kanter Károly** apát, udvari plébános, **Apáthy Péter**, **Örley Kálmán**, **Molnár Antal**, **Szereb György**, **Molnár János** apát, **Kubik Béla** és **Tóth János** országgyűlési képviselők, **Lichtenstein** herceg első főudvarmester, gróf **Paar** lovassági tábornok és **Bolfras** altábornagy főhadsegédok, herceg **Dietrichstein** ezredes szarnysegéd, gróf **Apponyi Lajos** magyarországi udvarnagy és **König** udvari tanácsos.

— **Kihallgatás a királynál**. A király ma délelőtt tíz órakor általános kihallgatást adott, amelyen a következők járultak ő felsége elé:

Báró **Hornig** Károly püspök és gróf **Nádasdy Ferenc** belső utkos tanácsosok, gróf **Auersperg György** altábornagy, **Riffault** Agost francia főkonzul, **Darányi Béla** uradalmi főigazgató, báró **Malcomes** miniszteri tanácsos, **Sablay** Ferenc, **Arnóthfalvy** István, lovag **Dornus** György és **Hoffmann** Hugó ezredesek, **Kohout** Károly ezredes, gróf **Bissinger** Nándor és **Czerek** Ferenc őrnagyok, továbbá **Kanovics Béla** apátplébános és **Nesner** Aladár szakiskolai igazgató.

— **Kitüntetett törvényszéki elnök**. A király **Siebenfreund** Béla trencsényi törvényszéki elnöknek, saját keremlere lett nyugalmaztatása alkalmából, a bírói pályán szerzett érdemei elismerésül, a harmadosztályú vaskorona-rendet díjmentesen adományozta.

— **A király és a Nemzeti Szövetség.** Azon az ünnepen, amelyet az Országos Nemzeti Szövetség a jövő vasárnapon rendez Erzsébet királynő emlékére, a felső és a királyi is képviselteti magát. Ugy értesülünk, hogy a felső ur megelégedéssel fogadta a kegyeletes ünnep hírét és Széll Kálmán miniszterelnököt bízta meg képviselővel. Mint a királynak hivatalos képviselője a miniszterelnök diszkréten jelenik meg és ünnepi fogadtatásban fog részesülni.

— **Békéremények a kereskedelmi miniszternél.** A nagy alföldi tranzverzális utak e héten tették le a zárókővet és a békéremények, észlelvé a múlt üdvös hatását, már is új műt építését óhajtják. A vármege kívánságát tolmácsoló nagy küldöttség tisztelt meg délután Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszternél dr. Fábry Sándor alispán vezetése alatt. A küldöttségben résztvettek: Barabás, Meskó és gróf Zay országgyűlési képviselők, gróf Hoyos, gróf Blankenslein, Geiszt Gyula és Gáspár, Haraszti Sándor birtokosok, Havár Dániel, dr. Fáy, dr. Kresmarik főszolgabíró, Szirmai L. Árpád plébános, Lustig Pál és még mintegy 40-en. Dr. Fábry előadta a miniszternek a megye kérését, hogy a debrecen-fehértemplomi állami-ut berettyó-újfalui állomásából kiágazva, új műt építessék a következő helyiségek érintésével: Furka, Zsáka, Fizes-Gyarmat, Szeghalom, Mező-Berény, Békés-Csaba, Orosháza, Hódmezővásárhely, Szeged. A megye átadná a már meglévő 43 kilométernyi utat s az egész ut 200 kilométer hosszú lenne.

A miniszter válaszában megígérte, hogy amennyire tőle függ, teljesíteni fogja a megye kérését.

— **Furca vallomása.** Hogy a franciák mily nagy tisztelettel adóznak a most ülésező állami törvényeknek, annak jellemző példája a következő kis értesítés, amelyet a *Le Journal* közöl olvasóival:

Barátunk és munkatársunk, Jean Goudezki, a költő, akit Guérin tanunk oltalt meg, vallomást fog tenni az állami törvények előtt.

Jean Goudezki ur versben fog vallani.

Ez az egész. Goudezki ur már csinálja is a rimeket.

— **Egyetemi hallgatók a közoktatási miniszternél.** Az egyetemi olvasókörnek és a menza akadémiának küldöttsége járt ma délelőtt Wlassics Gyula közoktatási miniszternél, felkérve őt, hogy látogassa meg helyiségeiket. A miniszter megígérte, hogy kérésüknek eleget tesz.

— **Cimadományozás.** A király Hehler Károly főmérnöknek a műszaki tanácsosi címet díjmentesen adományozta.

— **Erzsébet királyné emléke.** A budai II. kerületi felső kereskedelmi iskola tanári kara és ifjúsága november 20-án, hétfőn reggel kilenc órákor gyászünnepélyt rendez Erzsébet királyné emlékére. Az ünnepen Péter János igazgató mondja a megnyitó beszédet, míg az emlékbeszédet Pramberger Dezso tanár tartja.

— **Bismarck iródeákja meghalt.** A vén friedrichsruhi mester után a holtak csöndes országába költözött hűséges iródeákja is. Busch Móric, Bismarck publicistikai munkatársa meghalt Lipcsében hetvennyolc éves korában. Bismarck oldalán töltötte élete java részét, aktív részt vett a német birodalmi egység megteremtésében s a legfényesebb tollú krónikása a németek legragyogóbb korszakának. Hűségesen ragaszkodott Bismarckhoz és híven szolgálta intencióit. De azért volt benne annyi egyéniség, hogy véleményét Bismarcktól függetlenül is megírta, még akkor is, amikor a vaskancellár hatalma tetőpontján állott. Azonban hűségesen visszatért hozzá, midőn a császári akarat csöndes emberré tette Bismarckot. Kitartott mellette híven haláláig.

Busch Móric 1821. február 13-án született Drezdában. Hogy elvégezte a lipcsei egyetemen a teológiát és filozófiát, mint a féle emberrel belévegyült a negyvennyolc éves izalmaiba és vörös republikánus érzelmeiben kitombolta magát. 1848 után bekövetkezett a reakció Németországban is. Reményei üsztertek, végyai csirájukban megfultak, kétségbeesetten sietett hát el a szabadság országába. Elhajózott 1851-ben Amerikába, de a következő esztendőben visszatért onnan. S ekkor nem volt már republikánus. Amerikában kitapasztalta a republikánus gyöngéit s megundorodott a száz fejű köztársaság félszűzességétől és fogyatékosságaitól.

Politikai felfogása gyökeresen megváltozott ettől fogva. Immár szakított a köztársasággal és mindinkább hajlandozott az autokratikus monarchia felé. Itt találkozott azután Bismarckkal. Ekkoriban számára kapta már a híres Busch Móric nevet. Kora első publicistái sorában emlegették őt is. Amerikai utját megírta könyvben, az osztrák Lloyd megbízásából járt Egyiptomban, Észak-Nubiában, Görögországban, Palesztinában. Kis-Ázsiában, európai Törökországban

és Romániában s erről a hatalmas utjáról alig néhány esztendő leforgása alatt hat vaskos kötetben számolt be. Annyi új szempontot, annyi finom megfigyelést tartalmaztak ezek a művészi módon megírt munkái, hogy valamennyit lefordították, nyomban megjelenésük után, idegen nyelvekre. 1857-től kezdve szerkesztő-társra volt a *Grenzboten* című napilapnak s ebben a hivatalában nem kisebb nevek tulajdonosával osztozott, mint Freytag Gusztávvval és Schmidt Juliánnal.

1866. volt az esztendő, amelyben Busch Móric politikai felfogásával teljesen Bismarck politikájára fordult. Sűrűn érintkezett is vele, közelebb azonban 1870-ben került csak hozzá, mikor a külügy-minisztériumba hívták meg, hogy Bismarck gondolatait az ő révén juttathassa el a sajtóba. A háború esztendejét mindvégig a kancellár oldalán töltötte. Elkísérte őt a háborúba s onnan küldte szét a lapokba ragyogóan szép tudósításait. Hivatalában azonban két esztendőig maradt csak meg; akkor kitört belőle az újságíró s elváltta a *Hanoverscher Courir* szerkesztését. Bismarckkal is elhidegült közben a viszonya s ez bírhatta rá, hogy följegyzései és naplója nyomán könyvet írjon Bismarcknak a francia háborúban viselt szerepéről. Óriási feltűnést keltett ez a rendkívül érdekes részletekben bővelkedő könyv, amelynek indiskréciói miatt Bismarck is rászólt Busch Móricra.

De az elhidegülés nem tartott soká s hogy Busch ismét Berlinbe tért vissza, régi barátságuk megújult. Mióta a vaskancellárból élő-halott lett, akinek csak nagy-néha dördült el a hangja az ő kedvelt félhivatalosában, Busch Móric szintén elhallgatott teljesen. Kettejük barátsága mindvégig ép maradt s nyomban kezére járt Busch Bismarcknak, amikor ez emlékiratait tollba mondta. Bismarck halála után Busch Móric is írt könyvet a vaskancellárról, amelynek sok indiskréció részlete nem kis zenebonának volt okozója. Maga Bismarck családja is a leghevesebben kitéakadt Busch ellen s meghazudtolni igyekezett mindenképpen az állításait. Ez a könyv volt Busch Móricnak utolsó műve. Ragyogó pennája publicista volt az öreg ur, akinél jobban alig ismerte valaki kora történetét. Egyszerű újságíró-ember léte re fejedelmek tüntették ki bizalmukkal s a kulisszák mögött rejtőzködők titkából kevés ember tudott annyit, mint ő. Ezenkívül igaz német hazafi volt s egyik életcélje annak a nagy nemzeti lelkesedésnek, amely a modern Németországnak megvetele alapjai.

— **Öngyilkosság a világ vége miatt.** A temesvári eset igen furcsa. Egy tizenhat éves leány, *Witelszky Matild* ma beugrott a Bégába, mert félt a világ végétől. A szörnyű veszedelméről az édesapja a maga egyszerű munkás-észével mesélt tegnap este. A szegény lány nagyon megijedt, és megírta ezt a levelet:

Édes szüleim!

Ne sirjatok, meghalok. Nem nézhettem a világ végét, hogy Tik is elpusztultok; azért vettem véget életemnek. Bocssád meg Te édes anyám, akit nagyon szeretek. Imádkoztatok érted.

Matild.

Witelszky Matildot kihúzták a Béga vizéből és most a kórházban vívódik. Ennek a világvégi örületnek pedig nem lehet megtalálni az igazi rugóját. Szegény kis lány még nem jutott el az egoizmusnak arra a szuperlatívuszára, hogy nem valami nagy fájdalom itt vagyan az életet, ha az élet is megszűnik. Az a viganstáló momentum sem tudott megelégedni rettegve tépelődő léteiben, hogy szeretteivel együtt halnak meg, vagy hogy ő a szeretteivel együtt megy át a másvilágra. Elszöszölte a lányka természetadta józanágát, mielőtt maga előtt látta a rendkívül kolosszális méreteivel. Jó szerenese, hogy a Béga vize kegyelmesebb, mint a mesék vigyorgó rémei, a világ végének borzalmai.

— **Neszmély Arthur-alapítvány.** Neszmély Arthur édes anyja, főnének emlékére ezer koronás alapítványt tett a *Budapesti újságírók egyesülete* segítő-alapja javára. A fia elhunyt a fölötti gyászba borult urnó az ezer koronát ma küldte meg Vészi Józsefhez, az egyesület elnökéhez a következő szép levéllel:

Nagyságos uram! Szívem mérhetetlen fájdalommal ettelve, nem találok szavakat, mely hálám kifejezni azért a nagy szeretetért, azért az igazi gyászért, melyet Nagyságod és az egyesület minden egyes tagja annyi ékesszólással juttattak kifejezésre akkor, midőn az elválás néma bánata borította lelkemet és koporsóba zárták azt, ki nekem mindenek felett drága volt. Ha valami képes lenne megtört szívemnek enyhülést hozni, csakis az őszinte részvét e megható megnyilatkozása nyújthatná azt. Fogadja Nagyságod szívből jövő köszönetemet és fordítsa, kérem, az idecsatolt ezer koronát feljuttathatott Arthur fiam emlékére, azon egyesület javára, melyért ő élt és halt.

Nagyrabocsulésem kifejezése mellett maradtam öv. *Neuhauser* Izraelné. Komárom 1899. november 14-én.

— **Nyilatkozat.** Budapestben vannak könyvomas vállalkozások, amelyek nemcsak riportot, vezércikket, politikai hangulatot hanem belletrisztikus holmit is szállítanak a vidéki lapoknak. Mikor tegnap egyszerre két vidéki lapban egy tárcát láttam *Thury Zoltán* névvel aláírva, azt hittem, hogy valami ilyen vállalkozás most már nemcsak az en gros szállítással rontja az irodalmat, hanem a hamisításra adta magát s ismertebb nevek alatt maga komponálta tárcákat küldöz szét a megrendelőknél. Ma rájöttem arra, hogy nincs igazam.

A *Legenda* című tárcá alá nem azzal a céllal került a *Thury Zoltán* név, mintha valaki vissza akart volna élni az én szerény nevemmel. Egy *Thury Zoltán* nevű ur él Győrben, aki szintén ír, vagy legalább is kezd írni. Ő írta a *Legenda* című tárcát.

Ilyenformán természetesen tárgyaltalan az, amit tegnap írtam a *Nem én írtam* című hírből. *Thury Zoltán* urnak Győrben éppen olyan joga van írni, mint bárki másnak ezen a világon. S ha sejtetemmel lett volna arról, hogy nem vizsgálódás az, amiről szó van, persze hogy egy szót se szóltam volna. Mindezt komolyan mondom, s igazán sajnálom, hogy a magam jóhiszeműségével nekirentottam egy felebarátom jóhiszeműségének.

Végül ajánlom tisztelt dupla druzsám és írórtársam szives figyelmébe, hogy a megkülönböztetés kedvéért írja valamelyikünk a neve elé például azt, hogy: — *ifjabb*. S mert ugy tudom, hogy én van abban a kellemes helyzetben, hogy ifjabb, talán méltóztassék minden esetleges tévedés elkerülésére nyomtatásban is ifjabbnak lenni, mint amilyen idős én vagyok, nemcsak esztendőben.

Thury Zoltán.

— **Házasság.** *Janovics Pál*, a *Budapesti Napló* munkatársa e hónap 26-án délelőtt tizenkettőtől órákor esküszik meg *Keményffy Etel* kiasszonnyal.

— **Az első lakók.** Az Eötvös-alap orsz. tanítói egyesületének gyűjtő- és kezelő-bizottsága ma délután 5 órákor *Péterfy Sándor* kir. tanácsos elnöklésével ülést tartott, hogy a már készen álló és vasárnap felavatandó *Tanítók házá*nak lakóit válogassa. Az ülés elején a bizottság éljenzéssel fogadta azt a bejelentést, hogy báró *Eötvös József* összes műveinek első előfizetője: *Jókai Mór*. Azután egyenkint tárgyalták azokat a kérvényeket, amelyek a Tanítók házába való felvétel iránt beérkeztek. *Negyvenhét* folyamodó jelentkezett, s a bizottság, tekintettel arra, hogy a Tanítóháza 50 helyre van berendezve, egykettőnek függőben hagyásával, valamennyit fölvette. A fölvevő diákok részint egészen ingyenes lakást élveznek, részint pedig havi 4 forintért kapnak lakást, fűtést és világítást.

— **Üres az Erzsébet-téri kioszk.** Az Erzsébet-téri-kioszk a Vigadó sorsára jutott, becsukták. Csodálatos az, hogy a város közepén szép park közepére épített, pazar fényvel berendezett kávéház ilyen sorsra juthat s ennek az okát nem is lehet egyébben keresni, mint abban, ami a Vigadó bérlőjének is megölő betűje volt, hogy nem értette a gazda az üzletét. És egyik gazda se. A kioszknak eddig három bérlője volt s mind a három megbukott. A legutolsónak *Schneider János* a neve. Ujvidékről jött föl a fővárosba, tekintélyes vagyonnal s negyven ezer forintért vette át a kioszk berendezését. Azonban a kioszk üzleti forgalma már akkor is gyöngye volt. Ő se tudott az üzletbe életet önteni — s most egy esomó pincér és egyéb üzleti személyzet, amely már három hónapja nem kapott bért, kenyér nélkül lézeng a becsukott ajtóknál előtt.

— **Péterfy Jenő emléke.** Dr. *Péterfy Jenő*, a tragikus véget ért kiváló esztétikus emléket a VIII. kerületi főreáliskola, — melynek az elhunyt jeles iró tanára volt — e hó 16-ikán megható gyászünnepélyvel ülte meg. Az ünnepélyen, mely az infuzót dísztermében ment végbe, a tanári karon és ifjúságon kívül a magyar tudós és írói világnak több kitűnősége is megjelent. Így jelen voltak: dr. *Gyulai Pál*, dr. *Goldziner Ignác* egyetemi tanárok, *Bartók Lajos*, *Endrősi Sándor* stb. Testületileg jelentek meg a VIII. kerületi reáliskolát végzett műegyetemi hallgatók. *Felsmann József* igazgató néhány szóval megnyitván az ünnepélyt, az iskolai énekkar gyászdalt adott elő. Ezután dr. *Chovanessák István* intézeti tanár olvasta föl az elhunyt tudós életét és irodalmi munkásságát móltató emlékbeszédet. A kegyeletes ünnepélyt az igazgató zárószavai után a kar éneke fejezte be.

— **Kvóta-banket.** A magyar országos kvóta-bizottság holnap, pénteken délután két órákor az országos kaszinó helyiségeiben az osztrák kvóta-bizottság tagjainak, valamint a bizottsági tanácskozásokban résztvevő magyar és osztrák kormánytagoknak, a miniszterelnököknek és pénzügyminisztereknek tiszteletére viláshreggeli rendez. A viláshreggelire gróf *Csáky Albin*, mint elnökhelyettes ma küldte szét a meghívókat.

— **A szeszélyes leonidák.** A várva-várt leonidák nem akarnak mutatkozni az égboltozaton. Ót földrészes csillagászai várták epedve az éjszakákat, amelyen a nagy égi tűzijáték lejátszódik. Pontosan kiszámították a napot, órát, percet és másodpercet is, amikor megkezdődik a csillagok hullása s az alkalmi csillagászok ezrei keletkeztek szerző a világban s ütötték tanyát hegyesuesokon, kietlen bérceken, hogy minél jobban gyönyörködhesseken a nagyszerű látványosságban. Hiába lesték a csillagokat, egy fia-leonida sem mutatkozott. S most, amidőn már nemcsak hogy vége nem lett a világnak, de még az összeültetésnek sem akadt sötét éjszakában csillogó nyoma, a tudós csillagászok szinte restelkedve fognak pennát, hogy mentogossák a nagy reklámmal hirdetett látványosság elmaradását. És mi elhiszszük, hogy a föld nem a pontosan kiszámított időben találkozott a csillagoporttal, hogy a légür hőrétegei elvonták a kiliást. Jámber megadással tűrjük a makrancos leonidák szférikus szeszélyeit s feledünk csillag-hullást, világösszeomlást mindaddig, amíg egy újabb látványosságra az égi színjátéknak nem hívunk bennünket a csillagokba látók.

\*  
Désből táviratozzák, hogy a bécsi csillagvizsgáló-intézet igazgatója, Weiss tanár, akit a bécsi tudós akadémia Indiába küldött a novemberi csillag-hullás megvizsgálására, ma délelőtt *Delhiből* a következő táviratot küldötte az akadémiaának:

*Delhi, 16th November 12 o'clock forenoon, via Teheran. Leonides not yet appeared. Weiss. (A leonidák még nem jelentek meg.)*

A táviratot teheráni idő szerint, 1899. november 16-án déli 12 órakor adták fel, ami bécsi idő szerint reggeli 8 óráig jelent. Hogy Indiában még ma reggel nem láttak semmit a leonidák csillogulásából, azt az itteni csillagászok annak tulajdonítják, hogy a csillagosoportnak a földdel való találkozása nem egészen pontosan az előre megállapított időben történt.

E helyütt említjük meg bécsi tudósítónk táviratát, hogy ott ma reggel kilenc órakor valóságos nyári zivatar volt. Jégeső, villámlás, mennydörgés volt s mindenki azt hitte, hogy a *Faló* jöszlata beteljesedett. De rövi' idő alatt vége lett a zivatarnak s a világ Ausztriában sem ment tönkre.

— **A battonyai brigantik.** A nevezetesség csupa véletlen. Lám az éjjel a temesmegyei *Battonya* egyszerre a híresneves helységek közé lépett be: Tizennégy betörés követtek el ugyanis az éjszaka a községben. Most persze az álom be se téved Battonyába, habár a csendőrség nyomoz. Eddig eredménytelenül, ami egy okkal több a nevezetességre: szörnyen ügyes fickók a battonyai brigantik.

— **Cléo de Mérode visszatérése.** Nagy port vert föl a francia metropolisban — írja párisi tudósítónk — Cléo de Mérodenak, a láthatárról néhány éve nyomtalanul letűnt táncosnőnek visszatérése. Mérode kisasszony egyideig feltűnő viselkedésével tartotta fűr maga iránt az érdeklődést, majd később divatba hozta a róla elnevezett frizurát: a fület elakardó, sima hajviselést. Volt királyok barátja, exotikus fejedelmek kалуza, táncosnő stb. Aztán egyszerre eltűnt. Azt beszélték róla, hogy az ideális szerelem berkeibe vonult vissza. A minap azonban ismét fölűnt Parisban, egykori ismerőseinek nem kis meglepetésére. Feltűnt s egyik kisebb színház aonnal szerződtette is. Mérode kisasszony megígérte, hogy legújabbán kitalált nagyszerű frizurájával fog a színpadon megjeleni s biztos benne, hogy ugy neki, mint új frizurájának nagy sikere lesz.

— **Bejelentett öngyilkosság.** A főkapitányság ma a következő levelet kapta:

*Tekintetes rendőrség! Én öngyilkos leszek, mert nem ér az élet semmit sem, holt testem a vasuti hid alatt megtalálják és kérem testemet felboncolni és szülemet, akik Győrben laknak, erről értesíteni. Nevem Kovács Antal Győről, szabóságod vagyok. Jobb a halál, mint az élet. — Ruhám és óram az öcsémé legyen. Isten ve-lük, Kovács Antal.*

A rendőrség minden felő keresettette az illetőt, de eddig még nem akadt nyomára.

— **Halálozás.** Schöber Géza fővárosi kerületi állatorvos ma délután hosszas betegség után meghalt harmincöt éves korában. Az elhunytat szombat délután kisírik örök nyugalomra a Vörös Kereszt kórházból.

— **Vélemények.** Egy szalonban történt a minap. Egy jónevű zeneszerző elkezdte dicsérni valamely kollégáját. Egyre jobban, erősebben dicsérte, végül már valóságos ditirambá változott a dicséret. Valaki közbeszólt:

— Nem érdemli meg az az ur, hogy így dicsérje. Ó bizony rem ismeri el az ön tehetségét.

Erre elmosolyodott a zeneszerző, s nyugodtan jegyezte meg:

— Azt kell hinnem, hogy mind a ketten tévedtünk. . . .

— **Az öreg ur átka.** A régi történetek közül néha a nem éppen jelentőségesek plántálják be magukat olyan mélyen az ember lelkébe, hogy már ki nem pusztítja őket az idő. S az exaltált kedélyre aztán végzetes lehet egy-egy ilyen emlék. Ezekből születik meg az üldözési mánia és sok maniatikus örület. A gondolkodás fel se billen a nagy nyomás alatt s szomorú dolog, de ilyenkor sokszor hamarabb jön a vég, mint a hogy a természet rendje szerint elkövetkeznék. Ilyes oka van annak az öngyilkosság-nak is, amelyről tegnap adtunk hírt egy szegedi telegram alapján. Egyik szegedi hotelben öngyilkos lett *Kende Lázár* nevű huszonöt éves fiatal ember. Egy ménési borkereskedő család gyermeke volt az öngyilkos s a rendőrséghez címzett levelében olyan zavarosan mondta el az okát annak, hogy halálra szánta magát, hogy abból bizony nem igen lehetett megtudni, hogy miért halt meg. Ma aztán világosság támadt az ügyben, vagy még sötétebbé lett az eset. A rendőrség távirati tudósítására megérkezett Szegedre az öngyilkos fiatal ember testvérbátyja, *Kende Arthur* s főbontotta azt a levelet, amelyet számára hagyott hátra az öcsese. Ebben aztán az áll, hogy semmi olyan komoly oka nem volt annak, hogy szívesse a halálát, amit mi meg tudnánk érteni, hanem olyan ok miatt halt meg, amit csak ő értett.

A levél a többek közt ezeket mondja:

„Ne csodálkozzál végzetes tettemem, ennek így kellett történni. Egy sajátos dolog történt ugyanis velem, régen ugyan, de egész élel emlékezetemben van még ma is, és gyermekekorom óta folyton kísért. Egy alkalommal ugyanis, még mikor kis diák voltam, három pajtásommal a tó partján sétál-gatva, cigarettáztunk. Egyszer két öreg ur tartott felénk s hozzánk érve megszólítottak, s korholtak bennünket a cigarettázásért. Mi erre durván válaszoltunk, gonyoltuk az öregeket, sőt meg is hajgáltuk, mire az egyik öreg ur megjegyezte:

— No ezek sem fognak megüregedni és természetesen halállal kimulni! Az öreg átka beteljesedett: azóta mindhárom barátom öngyilkos lett (a levél itt névszerint fjelemlíti a három öngyilkost), én maradtam utóljára. Az átok ime rajtam is beteljesedik: ellenállhatatlan erő nyomja kezembe a gyilkoló fegyvert!

A szerencsétlen fiatal ember bátyja mindenben megerősítette a levél tartalmát. Megtörtént annak idején a tóparti cigarettázás, a feleselés és a három másik fiatal ember, akiknek a neveit is megmondta a gyászos ember — csakugyan öngyilkos lett azóta. És most egy okkal, egy szomorú vak esettel több arra, hogy aki szeret hinni ilyesmiben, megesküdjék az átok nagy hatalmára.

— **Bíró uram.** *Mihóca* István kövesdi bíró nagyot mulatott a tegnapi vásáron. Széles jövedvében valami zokszó miatt leharapta a *Polgár* koromsáros orrát. A bírót be akarták csukni, de a karvallott jó pajtás, kinek időközben visszavarták az orrát, maga ment el a rendőrkapitányhoz s megkövette alásan, hogy ne bánták az ő jó pajtását. A kapitányt meghatotta ez a nagy barátság és szabadon bocsátotta a bírót, ami nagy ügytelenség volt tőle, mert mikor a kövesdi bíró haza érkezett, nagy bolondságot tett. Egy pár legény ugyanis gonyt üzött belőle, mire *Mihóca* uram kést rántott s az egyik legénynek *Gangel* Jánosnak felhasította a gyomrát. Ezért aztán már nem kapott párdont, becstükták kegyetlenül.

— **Nagy hófúvás.** *Liptószentmiklósról* táviratozza tudósítónk, hogy ott ma nagy szélviharban egy meter magasságu hó esett s olyan nagy hófúvás keletkezett, hogy a vonatok csak hóékekkel közlekedhetnek.

— **Meghalt a kis menyasszony.** Szarvason élt egy *Delly József* nevezetű gyógyszerész, fia annak a *Delly Henriknek*, akiről nemrégiben azért emlékeztek meg az újságok, mert öngyilkossági kísérletet követett el. A fia nagy esomé pénzért vállalt jótállást a barátaiért s mert az öreg ur azt hitte, hogy erre a szívessegre az egész vagyona ráment, nem akarta túlnéni anyagi romlását. A halállal való kísérletezés azonban nem sikerült s az öreg ur fölgörgyült sebeiből, amiket magán ejtett. Azután azonban meghalt a fia. Mielőtt azonban örökre lehunyna volna a szemeit, halálos ágyához hívatta a tizenkét esztendőös kis leányát és a gyógyszerésztárbeli gyakorlatnokot, akit úgy szeretett, mintha a saját fia lett volna s eljegyezte egymással a két gyermeket. A kis leány azóta menyasszony. Így ment iskolába, így barátkozott a többi kis leánnyal, akiről nem gondoskodtak ilyen korban s bizonyos gyermekes büszkeséggel bámulta magát a maga nagyleányos helyzetében. A család végzetes sorsában azonban most következett be a nagy és ilyen messziről igazán érthetően csapás. A kis menyasszony meghalt és pedig nagyon különös körülmények között. A nagy csillag-hullás estéjén a gyermekmenyasszony több barátjával együtt a grófi parkba ment megnézni a világ végét. Nézték is az eget, de hiába. A csillagokat eltakarták a fellegek s amikor már nyilvánvalóvá lett, hogy nem látnak csillagzapot, a gyermek hazament. Tréfásan úgy bucsuzott a többi kislánnyal: — Viszontlátásra a másvilágon. Azzal hazament, lefeküdt s fél is ébredt talán valahol a másvilágon, de ezen nem. Reggel halva találták az ágyában. Az orvosok szemérmegzést konstataáltak a holttesten. De, vele együtt, abban a szobában, ahol meghalt, egy kis leány és egy kis fiu is aludt, s ezeknek semmi bajuk se történt. Hát csak a kis menyasszonyt ölte meg a szögáz. . . .

— **A trieszti pestis-eset.** *Triesztből* táviratozza tudósítónk: A *Berenice* hajó újabb pestisbetege már meghalt. Az illető egy *Marsich* nevű trieszti illetőségű kezelőtiszt volt. A Lloyd-társulat igazgatósága már értesítette a gyászestéről *Marsich* családját.

Mintbogy Görögországban veztegrált rendelték el az osztrák és magyar provenienciákra, az osztrák Lloyd levan'ei vonalának *Triesztből* elinduló gőzösei egyelőre nem fogják érinteni a görög kikötőket, tehát újabb intézkedésig Görögország részére nem vesznek föl utasokat és árukat.

A halóság értesítette mindazokat a városokat, ahol a *Polis Mitlene* ki fog kötni, hogy résen legyenek. Megállapították, hogy a hajó *Konstantinápolyból* *Trieszbe* jövet *Gallipolisban*, *Szmirnában*, *Pireuszban*, *Patraszban* és *Koruban* kötött ki. *Barbarezso* a *Patrasz*ból való elindulás után lett rosszul és mikor *Trieszbe* érkezett, többször volt dr. *Xidias* orvos lakásán, aki rábeszélte, hogy ne menjen el a hajóval, hanem menjen kórházba, mert bronchitisze van.

A pestis-esetből kifolyólag elrendelt veztegrár óriási károkat okoz *Triesz*nek. A veztegrált megokolatlanok tartják, mert a velencei nemzetközi egészségügyi egyezmény szerint, fertőzöttnek az a terület tekintendő, ahol hivatalosan konstataáltak egy pestis esetet. Ha azonban az eset után tiz napon belül nem fordul elő újabb megbetegedés, a kerület nem tekintendő többé fertőzöttnek.

— **Megjutalmazott tanítók.** A felvidéki magyar köznevelődési egyesület, a magyar nyelvnek nemzetiségi vidéken való sikeres tanításának megjutalmazásául: a *Nemzeti Kaszinó* ezredéves alapítványának ez évi kamatait, 60 forintot *Dányiné-Lieszkovics* Melánia, dubnicai allami iskolai tanítósnőnek; 25—25 forintot pedig *Brunner* Alajos nagy-bittsei, *Szarba* Béla nemsóvai, *Atovics* Ferenc gerencséri, *Maszárik* János nyitrai tanítóknak és *Sokly* Janka cabaji kisdudvónőnek szavazott meg. Ugyancsak ezen a címen jutalmazta meg az egyesület zólyomvármegyei választmánya 25—25 forinttal: *Medriczky* Gyula besztece-bányai árvamenházi, *Sztráble* György rucaói, *Moró* András borosznói, *Béres* András ó-hegyesi, *Wunner* Anna garam-szent-miklósi, *Fonych* János récskei, *Brodnyánszky* Pál bacuri, *Kurjath* Mátyás pallósi és *Steffik* András mogyoródi tanítók.

— **Vörös szerelmi drámák.** *Münchenből* táviratozzák, hogy ott néhány nap óta ijésztően szaporodnak a tragikus végű szerelmi történetek. Tegnapielőtt egy fiatal festőművész lőtte agyon a barátját és aztán önmagát. Ma egy szobrász kísérletet meg öngyilkosságot, miután előbb kedvesét melibe lőtte. Ugyancsak ma lőtte fűbe a szeretőjét egy tejkerekedő és azután öngyilkosságot követett el.

**KÖRUTI FÜRDŐ** Ujonnán átalakított, nagyobbított  
és GÖZMOSÓ INTÉZET Gőzfürdő langyos téli uszodával  
Erzsébet-körut 51.

— **Ég a hajó.** A legpokolibb színjáték: a tenger végtelen símasága közepette egy óriási tömeg lángokban. Ég egy hajó. Gyilkos tűz világít az utasok sápadt arcára. Jajgatás, ide-oda futkosás, siránkozás, csak a kapitány és a matrózok nem vesztik el fejüket. Az öregek, asszonyokat és gyermekeket a csónakokba teszik, ők pedig, a hajósnép, nézik, nézik, mint emészt a láng a kincseket, amelyeket országok cserélnek ki egymással. Küzdelmük hiábavaló, és nézik, mint ég, hallgatják, miként sístereg alattuk az ő biztos talajuk, a hajó. Ég a hajó. A megmérhetetlen víztömegben hol a menekülés?

Londonból táviratozza tudósítónk: A hamburg-amerikai vonal *Patria* nevű gőzösét, amely *Newyork*-ból *Hamburg* felé tartott, tegnap a *Ceres* nevű orosz gőzhajó az Északi tengeren, tizenkét mérföldnyire a northkindi világító hajótól, lángok között találta. Az orosz gőzös néhány csónakot küldött az égő hajóhoz, amelyek a hajó utasait, körülbelül százötven embert a *Ceres*re vitték. A megmentett utasokat a *Ceres* kevéssel éjjel előtt *Doverbe* hozta, ahol a *Lay Vita* vontató-gőzösre szállították át, amely azután partra tette őket. Az utasok között két asszony és husz gyermek volt. Ezeknek olyan gyorsan kellett menekülniük, hogy nagyobb részük csak ágytakarót kaphatott magára. A *Daily Mail* szerint a *Patria* utasait, akik majdnem mind amerikaiak voltak, tegnap reggel hat óra tájban a fődéltre hívták, ahol tudomásukra adták, hogy a hajórakományban tűz ütött ki, amelyet lehetetlen eloltani. A kapitány az utasokat a csónakokra ültette. Az utasok állítása szerint a legénység hősiességszámmal igyekezett a tüzet eloltani, de hasztalan volt minden fáradozása, mert a rakományban lévő lenmag olajtartalmánál fogva lehetetlenné tette az oltást. Az asszonyokon és gyermekeken iszonyú rémület vett erőt, de a legénység higgadt-sága megnyugtatta őket. Hamarosan vízre bocsátották a csónakokat s az utasok, akiknek holmiját a tűz már nagyobb részét elpusztította, könnyű ruhában részint a gőzhajó csónakjaiba, részint a segítségükre jövő halászcsonakokba szálltak. Azután odaérkezett a *Ceres* nevű orosz gőzös, amely az összes utasokat fölvette. Fölakarta venni a kapitányt és a legénységet is, ezek azonban inkább a hajón akartak maradni, amíg csak lehet, noha a veszedelem nagy volt és a hajó törze roppant forró volt. Az utasok azt mondják, hogy a kapitány abban bízott, hogy a *Patriával* valahol partot érhet. — Egy hamburgi távirat szerint a *Patria* utasai minden baj nélkül *Doverbe* érkeztek. A legénység a csomagzállító-társaság *Athesia* nevű gőzösén van, amely a *Patriát* az Elba folyó felé vonatja.

— **Inkább felakasztva.** *Hummel* Józsefet tegnap halálra ítélték Bécsben. Az ügyvéd megkérdezte tőle, hogy felebbez-e az ítélet ellen, mire *Hummel* így felelt:

— Semhogy élethossziglan be legyek esukva, inkább akasztanak fel. Különben is öngyilkossági kísérletet követtem el már 1897-ben, mert nem tudtam végignézni, hogy a feleségem hogy kinozza a gyerekeimet.

— **Tűz a bécsi kábelgyárban.** *Deeból* táviratozzák, hogy ma éjjel *Penzingben* tűz támadt, amely a kábelgyár-részvénytársaság házaának nagy részét elpusztította. Ez a társaság a *posseoni* kábelgyár-részvénytársaság bécsi fiókja. A ká. 50.000 forint. A tűz temérdek papirkészletet, kábelbontókat, a kémiai laboratóriumot és igen értékes fizikai eszközöket pusztított el. A tűz keletkezésének okait még nem sikerült kideríteni. Valószínűleg valamelyik szolgának a vigyázatlansága okozta. A gyár a nagy kár ellenére is egész terjedelmében fogja folytatni üzemét.

— **Az egyetemi segélyegyesület sorsjátéka.** A szegény egyetemi ifjakat segélyező általános egyetemi segélyegyesületnek a pénzügyminiszter 100.000 forintos sorsjátékra adott engedélyt. Az egyesület nevében *Wetzel* György, *Várady* Jenő és *Ketty* Endre a sorsjáték ügyében ma délután tisztelgett *Hegegy* Sándor kereskedelmi miniszternél és arra kérte a minisztert, hogy a játékon célra való tekintettel adjon a sorsjátéknak levélbélyegkedvezményt. A miniszter megígérte, hogy teljesíteni fogja az egyesület kérését.

— **Egy játékos, aki veszít.** *Nizzában* agyonlőtte magát egy *Pietro Macario* nevű magas állású olasz államhivatalnok. Azért halt meg, mert sokat veszített a játékokban.

— **Mentőkongresszus.** Az országos mentőkongresszus november 19-ikén délelőtt tíz órakor lesz az új város háza dísztermében *Szöll* Kálmán miniszterelnök elnöklésével. A mentőgyakorlatot délelőtt tartják meg a *Markó*-utcai főreáliskola udvarán.

— **Szegény gyermekek felruházása.** A VII-ik kerületi általános közjótékonyági egyesület választmányja ma *Eszlary* Sándor kerületi előjáró elnöklése alatt gyűlést tartott, amelyen a nyár-utcai közszéki iskola szegény tanulójának felruházására ötszáz forintot szavazott meg. A ruhakiosztás karácsony előtt lesz.

— **Levágott orr.** Nagy csődület támadt ma este felé a *Sziv*-utcában, ahol egy feltékény fiatal ember csunya módon bánt el a kedvesével, egy esinos dohánygyári munkásánnyal. *Dávid* György lakatoslegény régóta szerelmes már *Mészáros* Katalin tizennyolc esztendő dohánygyári munkáséjába, aki viszonzta a szerelmes fiatal ember érzelmeit. Szép csendben, békességben éltek együtt s tervezgettek a jövőre nézve, amikor majd az anyakönyvvezető előtt is örök hűséget esküsznek egymásnak. Nem is lett volna semmi baj sem közöttük, ha *Dávid* György el nem vesztette volna a kenyerét. Ámde a szerelmes kiscéppent a régi helyéből s a vidéken kapott új alkalmazást. Holnap kellett volna elutaznia a vidékre s ezért kedvesével együtt elhatározták, hogy a mai estét együtt töltik. A *Sziv*-utcába igyekeztek valami mulatóhelyre. Az uton a legény folyton enyelgett a leánnyal:

— Ugy-e *Katikám*, hü maradsz hozzám, ha én elmegyek is?

— Hü én mindhalálig!

— Nem is mulatoz senkivel mással, míg én oda leszek?

A leány tréfálkozva felelt;

— Már hogyne mulatnék, hiszen még fiatal vagyok!

A következő pillanatban *Dávid* György előkapta zsebéből élesre fent kését, bal kezével megkapta a leány orrát s azt törvélből levágta.

A szerencsétlen leány kétségbeesett sikoltással rogyott össze. Nagy csődület támadt körülötte. Rendőrt hívták, aki a mentőkért telefonált. A mentők hamarosan megérkeztek s a leány vérző sebéet bekötözve, a szerencsétlen teremtést bevitték a *Dollinger* tanár klinikájára, ahol felvarrták a levágott orrát. Annyi azonban bizonyos, hogy a szegény *Mészáros* Katit nagyon elcsufította feltékény kedvese, akit a rendőrség letartóztatott.

— **Ebül szerzett.** Van olyan régi közmondás, amelyet nem is igen értenek meg a mai magyarok. Ugy szól, hogy ebül szerzett szerdeknek ebül kell elveszni. Aki nem érti meg így, az olvassa el az esetet. *Joker* Károly siklósi asztalos kétszáz ezer forintot nyert egy sorsjegyen. Örömben megbetegedett s hírtelen meghalt. A kétszáz ezer forintot a veje, *Ley* József örökölte, aki molnár létre nagy pénzhez jutván, egyebet sem tett, mint koszmába járt. Az eddig józan ember addig-addig iszogatótt, míg egy napon „meggyulladt benne a pálinka.” A főnyereménynek ez volt a tragikus hatása. Ebül szerzett...

— **Egy arculátás miatt.** *Brünnen* ma ítélte a hadbírótság egy önkéntes felett, aki felebbalóját tettleg inzultálta. A gyakorlat közben történt ugyanis nemrégiben, hogy *Szikora* csehországi képviselőnek a fia, aki *Krakóbán* egyéves önkéntesi szolgálatát teljesíti, arcul ütötte hadnagyát, mert ez kardjával ráütött a hátára. A hadbírótság három évi várfogságra és azután három évi továbbszolgálatra ítélte a fiatal embert.

— **Az Otthon mulatságai.** Az *Otthon* írók és hírlapírók köre dohány-utcai klubházának dísztermét, mely művészi látványosság számba megy, az idén nyitja meg a klubtagok családjai és a meghívott vendégek számára. A díszteremben a tél folyamán több hangverseny és mulatság lesz. Az esték rendezése ügyében a kör vigalmi bizottsága, *Márkus* Miksa elnöklése alatt, november 18-án, szombaton délután 3 órakor ülést tart az *Otthon* helyiségében.

— **Huro a betörővel.** Az éjjel egy Nefelejcs-utcai hentesboltot feltörték és mindent elvittek onnan. A rendőrség még az éjjel megállapította, hogy a betörő nem más, mint *Pentz* Ferenc csavargó, aki betörés miatt már többször volt büntetve. Ma reggel egy titkos rendőr a Soroksári-utcában meglátta a betörőt és le akarta tartóztatni. A jeles firma kést rántott elő s rátámadt a rendőrré:

— Ha elmél állsz, leszurkál!

Sikerült is neki kirántania magát a detektív kezei közül s elszaladt.

Egész sereg ember hajszolta végig a betörőt a Soroksári-uton, míg végre a Ferenc-köruton álló rendőr megfogta és leterpette. A betörő kezeit összekötözték s azután bekísérték a főkapitányságra, ahol letartóztatták.

— **Lövés az utcán.** *Molnár* József kőműves inas ma reggel 8 órakor gyanútlanul haladt a *Visegrádi*-utcában, hogy munkába álljon. Amint a *Zapolya*-utca sarkára érkezett, előtte termett *Zurjád* József 15 esztendő lakatosinas, aki minden szó nélkül revolvért rántott elő s azt elsütve, *Molnár* arcát megebeséltette, azután pedig elmenekült. *Molnár* súlyosan megebeséltve vitték a *Rókus*-kórházba, a lövöldöző inast pedig a rendőrség letartóztatta.

— **Halál a pályaudvaron.** Ma reggel a nyugati pályaudvarban halálos végű baleset történt. *Dab* Sándor kocsisztogató saját vigyázatlansága következtében egy toáló mozdony elé került, mely halálra zúzta. A szerencsétlen ember holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították.

— **Az osztályorsjáték huzása.** Az osztályorsjáték mai huzásán tizezer koronát nyert 56195; ezer koronát 1047 99965 61816 56012; ötszáz koronát 04696 41698 85124 16222; háromezáz koronát 62311 61381 71696 98824 45998 38642 17680 34408 78407 69451 2763 77044 3175; száz koronát 14357 27141 92801 563 60187 36079 12527 63176 80089 33396 95373 58311 67680 82658 42389 42590 54969 8490 80964 98749 95556 96014 53839 520 26830.

(x) **Nagy haladás a modern lakásberendezésben.** A *Steinbach* Gabor cég készítette azt a négy szobából álló urasági lakásberendezést, mely az iparművészeti muzeumban tartott kiállításban nagy feltűnést és méltó elismerést keltett.

## A francia író és a magyar író

Az *Agence de Paris*, amelyet magyar emberek szerkesztenek Párisban, tehát amely joggal beszél mindkét ország nevében por mi — ma némi büszkeséggel mondja el, hogy *Lavadan* darabját tegnapelőtt adták százötvenedszer. Azt is hozzáteszi a párisi könyvnyomatos, hogy *Lavadan* a darabjában szereplő tizenhat fiatal gyereklányt szép ajándékkal jutalmazta meg. Adott mindenkinek egy takarékpénztári könyvet esinos összeggel, amelyet a leánykák azonban csak tizenhat éves korukban vehetnek ki.

Ily bőkezűséget igazán csak francia író engedhet meg magának.

Némi fantáziával ideiktatok néhány hírecskét. Ebből meg fogjuk látni, hogy meddig mehetnek el bőkezűség dolgában — a magyar írók.

Ime:

□ **Az önfeláldozó Kiss József.** Ma adták el *Singer* és *Wolfnerék* *Kiss József* költeménykötetének huszazredik példányát. *Kiss József* ez alkalomból a könyvkötőnek, aki mind a 20.000 példányt kötötte, — melegen megszorította a kezét.

\* **Herczeg Ferenc** halála. Ma adták század-szor *Herczeg* Ferencnek *Ulanusok* című darabját. *Herczeg* könnyező lépet a szinpadra, s a darabjában százszor szerepelt színésznek egy *Köszönöm!* — szót rebegett. Ha ez ezüstből lett volna kiverve egy-egy acél szivartárcán, darabonként 11 forintot ért volna. A színészek meghatva köszönték meg az értékes ajándékot.

× **A halás Konti.** Nyolcvanezredeszer került ma színre *Konti József*nek *A szabó szobája*, vagy amint ő mondja: *a szoba szabója* című operetteje. *Konti* remegő hangon mondott köszönetet a darabjában közreműködőknek. *Szirmai* Imrénének könyvező szemmel nyujtott át egy remekmivű arany — mondat, *Németh* Józsefnek egy finoman cizellált — bókot és *Solymosi* Eleknek egy értékes vörösréz — szálát a szakállából.

És így tovább.

—o—

## FŐVÁROS.

(\*) **Szabályrendelet a vizről.** A főváros rendkívüli közgyűlésén ma részleteiben tárgyalta vizsgálattásról szóló szabályrendeletet. A tárgyalás a folyamán *Kasics* Péter annyi stílus módosítást ajánlott és indítványait oly bőbeszédűséggel oltolta meg, hogy már *Polányi* Géza is megsokalta és figyelmeztette *Kasics*ot, hogy a legszükségesebb dolgokra szorítkozzék, különben egy esztendő alatt sem lesz vége a tárgyalásnak. *Kasics* meg is fogadta ez a tanácsot és azonnal gyorsan haladt előre a tárgyalás. Nagyobb vita volt a 17. §-nál, amely valóságos pengellégre állítja a hibásan dolgozó felszerelő iparost. A szakasz értelmében az ilyen iparosok két évi időre eltilthatók ezektől a munkáktól. De ki-mondja a szabályzat-tervezet azt is, hogy az ily módon kizárt iparosok neve és lakás címe, a kizárás tartama alatt, a vízművek igazgatóságánál kifüggesztendő. A közgyűlés hozzájárult ahhoz, hogy a szakasznak erre a részére készítsen a tanács új szöveget. A közgyűlés ma a 48. §-ból álló szabályzat 20-ik szakaszát jutott. A tárgyalást holnap délután 4 órakor folytatják.

## SZÍNHÁZ, ZENE.

\*\* **A Bohémek.** Ma estére a *Bohémek*et tűzte ki az *Opera*, tehát bizonyosra lehetett venni, hogy a *Bohémek*et ma este nem adják elő. És ebben a bizonyosságban nem is csalódtunk. Az *Operában* ma este a *Windsori vig* néket adták. Nincs olyan vig asszony a világon, (még *Windsorban* sincs), akit a *Bohémek* végzeté el ne szomorítana. Alig egy hét



alatt kétszer tűzik ki a Bohémeket és a Bohémek helyett egyszer a *Fekete Dominót*, másszor a *Windsori vig* nőket rángatják elő az utolsó pillanatban. Mondják, hogy Larizza kívánatára tűzték ki a Bohémeket ma este, mert a szegény, rekedt tenorista azt hitte hétfőn, hogy csütörtökön énekelni fog. Szép az igazgatóság filantropiája, de az előrelátás még szebb. Ha az igazgatóság megfogadja tanácsunkat és a festő szerepét hamarosan betanítatja *Arányi Dezső*-vel, aki ugyis rendkívül gyorsan tanul: minden bajnok elejét veszi és az Operával nem történik meg az a szegény, hogy a Bohémek kétszer egymás után lemaradnak a műsoról. Ha áll az, hogy *Arányi* jeles fiatal tenorista, gyorsan tanul és képes éppen olyan jól énekelni a bohémfestő szerepét, mint Larizza: miért nem folytatodtak az *Arányi Dezső* segítségével? Mi magyar-rázza meg ezt a macakasságot? — A *Windsori vig asszonyok* közreműködői, szerencsére, nem veszítették el jó humorukat és teljes odaadással teljesítették kötelességüket, élükön *Ney Dávid* és *Ábrányinéval*, akit az igazgatóság egy hét alatt most másodszor hoz abba a kellemetlen helyzetbe, hogy *bedobott operában* énekeljen. Jellemző, hogy az intézet egyik legkiválóbb tagja mekkora figyelemben részesül manapság az Operánál!

**A Magyar Színház bemutatója.** A Magyar Színházban, mint már megírtuk, jövő pénteken lesz az *Asszonyregiment* című *Reiner-Rosenzweig*-féle operett bemutatója. Az operett iránt nagy érdeklődés mutatkozik, úgy hogy az operett első előadására a páholy és a parkett-jegyek nagy része elfogyott. Az előjegyzett jegyek e hónap huszadikáig átveendőek, mert azonnal aruba bocsátják.

**Repriz az Operában.** A Magyar Királyi Operában a jövő héten felelevenítik *Lortzing*ek A *fejverkovácsok* című operáját. A dalműből már hetek óta folynak a próbák.

**Bellincioni Gemma Svájcban.** *Bellincioni Gemma* ez időszert Svájcban szerepel. A művésznő legutóbb Zürich-ben lépett fel a *Bajazótkában* és a *Parasztbeszélben* s mind a két fellépése alkalomával fényes sikereket aratott.

**Uj szubrett.** *Dóry Margit* kisasszony, akinek már eddig is nagyon változatos művészi mulnya volt s aki egy ideig a Nemzeti Színháznak is tagja volt, az operettre megy át. *Dóry* kisasszonyt, mint értesülünk, a kolozsvári Nemzeti Színház inténdása szerződtette a szubrett szerepkörre.

**Az elsőlyedt harang, mint opera.** Annak idején emelttük, hogy *Füda Lajosnak* Az elsőlyedt harang című darabja az operai színpadra kerül. A dalművet a napokban adták először a *übecki* operában szép sikerrel. Zenejét *Zoelner* írta.

**Uránia.** Az ifjúsági előadások során, melyeket az Uránia rendez, ma délután a Ludovika Akadémia tanári kara és a cs. és kir. kadétskola tanári kara élén a növendékek töltötték meg a színházat. Az ifjúságon kívül nagy számmal voltak jelen katonatisztek is családjaikkal. Az Uránia mindenkinek kitűnő szórakozás.

**Gyermekszínház.** A Fővárosi Gyermekszínház e hó tizenkilencedikén nyílik meg. A megnyitó előadásán új és fényes kiállítással a *Hófehérke* és a *törpe* című bájos tündéregét adják. Legközelebb *Föld Mátyás Tündér Ilona* című varázsgéje kerül színpadra. Először jelen van még *Körmör Gyula* új érdekes varázsgéje, A *csodalámpa*. A közkeletűségű gyermekszínház első előadása iránt már most is nagy az érdeklődés és ezért a jegyeket az ismert elővételi pénztáraknál már szombaton lehet megváltani.

**A Troubadour a Hirmondóban.** A m. kir. Operaházban holnap (pénteken) este *Alberti Werner* fellegével *Verdé* dalműve a *Troubadour* kerül színpadra. A *Telefon Hirmondó* az előadás közvetlenül fogja s így az előfizetők otthon is végighallgathatják. Opera után tizenegy óráig felváltva *katonazené* és *cigánymuzsika* lesz hallható a kagylókön.

## MŰVÉSZET.

**Paritás az osztrák és a magyar művészet közt.** Azok közt az osztrák és magyar művészek közt, akik a pétervári és moszkvai műtárlaton résztvesznek, kitört a háború. Ok rá az a körülmény, hogy az előzetes megbeszélés ellenére az osztrák művészetnek és műiparnak jelentősebb helyet juttatnak a kiállításon, mint a magyarnak, sőt az utóbbi, mint már most látni, úgy szerepel ott, mintha függelék volna az előbbinek. Mint nekünk jelentik, a magyar művészeket fölháborította ez az eljárás, annál is inkább, mert ők jó levele kijelentették, hogy csak akkor vesznek részt a különben nagyjelentőségű kiállításon, ha a magyar művészet teljesen függetlenül szerepel ott. Mint ahogy a magyar művészet ugyanis elvesztette azt a kapcsolatot, amely egy ideig a bécsihez fűzte. Miután ez a hír magánforrásból érkezett, a magyar művészek elhatározták, hogy egyik társukat, mint hírlík, *Kardos Gyulát*, kiküldik Pétervárra, hogy ott a helyszínen meggyőződjék arról, hogy mi igaz a hírből. A kiállító művészek képviselője információink szerint már a napokban elutazik Pétervárra, s onnan jelentést tesz a tényállásról. Ha csakugyan sérelem fogrna fenn, úgy

a magyar művészek nem engedik meg műveik kiállítását.

**Liszt Ferenc szobra Weimarban.** Weimarból táviratozzák: A *Liszt* Ferenc szobrára beérkezett pályaművek felett már kimondta ítéletét a zsűri. Az első díjat (2000 márká) *Hermann Hahn* müncheni szobrász nyerte el. A második, ezer márkás díjat *Hans Everding* kasseli szobrász, a harmadikat (500 márká) *Heinrich Füss* innsbrucki szobrász kapta. Némi változtatással az első díj nyerőjét bízzák meg a kivittel.

## TUDOMÁNY, IRODALOM.

**A természettudományi társulat** tegnapi választmányi ülésén *Herman Ottó* bemutatta *Magyarország madártana* című nagy munkáját. A választmány közönséget fogja tolmácsolni, hogy a földművelésügyi minisztérium lehetővé tette a nagy és mezőgazdaságunkra fontos munka megjelenését. 21 rendes tagot választottak, kikkel a tagok száma 8038-ra emelkedett. A *Bereczky-féle* hagyatékából 7200 frt folyt be, amelyből 6000 frt alapítványt tettek; a hagyományozónak a társulat síremlékét állított.

**A Magyar Könyvtár** most megjelent novemberi füzetei közül négy a magyar, kettő a külföldi irodalomnak van szentelve. Klasszikusaink közül *Arany János* Buda halála című eposza és *Kazinczy Ferenc* Pályám Elővezetése jelent meg. A modern magyar irodalmat *Sipulusz* és *Zöldi Márton* képviseli. A külföldi írók közül most *Anatole France*-ot, a nagy francia elbeszélőt mutatja be a M. K. A másik külföldi füzet befejezi *Poe* Edgar Rejtélyes történeteinek sorozatát. Egy szám ára 15 kr.; teljes jegyzéket ingyen küld a kiadóhivatal: *Lampel R.* Megrendelhető a *Budapesti Napló* kiadóhivatalában.

**Sas Ede** versel. Sas Ede, a *Nagyváradi* szerkesztője, akinek a novellás kötetait a közönség és a kritika ritka elismerésben részesítette, most összegyűjti verseit. Erre vonatkozólag a következő előfizetési fölhívást bocsátotta ki:

Az ősi könyvtárban verses könyvem fog megjelenni Budapesten, a Singer és Wolfner-cég kiadásában. A rendkívül díszes kiállítású kötet előfizetési ára 1 forint, melyet november hó 30-ig nevére, Nagyváradra kérek küldeni.

## EGYESÜLETEK.

**A Dunántúli közművelődési egyesület** Pallavicini Ede örököi elnöklété alatt november 18-án, szombaton délután 3 órák az egyesület új helyiségében (Kerepesi-ut 43. I. emelet 14.) igazgatóválasztmányi ülést tart.

**A katonai tudományos és kaszinó-egylet** az eddigi a Vadaskürt szállodában tartott keddi társas estéket november 21-étől kezdve minden kedden, mint helyőrségi társas estéket a katonai tudományos és kaszinó-egylet első emeleti helyiségeiben rendezi. A vacsora a hadijáték-termekben lesz, amelyek közvetlenül összekötöttesben állanak a biliárd-, olvasó- és játéktérmekekkel.

**A budapesti sakk-kör** e hó 18-án, szombaton tartja harmadik körestét az Akadémia-kávéház külön helyiségében. A rendezőség tréfas játékmódot eszt ki, amely előreláthatólag nagy mulatságot fog szerezni a résztvevőknek. A nyerteseket is szép emléktárgyakat kapnak. Vendégeket szívesen látnak, sőt ezek is részt vehetnek a játékban.

## TÖRVÉNYSZÉK.

**Freystädter Flóra ügye.** Freystädter Flórának gondnokság alá helyezését kérelmezte legutóbb az árvászek. A tárgyalást e hó huszonkettedikén kellett volna megtartani ebben az ügyben, de időközben az árvászek visszavonta a kérelmét, mert a Kuria ugyanis végérvényesen döntött már ebben az ügyben. Freystädter Flóra át is vette már vagyona kezelését.

**Műépítés és festő.** Polgári pörös ügyüket a lapok nyíltéri hasábjaira terelték *Gerster Béla* műépítész és *Bay Lajos* festő. Az utolsó nyíltéri nyilatkozatot *Bay Lajos* tette közzé 1898. október 7-ikén a *Budapesti Napló*-ban, azt írva *Gerster Béla*ról és *Kreiszl Béla* mármarosai építőmesterről, hogy „zálog adott becsületszavukat ismételt felszólításai ellenére sem váltották be.” Erre aztán *Gerster* sajtópörít indított. A budapesti esküdtszék ma tárgyalta ez ügyet *Zsitvay Leó* elnöklété alatt. A panaszos egész sereg erkölcsi tanura hivatkozott, míg a vádlott több tanút hallgattatott ki. *Komjáthy Béla* vád- és *Vig Viktor* védőbeszédje után az esküdtszék nem találta vétkesnek *Bayt* a becsületsértésben és e verdikt alapján fölmentette a vádlottat. A perköltségeket a magánpanaszos tartozik viselni.

**Bajházi István** hősztette. Csendes kocsis legény volt *Bajházi István*, ha nem bántották. A gazdája *Bibola* ur szerette is a legényt s nem is esett volna köztük semmi baj, ha a *Bibola* ur kis tíz éves fia nem gorbáskodik *Bajházi*-val. A legény nagy haragra lobbanhatott, mert így szót oda a zvereknek:

— Látszik, hogy az alma nem esik messze a fájától.

Erre a gazda felesége is haragba jött s ugyan-csak legazemberezte a kocsist. A gazember szóra a legény azzal felelt, hogy egy husággal úgy megütötte az asszonyt, hogy az majd megvakult bele.

A legény ma állt a törvényszék előtt, amely hat havi börtönrre és száz forint kártérítésre ítélte *Bajházi*-t.

**A villamos kalauz.** Ifj. *Hachspacher József* ma azért állott a törvényszék előtt, mert bíróság lefoglalt holmikat adott el. Mikor dr. Szemere megjelent nála a végrehajtás foganatosítására, sem *Hachspachert*, sem a lefoglalt ingóságokat nem találta. *Hachspacher* fegyvergyakorlatra vonult be, előzőleg azonban eladta ingóit s az így szerzett pénzen elégitette ki hitelezőit. Anyját, aki nagyon gazdag asszony s akinek 30,000 hold földje van, hiába kérte, hogy segítsen rajta.

— Hogy van az, kérdezte a bíró, hogy maga villamos kalauznak ment, holott olyan gazdag anyja van?

— Ugy van, hogy nem merek mellette maradni, mert félek, hogy olyan kárt tennék benne, amit magam is megbánnék.

A törvényszék *Hachspachert* felmentette a vádalól, minthogy a hitelezők kárt nem szenvedtek. Az ügyész felebbezett.

## A mocsai ítélet.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, november 16.

Ma délelőtt tizenegy órakor hirdette ki a komáromi törvényszék elnöke azt a szigorú, sújtó ítéletet, melyet a mocsai embertelenségek ügyében hozott. A tárgyalási teremben ember ember hátán szorongott s izgatott kíváncsisággal lesték az elnök szavait. A négy vádlott halálpádatán bámult maga elé. *Molnár Gedeon* a legnagyobbabb, ő ugylátszik leszámolt a jövővel. *Szabó Kálmán*, a fiatal szolgabíró, könnyezik.

Most megcsendül a törvényszék csengettyűje s a bíróság elfoglalja helyét. *Pulay Géza* hangosan olvassa az ítéletet.

Ő felsége a király nevében!

A komáromi kir. törvényszék *Szabó Kálmán* szolgabírót öt rendbeli a büntetőtörvénykönyv 477. §-ába ütköző hivatalos hatalommal való visszaélés büntetében, továbbá kétrendbeli, a büntetőtörvénykönyv 301. §-ába ütköző és a 308. szerint büntetendő súlyos testi sértés büntetében és a büntetőtörvénykönyv 301. szakaszába ütköző és ugyane szakasz szerint minősülő súlyos testi sértés vétségében, végül a büntetőtörvénykönyv 475. §-ába ütköző hivatalos hatalommal való visszaélés vétségében találta bűnösnek és ezért összbüntetéstül háromévi börtönrre, hatvan forint pénzbüntetésre, eselög helyette hatnapos börtönrre, ötévi hivatalvesztésre és politikai jogainak fölfüggesztésére ítélte.

*Molnár Gedeon* a törvényszék két rendbeli a btkv. 301. §-ába ütköző és 308. §-a szerint büntetendő súlyos testi sértés büntetettéért, egy rendbeli a 301. §-ba ütköző súlyos testi sértés vétségéért marasztalta el s ezért a 308., 302., 96. és 99. §-ok alkalmazásával három évi és hat hónapi börtönrre, 30—30 forint pénzbüntetésre és nem fizetés esetén kilene napi börtönrre ítélte.

*Göbel Lajos* jegyzőt a bíróság öt rendbeli, a btkv. 477. §-ába ütköző hivatalos hatalommal való visszaélés büntetéként, a btkv. 69. §-2-ik pontja szerint meghatározott büntetéként való részesítésében, valamint a btkv. 358. §-ába ütköző egy rendbeli zsarolás vétségében marasztalta el s ezért egy évi fogsággal és hivatalának elvesztésével sújtotta.

*Csuzyi József* mocsai bírót a büntető törvénykönyv 473. szakaszába ütköző két rendbeli hivatalos hatalommal való visszaélés vétségében találta a bíróság vétkesnek s ezért négy hónapi fogságra és hivatalvesztésre ítélte.

Egy pillanatra csend van a teremben, aztán lassu zugás támad. A közönség kritizálja az ítéletet. Szigorú! Tulysigorú! — hangzik egyfelől. Helyes! Példát kell statuálni! — mondják mások. Az elnök csendre inti a hallgatóságot s tovább olvassa az ítéletet, mely szerint *Kovács István*nak joga van kétszázötven forint kártérítésre, *Furo Béla* száz, *Váranka László* hatvan forintot követelhet. A többi panaszosnak nem jár semmi. Az ítélet indoklása főleg az orvosszakértők véleményére támaszkodik. A spirítusz égetést, a kőrmön alá szurást és az akasztást, sőt az éheztetést sem látja bebizonyítottának a törvényszék. Enyhítő körülménynek vették a szolgabíró fiatalságát, büntetlen előéletét s azt, hogy *Molnár Gedeon* vadsága ragadta el. A jegyzőnél és bírónál tekintetbe vették,

hogy a betörés kiderítésénél az ő becsületéről és a község érdekéről volt szó.

Az indokolás felolvasása után az elnök maga elé inti a vádlottakat.

Megértették az ítéletet?

— Megértettem, felelt Szabó és felebbezek!

**Módnár:** Nagyságos uram! Ártatlan vagyok. Felebbezek!

**Göbel:** Ártatlan vagyok s ennek tudatában felebbezek!

Az ügyész is felebbezett a vádlottak terhére. Fél egykor vége volt az ítélethirdetésnek s a moosai szenzációnak véget ért.

**VIDÉK.**

— (Egyházkerületi közgyűlés.) Debrecenből táviratozták: A tiszántúli ev. ref. egyházkerület közgyűlésének mai harmadik napján már megcsappant az érdeklődés. Az első tárgya a hőmező-vásárhelyi tanári kar kérelme volt, kik azt kívánták, hogy a magántanulók vizsgadíjai a tanárok melléjövendelmét képezzék. A közgyűlés a kérelmet elutasította. Azután a tanügyi bizottság szervezeti szabályzata került szőnyegre. Hosszas vita után változatlanul elfogadták. A kultuszminiszter átirata alapján kimondta a közgyűlés, hogy a kerületi tornaversenyeket pártolni fogja.

(Városi közgyűlés.) *Máro-vásárhelyről* jelentik: A főispán elnökölésével tegnap és ma tartott városi közgyűlésen a zárszámadás felett heves vita támadt, különösen a várost nagyban terhelő adósságok számszerű kimutatása felett. Vita nélkül egyhangulag elfogadták *Bedőházy* függetlenségi pártelnök indítványát, hogy intézzenek feliratot az országsházhoz a kvótának eddigi arányban való fenntartása iránt. Elfogadták *Tótfalussy* református pap indítványát, hogy a *hierrel* való jelentkezés ellen hasonlóképpen feliratot intézzenek.

**Nyiltér.**



(Az e rovat alatt közlteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

**TÁVIRATOK.**

**Bécs,** november 16. Az osztrák delegáció elnöke az idén az urakháza tagjai közül kerül ki. Mint a *Neues Wiener Tagblatt* értesül, az ezévi osztrák delegáció elnökének gróf *Veter von der Lilie* van kiszemelve.

**Róma,** november 16. *Umberto* király ma *Pasetti* báró osztrák-magyar nagykövetet magánkihallgatáson fogadta.

**Tüntetés a prágai egyetemen.**

**Prága,** november 16. Ma megújultak a Masaryk-ellenes tüntetések, akit a rektor és a dékan intervenciója dacára meggátoltak előadása megtartásában.

**A Zola-pör.**

**Páris,** november 16. Azt beszélik, hogy a Zola-pör tárgyalását *elhalasztották*. Ezt abból következtetik, hogy a osztrákokra kitűzött tárgyalásra még eddig egyetlen idézést sem küldtek el.

**A zde.**

**Prága,** november 16. Cseh-Brodából érkezett jelentések szerint Schwarzkozeletzben a mai ellenőrző szemlén őt tartalékos zde-vel jelentkezett, a miért is *tiz-tiz napi elzárásra* ítélték őket. Rendzavarás nem fordult elő.

**Szudán veszedelme.**

**London,** november 16. A *Daily News*nek jelentik Kairóból tegnapi kelettel: Omdurmánból kiküldött kémek megerősítik azt hirt, hogy a *kalifa* a város felé tart. Angol tiszték a hét folyóman a határra mennek. Elhatározták, hogy egy csapat scaforth-highlandert küldenek Khartumba.

**A bolgár politika.**

**Szófia,** november 16. A szobránje legutóbbi ülésén *Ivanov* miniszterelnök beszédében kiemelte, hogy Bulgária valamennyi hatalmassággal, így *Ausztria-Magyarországgal* is jó viszonyban akar lenni, mert ettől függ a bolgár nép jóléte.

**Franciák Kihinában.**

**Páris,** november 16. Kvang-Csau-Vanban meggyilkolták két francia tisztet, amit azonban magában áll jólenségnek tekintenek. *Courrejoles* tengernagy megszédítta a szomszéd falvakat. A Franciaországnak juttatott terület határának megjelölése dolgában még folyik a tárgyalás.

**A francia összeesküvők pöre.**

**Páris,** november 16. Az állami törvényszék mai ülése *Buffet* vádlott kihallgatásával kezdődött. *Buffet* meg sem várva az elnök kérdéseit, részletesen kifejti elveit és kijelenti, hogy a rojalisták sem össze nem esküdtek, sem nem érintkeztek a többi ligával. Azután lelkesen magasztalja az orléansi herceget és azt mondja, hogy a herceg sohasem gondolt összeesküvésre és nem volt része a rojalisták tüntetéseiben. Beszédét így fejezte be:

— Büntessenek meg bennünket, ha úgy akarják, de ezzel a nép érzelmeit még sem fogják találni. Az elnök kérdéseire kijelentette azután *Buffet*, hogy mindig a monarchia visszaállításán fog dolgozni, majd fölvilágosítást ad az orléansi hercegnél tett látogatásairól.

**Közgazdasági táviratok.**

**Bécs,** november 16. (Az 1880. évi földhitel-sorsjegyek húzása.) A ma esti húzón a 45000 forintos főnyeremény az 1859. sorozat 53. számára esett, a második 2000 forintos nyeremény az 1144. sorozat 35. számára, 1000—1000 forintot nyert a 2298. sorozat 36. számú és a 3955. sorozat 30. számú sorsjegyre.

**Berlin,** november 16. (Gabonapiac.) Kevés élénkesség mellett meglehetősen szilárd az irányzat. Buza és rozs 1/2 márkával drágább. Zab bágyadt maradt. Az idő szép.

**Frankfurt,** november 16. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) Árfolyamok novemberre. *Esti forgalom*. Osztrák hitelrészvény 231.10. Osztrák-magyar államvasut 140.70. Déli vasut 32.10. Osztrák-aranyjárdék 93.50. Olasz járadék 92.95. Laura-kohó 254.30. Harpeni 202.50. Discont 191.90. Alpezi 277.—. Bécsi bankjegysűlet —.—. Szilárd.

**Berlin,** november 16. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom*. Négyszázalékos magyar aranyjárdék —.—. Magyar koronajárdék —.—. Osztrák hitelrészvény 216.—. Osztrák-magyar államvasut 140.60. Déli vasut 32.—. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz 216.45. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

**New York,** november 16. *Liszt* helyben 2.75. Buza decemberre 72.3/4, márciusra 75.3/4, májusra 76.2/4. Tengeri májusra 39.1/4. Tengeri júniusra 38.3/4.

**Chicago,** november 16. Buza decemberre 66.4/4. Tengeri májusra 32.3/4.

**New York,** november 16. (Értéktözsde.) Váltó Londonra 4.85%/. Váltó Berlinre 94%/. Ezüst 58.1/4.

**N a p i r e n d.**

*Naptár.* Péntek, november 17. — Római katolikus: Csod. Gergely. — Protestáns: Alfons. — Görög-orosz (november 5.) Episztope. — Zsidó: Kiszlov 15. — A nap két óra 53 percek. — Nyugszik 4 óra 4 percek. — A hold két délután 3 óra 56 percek. — Nyugszik reggel 6 óra 54 percek.

*A miniszterek nem fojadjak.*  
A főudvar pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délelőtt 10 órakor a régi városházán.  
Művészeti bonctani előadás az üllői-ut I. számú bonctani intézetben, délután 6 órakor.

A osztályosorszájték húzása (második nap) délelőtt 9 órakor a Vigadó kis termében.  
Nemzeti Múzeum: Régiség tára, nyitva délelőtt 9 órától délután 1-ig. Többi tárai 1 korona belépőj mellett megtekinthetők.

*Iparművészeti múzeum zárva.*  
Ternoktári iparmúzeum nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig, délután 3—5-ig.

Oroszág Képtár és a Velasquez-kiállítás az Akadémiaiban, nyitva délelőtt 9—1-ig.  
Közelkedés Múzeum a Városligetben, nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig.  
Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 10.) nyitva délelőtt 9—1-ig.  
Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig, és délután 3—8-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térkép-gyűjteménye nyitva délelőtt 9—1 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—8-ig.  
Múzeumi könyvtár nyitva d. e. 9—1-ig.  
Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság Kerepesi-ut 20. I. emelet. Hivatalos órák délelőtt 9-től délután 2 óráig. Telefon szám 24—55. Nyilvános olvasóterem és tudakozó-osztály Kerepesi-ut 22. szám I. emelet. Hivatalos órák 9 órától 12-ig és délután 3—6-ig. Telefon szám 24—16. Hazai termékek állandó kiállítása. Keleti mintatár és kereskedelemtörténeti gyűjtemény, továbbá a Házipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városligeti Iparcsarnokban nyitva télen délelőtt 9—2-ig, nyáron és a többi évszakokban 9-től 12 óráig és délután 3-tól 6-ig, vagy 6-ig. — A magyar kir. kereskedelmi múzeum külföldi kiállításgéinek vezetésével megbízott üzletvezetőség V. Váci-körút 32. szám.

**Szórakozó helyek.**

Allatkert nyitva egész nap.  
Somossy Mulató. Nagymező-utca, Ma egész új szenzációs műsor.  
Folies Caprice. VI. Révay-utca 13. Naponta fényes műsor.  
Miákits M. bor és sörösarnoka az Urania színház mellett Kerepesi-ut 19. naponként zenecestély. Saját termésű borok.  
Páris szálloda. Váci-körút. Étterem. Elegáns kávéház. Látványosság: Baouss-pince.  
Ehm János éttermeiben (ezelőtt Szikszay) Nemzeti Színház-épület. Banda Marci hangversenye.  
Putzer-pince Deák-ter naponta a pince áttermében Schrammel és Boros Miska és Kiss Ferkó híres szőlőták hangversenye.

Gregorits Ferenc éttermei Duna- és Lipót-utca sarkán. Fővárosi látványosság. Hetenként kétszer koncertzena.

Lantos-féle Erdélyi vendéglobben naponta a legkifűnőbb erdélyi ételek és italok. Olcsó Árak! Pontos kiszolgálás hölgyek által.

Margit-híd-kávéház. Lipót-körút 2. sz. Balogh Lajos és Dobronyi Géza zenekara hangversenyez.

New York-kávéház éttermel esténként honvédekzenkar hangversenye.

Union-Szálloda díszes nagy étterem, villanyvilágítás, specialitás *kerékpáretem*.

Orient kávéház. Kerepesi-ut. Sági Pista zenekarának hangversenye és Schreier művésze.

Keleti kávéház. Dankó Gábor margitszigeti zenekarának hangversenye. Minden este Szulmit.

Hegyesi József műszakies kűtűnő konyháját helyben és vidéken aifnítja joutroka.  
Bodeca-pince. ujonnan fényesen berendezve, a Somossy-mulatóval szemben (Nagymező-utca 20.), naponta éjjel 3 óráig van nyitva.

**Szerkesztői üzenetek.**

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

**Hőfehérlke.** Nem hipnóznak hívják azt nálunk felé, hanem egyőbnek. Tudmíllik hipnóznak még hiro se volt s ilyen nevezetes, fontos pillantások máris léteztek. Ezek még így egymagukban semmi néven sem nevezhetők, hanem azután majd lesz belőlük valami, szerelem, házasság, efféle, — vagy pedig győngéknék bizonyulnak, elműlik a hatásuk s ez esetben ne féljen Hőfehérlke tőlük. A másik esetben se különbben.

Sürgős. 1. L. K. egyetemi tanár IV. Kálvin-ter 5. sz. a. lakik. 2. Ingeny rendel az üllői-ut klinikán, innep és vasárnapok kivételével, mindennap délelőtt. Akármennyien vannak a betegek, azok mind alapos orvosi vizsgálat alá kerülnek. 3. Magánlakásún csak meghatározott időben rendel. Az orvosi honorárium a beteg vagyoni helyzete szerint különbözö. Egy konzultációt 5—10 forintot szokás fizetni.

Crysanthème. Amaz művészeti esemény. Emez igen, igen kiváló színpadi alakítás, amely azonban az ilyen természetű összehasonlítást nem provokálja. Mindig igen szivesen vagyunk a rendelkezésére.

H. J. *Kunfélegyháza*. Köszönet a szives figyelemért, de kissé későn érkezett, mert a dologról a lap már beszámolt és visszatérni rá ebben a roppant anyaghalmozban bajos.

F. R. *önagysága Sőtör*. Köszönjük szives figyelemzetését. A dologra visszatérni most már kissé bajos. Nehéz volna rá formát találni. De gondunk lesz rá, hogy a csere ne ismétlődjék. Szives üdvözlét.

Sz. J. Ezzel a tárggyal ilyen terjedelemben nem foglalkozhatunk.

T. E. D. Nem nekünk való.

B. M. Ez a kézirat már volt egyszer nálunk s akkor csináltunk is egy újdonságot belőle.

S. M. Csak tessék a levelet egyszerűen a szerkesztőséghez intézni, közlelebbi címzés nélkül is megtalálja a posta.

Au. Jo. *Budapest*. Jones a vezetékűn, Sidney a keresztnév.

M. L. *Anina*. Gr. Cs. E. valóságos belső titkos tanácsos, főrendiházi tag lakása: IV., Keoskeméti-utca, Csekonok-palota.

Jegybank. Igen, kötelezve van a beváltásra.  
Chontus. Kérdéseivel méltóztassék az *Országos Levéltárhoz* (Belügyminisztérium) vagy *Páspöky* Gráciai urhoz (IV. Koronaherceg-utca 7.) fordulni, aki az ilyen nemességi ügyekről csekély díjért teljesen megbízható felvilágosításokat nyújt.

S. S. Irja meg a sorsjegyek számaát s mi szivesen utánaerőztünk, hogy kihuzták-e.

H. E. G. Az ön kérdésére már annyiszor válaszoltunk ezen a helyen, hogy fölőleslegesnek tartjuk annak ismétlését. Egyszerűen azt üzenjük, hogy igenis, mind a két eset lehetséges.

N. L. *Budapest*. Tehetséges munka, de roppant sok szót pazarol el egy hangulatra. Azért nem közölhető. Talán másikat tessék küldeni.

L. A. *Budapest*. Ha megírja, mire kívánja a választ, szivesen megadjuk. Állítólagos leveléről nincs tudomásunk.

Találkozás. Ez nem jó, de azért kár volna abbahagyni a kísérletezést.

R. Gy. Nem közölhető.

F. J. *Baja*. Ilyesmít nem szivesen közlünk.

J. E. Nem közölhető.

Dr. K. S. Érdekes dolgok, köszönjük. Adatait fol fogjuk dolgozni.

Vendéglobb. Foglalja indítványát írásba s kelőlen indokolja, terjeszse föl a kereskedelmi miniszterhez. Esetleg, ha ideje van, menjen audienciára is, ahol előszóval közölheti a miniszterrel az indítványt s figyelmét felhívhatja reá.

B. I. Nagyon hosszadalmas történet és kevés a magva.

J. A. Nem közölhető.

R. B. Nem nekünk való. Kisebb igényű lap talán kiadja.

**Sorsjegyek.**

E. Esztergom, *Miskolc* W. A. S. F. J., P. J. Arad-Szent-Márton, S. L. Bény, K. A. *Budapest*, sorsjegyeik nem nyertek.

## KÜLÖNFELÉK.

## Ezer egy éj.

Csak hánykolódom, hánykolódom  
Almot nem adó vánszokos  
És képed, bűvös Szahrazade  
Tikkadt lelkemen átson.

És megjelenj te káprázatos,  
Te csodás, színes lényalak,  
Amint uradnak, zsarnokodnak  
Mesélsz, regélgetsz egyre csak.

Amint édes, csókos ajkadról  
Folynak a szebbnél-szebb regék,  
Ah, gondolatban zsarnokodnak  
Kelet isteni gyermekét.

És mér' tagadjam? irigyelem  
Urak, a boldog zsarnokot,  
Aki bájos tündérmeséket  
Ilyen ajkáról hallgatott.

Azaz, dehogya, dehogya irigylem,  
Számom a dőre padisát,  
Aki ily halgán elfecélté  
Az ezer és egy éjszakát...

Fabula János.

† Lajos Fülöp és Robespierre. A napokban jelent meg utolsó kötete Hugo Viktor könyvének, a *Choses vusnesnek*, amelyben szintén akad néhány kitűnő anekdota.

Érdekes egy dinnernek a leírása, amelyen Lajos Fülöp Robespierrerel vett részt 1791-ben.

— *Decribeau* urnál, — szólt Lajos Fülöp — egy gazdag posztógyárosnál voltunk meghíva. Először és egyelőre történt, hogy Robespierre látam, aki olyan arccal ült az asztalnál, mint amikor a macska cecelet iszik. Rossz hangulatban volt és — valószínűleg az én személyem miatt — csak egy-egy szóval vett részt a társalgásban. Barátja, *Pétion*, a dinner végén, amikor Robespierre még mindig nem akart részt venni a társalgásban, azt kiáltotta a házigazda felé:

— Kedvesem, mért nem háziasítja meg ezt az ifjút?

— Mit akarsz ezzel mondani? kérdezte Robespierre.

— Csak azt, hogy okvetlenül meg kell nősnöd. Mindig dühös, ingerült vagy és rossz kedved van... Csak egy asszony képes arra, hogy téged megváltoztasson...

Robespierre fanyarul mosolygott. Amikor újra látam, a konvent tribünjén állott. Unalmasan, keserűen beszélt. Kivettem a beszédjéből, hogy még mindig nem nőült meg...

† Munkások — Zolának. Zola tegnap olyan ajándékot kapott, amilyennel nem sok író dicseked-

hetik. A párisi munkások maguk között gyűjtést rendeztek és az összeadott fillérekből felséges szoborművet csináltattak Edouard *Bauné* szobrásznál, amely az Igazság diadalát ábrázolja. Tegnap adták át ezt a szoborművet Zolának. Evvel akarták kifejezni köszönetüket és elismerésüket azért a szép küzdelemért, amelyet Zola szóval, tettel és írással az igazságért és a munkásosztályért folytatott. A *Petite République* főszerkesztőjének, *Gérault-Richard*-nak vezetése alatt ment a munkásokból álló küldöttség Zola lakására. Zola meghatóttan vette át az egyszerű, szegény munkások ajándékát, amelyet — mint mondta — lakásának legszébb helyére fog tenni. Zola sokáig beszélgetett a munkásokkal és mielőtt elváltak, lakásának küszöbéről még utánuk kiáltott:

— Önökkel vagyok és önökkel leszek mindig, mert az önök ügye igazságos.

Zola lakásában van még egy ötszáz kilogramm súlyu bronzszobor. A szobor egy gályarabot ábrázol, amint egy sziklához lánolva ül a tengerparton. Arca a fájdalomtól és kétségbeeséstől rángatózni látszik, szeme türelmetlenül mered a messzeségbe, mintha a szabadtót várná. A szobrot *Ripamonti* olasz művész mintázta és *Pietro Borghi* ajándékozta Zolának. Címe: *Bírói tévedés*. Borghi a következő levél kíséretében küldte el a szobrot a nagy regényírónak:

— Hódolatom és tiszteletem jeléül küldöm az olasz művészet e termékét önnek. Valahányszor ráveti tekintetét erre a szoborra, emlékezzék meg arról, hogy milyen gyötrelmekről szabadtott meg egy ártatlant.

† Vallások statisztikája. Dr. *Mirbl-Marburg* statisztikája szerint a 19. század folyamán a különböző vallások fejlődése ekként történt. Kiszámította, hogy 555 millió keresztény, 9 millió zsidó, 245 millió izlamita, 425 millió buddhista, 171 millió hindu és 122 millió pogány vallásu van a földön. A kereszténység tehát egy harmadát teszi a világ összes lakosságának.

† A Szép Heléna viszontagságai. A párisi *Variétés* színház most eleveníti föl a *Szép Heléndét*. Ez alkalomból a francia lapok sok érdekes apróságot írnak meg erről a világhírű operetről. Többek közt találtak a következőt is. 1864 novemberében a híres *Hortense Schneider* hiába várva a Palais Royal színházban a fizetésemelést, tudja isten hányadszor — elhatározta, hogy visszavonul a magánéletbe, hát fordít a színpadnak. Amikor lakásán csomagolt, hogy anyjához utazzék Bordeauxba, csöngetést hallott.

— Ki az? — szólt ki.

— Offenbach és Halévy — felelt Offenbach.

A színésznő nem akarta beboosítani őket, félve, hogy ismét visszacabátják a színpadra. Offenbach pedig, mintha ez a világ legtermészetesebb dolga volna, a folyosóról bebeszélt az ajtón, mondván:

fogja érezni, hogy talán ő hozzá vonzódott inkább, akkor átkozni fogja a nagylelkűséget, mely egyszerre két lelket fojtott meg. A Korniss Géza fecsegése pedig már fölébresztette a költő lelkében a gyanút, hogy Angéla idegen marad abban a társaságban, amelyvel férje otthonát megnépesítette. Az a szalon, amelyben a Korniss álma megvalósult, talán elriasztja az Angéla álmait és a lelki idegenség hideg levegőjében emlékek ébrednek a fiatal asszonyban. Emlékek, amik visszahozzák neki azt a különös éjszakát, mikor nedves szemekkel tapadt a költőhöz, hogy nincs-e egy szava, melylyel meg tudná váltani? Ha akkor ösztön szerint megérezte az a leány, hogy a költő visszafotja az ajkára törekvő szót, ha könnyein keresztül meglátta, hogy Szaplonczay milyen vívódással szánja el magát az önfeláldozásra: talán átkozni is fogja a boldogtalanságért, melyet asszonyszívével érez. Talán elmosódik benne a hit, hogy a költő önmagát áldozta fel és érezni, tudni fogja, hogy annak az éjszakának csak egy igazi áldozata volt: ő maga, Angéla.

Egy kis láz kapta el Szaplonczayt. Szinte fázott, míg Korniss Gézát meg akarta nyugtatni:

— Elmegyek, okvetlenül elmegyek. És el is hiszem neked, hogy Angéla boldog.

— Maga mondja.

— Boldog. Hiszen a végén ez a földög. S te szereted, nagyon szereted. Ha egyszer azt látnád, hogy rosszul választottad meg a társaságát és az az irodalmi és művészeti világ kifárasztja, bizonyára elvinnéd belőle. Hiszen Angéla! szereted és nem az irodalmi és művészeti világot.

Korniss arcán valami furcsa mosolygás ömlött el. Buzgón erősítette, hogy kétségtelenül Angéla szereti jobban, de az a mosolygás olyasmint árukt el, mintha nem is tudna hinni abban az eshetőségben, melyet Szaplonczay elképzelt. Az ő kis madárfejébe nem fért bely, hogy valaki ne érezhessé magát jól a szalonjában, ahol az

— Irunk egy operettet Halevyvel. A címe *Szép Heléna*. Hallgassa csak meg...

És úgy, az ajtón keresztül elkezdte dudolni a csodálatosan szép dalokat. Hortense Schneidernek tetszett a dolog és kinyitotta az ajtót. Offenbach pokoli mosolylyal vonult be, s egyenesen a zongorához ment. A színésznő eleinte oda sem hallgatott, aztán egyre jobban figyelt, míg végre annyira megtetszett neki a muzsika, hogy nem birt ellentálni. Két nap mulva eljátszotta a címszerepet.

† Kovács István ötlete. Igazán ötletes ember Kovács István szabolcsi bányászember. Van neki Szabolcsban egy testi-lelki jóbarátja, Nagypál György. Ennek a minap születésnapja volt. Mi sem természetesebb, mint hogy Kovács István méltó módon akart kifejezést adni barátja iránt érzett tiszteletének. Hazahozott a bányából egy kis dinamitot, s a Nagypál György háza előtt üdvölvés gyanánt fölrobbantotta. A dolog kitűnően sikerült, amennyiben az ünnepelt házában valamennyi ablaka betörtött, a kaput száz lépésre dobta el a robbanás, két kémény pedig bedőlt. Az ünnepelt rögtön följelentette figyelmes barátját, aki most alighanem bíróság elé kerül kitűnő ötleteért, bármennyire erőset is, hogy csak tiszteletének és hagyabecülésének óhajtott kifejezést adni kenyeres pajtása, Nagypál Gyuri irányában...

† Ügyvédek itt, ügyvédek ott. A párisi összejáratási esküvési pörben ugyancsak nagy szerep jutott az ügyvédeknek. Ime: van

Vádolt ügyvéd — (Ramel, Godefroy).

Védő ügyvéd — (Falatenf, Chenu stb.).

Tanu ügyvéd — (Auffray, Faure stb.).

Bíró ügyvéd — (Millard, Sal stb.).

És még ezeken kívül egész csomó hallgató közbekiből, néző ügyvéd. Szóval alaposan a jog terén fog mozogni a tárgyalás.

† Regényes leszármazás. A szejzi csatorna nagy jubileuma alkalmából a következő érdekes sorokat találjuk egy angol folyóiratban. — A Waterloo napján egy *Heiliger* nevű német katona a csatatéren kőszált, ahonnan a vereség után elmenekült minden ellenségese lélek. Egy kis szekér alól egyszerre csak nyöszörgést hallott. Odament s a kerekék közt nagy meglepetésére egy kis leányt talált. Kőpenyébe burkolta, elvitte a táborba, s harmadnap egy angol katona feleségének gondjaira bízta. Aztán az ajkái költségen Londonban neveltette, sokat költött rá. A kis leány egyre jobban fejlődött, s gyönyörű szép nagy leány lett belőle. Ekkor *Heiliger* egyedül gondolt és feleségül vette. Ennek a *Heiliger* nek és regényes módon szerzett feleségének dédunokáját *Antard de Brugand* Helén kisasszonynak hívták. Ez a kisasszony 1868-ban, tizenhét éves korában ismerkedett meg *Lesseps* Ferdinánddal, s bele-szereiet. Lesseps 1854 óta özvegy volt, s a szép

irodalmi és művészeti világ találkozik. És éppen Angéla, akivel annyi estén álmódta együtt élete legszebb, legideálisabb álmát. Lehetetlen az. De nem akart vitatkozni Szaplonczayval és azt gondolta magában, hogy ugysis csak addig tart, míg egyszer maga is eljött egy irodalmi estére. Ha ott lesz és látja az Angéla átszellemült arcát, azt az édes álmódzást, melyet az esték hangulata kelt benne, majd másképpen beszél az irodalmi és művészeti világról. Ah, álmomnak is olyan meglegitő volt és most édes valóság.

Nyugodtan távozott.

Szaplonczay pedig ezen a napon nem tudott szabadulni a gondolatától, hogy Angéla rab. Egy kép lázította szakadatlanul. Mintha Angéla valami magas torony ablakából reménytelenül keresné a menekülést és egy lélek nincs mellette, csak egy sereg szürke veréb ül ott előtte a háztetőn és fuvalkodta, felnyújtott csőrrel esiripol. Talán irodalomról és művészetről. De az a rab-asszony a torony ablakában nem érti s csak azért figyeli, mert az ő szemőrn magányában kedves neki minden, ami él. Messzi járó álmokkal hallgatja a verékek esiripolását, mint ahogy a rab gondolata is száz mérföldnyire száll, de azért eljátszik börtönében a pókkal. Hiszen a négy fala közt nincs egyéb eleven...

II.

Angéla pedig egyszer igazán boldog volt, hogy az irodalmi estén nem jutott több szerepe, mint egy pincérnek. Lángoló arccal bujt meg a konyhában és míg a vizet forralta a teához, úgy tetszett neki, hogy a levegőben száz kis manó berregi, sűrűn itt van Szaplonczay! Be jó is, hogy kizárhatják a konyhából Odabenn egy kis szédűs környékezte már.

A kis szédűben az öreg Varju vitte a szót. Ajátos eszében figyelték a kis szürke verékek.

(Folytatás a következőn)

## REGÉNY.

## A verébek.

(52)

— REGÉNY. —

Irtá: KABOS EDE.

— Theával szolgál a társaságnak.  
— Ah, theával!  
— Ohó, Ádám, te most gunyolódol és azt hiszed, hogy Angéla! unatják ezek az esték.

— No nem. De théát felszolgálni... Ennyi élvezete a pincérnek is van a kávéházban.  
Korniss megharagudott.

— Nem voltál még nálam, azért beszélj így. Angéla a központ. Minden szó neki van címezve, minden elismerést az ő szeméből lesnek. S aztán a szavallatok! Angéla megvallotta nekem, hogy királynők sem szerethetik meg maguknak azt az élvezetet, amiből neki annyi jut. Költők legfrissebb munkáit hallani elsőnek és belátni abba az eleven műhelybe, ahol a gondolkodók mérközéséből diadalmasan pattannak ki az életképes gondolatok...

— Géza, én azt hiszem, ti halálra unatjátok a szegény kis Angéla!

— De nem, tüzelt Korniss, határozottan tévedsz! Nem ismered az asszonyokat. Angéla mindennap csupa tűz és olyan boldog. Maga mondja.

— Csak úgy gondoltam — védekezett Szaplonczay és először nyílt át szívében az érzés, hogy az ember tévedhet is, a mikor azt hiszi, hogy önfeláldozó. A legkisebb emberhez is tapad valami másokból, ami aztán az önfeláldozóval együtt áldozatul esik. Ha Angéla egy napon úgy

kiasszonyt n5il is vette hatvanhárom éves korában. 1869-ben meg is esküdt Izmailában, Egyiptomban. Kilenc gyermek származott ebből a házasságból.

### KÖZGAZDASÁG.

#### Ipar és kereskedelem.

**Valtoztalan kamatláb.** Az Osztrák Magyar Bank fótanácsa ma ülést tartott Bécsben, amelyen a főtítárnak beható jelentése alapján a piac helyzete való tekintettel a nemzetközi pénz és valuta most sem változtatta meg a kamatlábát. Ezenkívül meghatározta a fótanács a decemberben sorsolásra kerülő záloglevelek összegét.

**Az Országos Iparegyesület összes szakosztályai ma délután lovak Falk Zsigmond elnökléte alatt együttes ülést tartottak, amelyen a dr. Schermann Adolf fővárosi tisztii főúróv által kidolgozott műhelyszabálytervezet került megvitatás alá. Az előadói tisztet dr. Soltész Adolf egyesületi titkár végezte, aki rendkívül melegen és nagy elismeréssel emelte ki azt az üdvös célt, amelyet a szabályrendelet elérni kíván. Részletesen ismertetett ezután a szabályrendelet tervezetét, valamint azokat a véleményeket, amelyek az iparegyesület által nyilatkozottak leire felhívott gyárosoktól és a kézműiparosoktól képviselő fővárosi ipartestületektől beérkeztek. Azi a határozati javaslatot terjeszt elő, hogy a véleményeket, mint a szabályrendelet intézkedései által érintett iparosok észrevételeit terjeszse az Országos Iparegyesület a székesfőváros tanácsa és törvényhatóságára elé.**

Az előadó javasolja végül, hogy megossza a lanács a tervezetet egy vegyes bizottság megvitatása alá, amely bizottságban való részvételét az iparegyesület készségesen felajánlja. Gelléri Mór igazgató tudomására adta az értekezletnek, hogy magánúton érintkezett dr. Schermann Adolf t. főúróval, aki kijelentette, hogy nagy rokonszenvvel és érdeklődéssel kíséri az iparosok állásfoglalását és megígérte, hogy minden méltányos kívánandó figyelembe vételét elő fogja segíteni. Az értekezlet ezután egyhangúlag elfogadta az előző elhatározását.

**A Magyar Közgazdasági Társaság mai ülésén dr. Engel Aurél fővárosi ügyvéd előadást tartott jelzálogintézetünk eddiglegelőtérjárásá. A záloglelvéltügynek Magyarországra való nagyfokú fontosságát előadó statisztikai adatokkal illusztrálja, kimutatván, hogy a hazai pénzintézeteknek — a felolvasó által beszerzett adatok szerint — közel 900 millió frtnyi záloglelvéle és hasonló papírja van forgalomban. Ezen értékek nagy része külföldön volt elhelyezve, de az utóbbi időben erős hányadban visszaözönlött, mivel a külföldi tőke a pénz megdrágulása folytán jobb kamatozású befektetéseket találván, szabadulni iparkodott záloglelvéleinktől, intézeteink pedig a nekik visszakínált záloglelvéleiket megvásárolták, nehogy az árfolyam nagyobbfoku csökkenését szenvedjen. Ezáltal sok pénz ment ki az országból s a pénznek amugy is szük viszonyai még jobban megszükültek. A fennálló törvények revíziójának szükségére felolvasó egy másik előadásban fog visszatérni. Végezetül annak a véleményének ad kifejezést, hogy még most is helyesebb megfordulni s beszűntetni a visszavásárlásokat. Az előadást négyzszánu díszes közönség hallgatta végig.**

**Asztalosok a miniszternél.** A budapesti asztalos ipartestület butorcarnoka és hitelszövetkezetének igazgatósága tisztelgott ma dr. Hörváth János vezetésével Hegedüs Sandor kereskedelemügyi miniszternél. Eördög István, az asztalosok szövetkezetének elnöke arra kérte a minisztert, részesítené az asztalosok szövetkezetét jelentékenyebb állami segélyben, mert ezzel a szövetkezetnek József-körúton levő butorizületét, melyben csak szolid ipari készítmények vannak, föl lehetne lendíteni. A miniszter az állami segélyt megígérte és melegen érdeklődött a szövetkezet ügye iránt.

**A kontingens-törvény revíziója.** A Magyar Mezőgazdasági Szövetkezetek Országos Egyesületének igazgató-valasztmányja gróf Zselénski Róbert elnökléte alatt ma tartott ülésén foglalkozott a kontingens-törvény sérfelme intézkedéseivel s elhatározta, hogy sürgős memorandumot intéz a kormányhoz s a jövő hét folyamán deputáció útján fogja ányújtani a miniszternél, pénzügy- és földmívelésügyi minisztereknek, kérve a kontingens-törvény teljes revízióját az 1888. évi XXV. törvényeikk szellemében.

**A magyar kir. államvasutak igazgatósága folyó évi november hó 11-én egy millió forintot szállított be a központi állampénztárba, mint pénztári fölösleget. A folyó évi beszámílt 18,700,000 forintot tesz.**

**Fizetéseptelenség.** Bécsben Auspack J. és Társa bécsi szövött áru kereskedő cég vajonára csődöt nyitottak. A passzívák 700,000 forintra rúgnak.

**Szészárak.** A kontingens nyersszesz ára Budapesten 18.— forint pénzben, 18.50 forint áruban. Bécsben az irányzat változatlan. A nyersszesz ára 19.60 forint pénzben, 19.60 forint áruban.

**Szavasmarhavásár.** (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás: Vágómarhák. Magyar ökör 731 darab, magyar tehén 448 darab, szerbiai ökör 1571 darab, szerbiai tehén 102 db, boszniai ökör — drb, boszniai tehén — drb, bivaly 236 drb, bika 130 darab, összesen 3218 drb.

**Gazdasági marhák:** Igás és hizlalni való ökör 30 darab, fejős tehén 67 darab, igás bivaly 9 darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósítás zártáig, vágómarhákért: Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 30.— frttól 34.— frtig, kivételesen 36.— frt, 100 kilonként élő súlyban, középminőség 27.1/2 frttól 31 frtig, silányabb minőség 25 frttól 27 frtig. Magyar legelő marha jobb minőségű 23 frttól 26 frtig, kivételesen — frtig, gyengébb minőségű 18 frttól 22 forintig. Tarka hizott ökör, legjobb minőségű 31 frttól 34.— forintig, középminőség 28 frttól 30 forintig, silányabb minőség 26 forinttól 27 forintig. Szerb és boszniai ökör legjobb minőségű 23 forinttól 29.— forintig, kivételesen — forintig, silányabb minőségű 18.— frttól 22 forintig. Bika jobb minőségű 27 forinttól 32 frtig, kivételesen 34 frtig, silányabb minőségű 21.25 frttól 26 frtig. Bivaly 16 frttól 23 frtig, kivételesen — frt. Magyar tehén 19 frttól 27 frtig. Tarka tehén 20 frttól 32 frtig. Gazdasági marhákért: Igás ökör elsőrendű 30 frttól 31 frtig, kivételesen — frt 100 kilonként, 35 frttól 36 frtig páronként, közép 27 frttól 29 frtig, 27.50 frttól 33.5 frtig páronként. Hizlalni való ökör fehér 22 frttól 26 frtig. Fejőstehén keresztzett színes 80 frttól 110 frtig drbonként, bonyhádi faj 120 frttól 170 frtig drbonként. Valtoztalan nagyságu felhajtás mellett jóminőségű vágómarhára élénk kereslet volt s ilyeneknek ára 100 kg.-ként 1/2—1 frttal emelkedett. Jó közepesminőségűek mult heti árakon tartották magukat, míg silányabb minőségűek alig találtak vevőkre. Bivalyok közül néhány kisebb csapatot Németország részére 1 forinttal drágábban vásároltak. A f. hó 12-én tartott országos vásáron jármosörök változatlan árakon kelték s mára csak 30 drb maradt vissza, miert is az országos vásáron elért árakat jegyezzük. Fejős tehenekből ma kicsiny volt a felhajtás, az árak változatlanok.

**Borjuvásár.** 1899. évi november hó 16-án. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaságtól. Felhajtás: Belföldi élő borju 254 darab, leölt borju 47 darab, növendék marha — darab, hányrány leölt 20 darab. Árjegyzés azonos tőtelekből: Árjegyzések. Belföldi élő borju 32—36 frttól, 38—40 krajcárig levonás nélkül, leölt 45—52 krig kilonként. Bárány leölt 7 1/2—8 forintig páronként. A vásár lanyha volt.

**Budapesti sertés-konzumvásár.** A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székes-fővárosi sertés-konzumvásár árjegyzése 1899. évi nov. 15-én. Készlet 710 darab. Elkereszt 587 darab. Összesen: 1297 darab. Eladott 493 darab. Maradt 804 darab. — Napi árak: 120—180 kgr. súlyban 39—42 krajcárig, 220—280 kgr. súlyban 38—42 krajcárig, 320—380 kgr. súlyban 38—40 1/2 krig. Öreg nehéz páronként 400—500 kilos 37—38 krajcárig. Malacok 36—40 krajcár kilonként. A vásár hangulata lanyha volt.

**Bécsi juhvásár.** (Saját tudósítónk telefonjelentése.) A mai juhvásáron a felhajtás 1049 drb juh volt. Csendes. Árak páronként: kivitelü juh 22—23 1/2 frt, seletjes juh 18—20 frt.

**Bécsi szarvmarhavásár.** A mai vásárra felhoztak 3381 darab borjut, 3476 darab élő sertést, 1593 darab levagott sertést, 573 darab levagott juhot és 271 darab bárányt. Árak változatlanok.

**Eladási árak:** Levagott borju 40—48 krajcáron, elsőrendű 48—52 krajcáron, élő borju 54—60 krajcáron, kivételesen — krajcáron, legelsőrendű — krajcáron, kiváló minőségű — krajcáron, fiatal sertés 34—40 krajcáron, levagott nehéz sertés 46—52 krajcáron, könnyű sertés — kron, elsőrendű süldő 42—52 krajcáron, levagott juh 30—35 krajcáron, bosnyák silányabb sertések 32—37 krajcáron kilogrammonként. Bárány 6—12 forint páronként.

#### A budapesti gabonatözsde.

Budapest, november 16.

Szilárd irányzat és jó vételkedv következtében kellemes hangulat mellett 24,000 métermázsza buza került a forgalomba 5 krral magasabb árakon.

Eladottak:

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 80-5 k. 8 frt 25 kr, 100 mm. 81 k. 8 frt 35 kr, 400 mm. 81 k. 8 frt 27 1/2 kr, 100 mm. 80-7 k. 8 frt 10 kr, 200 mm. 80-5 k. 8 frt 25 kr, 500 mm. 80 k. 8 frt 25 kr, 300 mm. 80 k. 8 frt 05 kr, 200 mm. 79-5 k. 8 frt 20 kr, 100 mm. 79-5 k. 8 frt 20 kr, 300 mm. 79-5 k. 8 frt 10 kr, 100 mm. 79-5 k. 8 frt — kr, 100 mm. 79-5 k. 8 frt 05 kr, 100 mm. 79-3 k. 8 frt 20 kr, 100 mm. 78-5 k. 8 frt 05 kr, 100 mm. 77-6 k. 8 frt 05 kr, 100 mm. 78 k. 7 frt 9 1/2 kr, 125 mm. 78 k. 8 frt 25 kr, 100 mm. 78-5 k. 8 frt — kr, 100 mm. 78 k. 7 frt 9 1/2 kr, 100 mm. 77 k. 7 frt 9 1/2 kr, 100 mm. 77-5 k. 7 frt 75 kr, 100 mm. 74-5 k. 7 frt 10 kr.

Fehérmegyei: 300 mm. 77 k. 7 frt 95 kr. Szarvasi: 300 mm. 77-3 k. 8 frt 0 1/2 kr. Makósi: 4000 mm. 77-2 k. 8 frt 10 kr. Bácskai: 1500 mm. 73 k. 7 frt 60 kr.

Felsőmagyarvidéki: 100 mm. 76-5 k. 7 frt 55 kr.

Postmegyei: 100 mm. 80 k. 8 frt 05 kr, 300 mm. 79 k. 8 frt 05 kr, 300 mm. 79-5 k. 8 frt 10 kr, 300 mm. 79 k. 8 frt 05 kr, 100 mm. 79 k. 7 frt 95 kr, 400 mm. 78 k. 7 frt 9 1/2 kr, 100 mm. 78 k. 7 frt 90 kr, 200 mm. 77-5 k. 7 frt 90 kr, 100 mm. 76 k. 7 frt 90 kr, 100 mm. 76-5 k. 7 frt 85 kr, 100 mm. 76-5 k. 7 frt 80 kr, 100 mm. 73-5 k. 7 frt 50 kr, 100 mm. 72 k. 7 frt 20 kr.

Bihari: 100 mm. 78-5 k. 8 frt 05 kr. Erdélyi: 100 mm. 76 k. 7 frt 7 1/2 kr. Kulai: 3160 mm. 73-7 k. 7 frt 75 kr. Szerbiai: 3000 mm. 75 k. 6 frt 40 kr.

Mind 3 hónapra.

Rozs: 100 mm. 6 frt 05 kr, 300 mm. 6 frt 05 kr. Zab: 100 mm. 5 frt 37 1/2 kr, 100 mm. 5 frt 35 kr. Arpa: 300 mm. 5 frt 75 kr, 100 mm. 5 frt 75 kr.

Létszényszűrés mellett.

A készváros hivatalos jegyzése a budapesti áru-és értéktözsde szokási szerint, készpénzben 100 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

| B u z a     | kilo | 100 kilogramm ár |       | 100 kilogramm ár |       |
|-------------|------|------------------|-------|------------------|-------|
|             |      | frttól           | frtig | frttól           | frtig |
| úszavidéki  | 6    | 76               | 7.70  | 79               | 8.20  |
| >           | 7    | 78               | 7.90  | 80               | 8.30  |
| >           | 77   | 8.—              | 8.10  | 81               | —     |
| >           | 78   | 8.05             | 8.20  | —                | —     |
| fehérmegyei | 6    | 75               | 7.70  | 79               | 8.20  |
| >           | 77   | 7.80             | 7.90  | 80               | 8.30  |
| >           | 78   | 8.—              | 8.10  | 81               | —     |
| >           | 78   | 8.05             | 8.20  | —                | —     |
| pestvidéki  | 6    | 75               | 7.75  | 79               | 8.16  |
| >           | 76   | 7.85             | 7.95  | 80               | 8.25  |
| >           | 77   | 7.95             | 8.05  | 81               | —     |
| >           | 78   | 8.—              | 8.10  | —                | —     |
| bánási      | 6    | 77               | 7.70  | 79               | 8.15  |
| >           | 78   | 7.75             | 7.85  | 80               | 8.25  |
| >           | 77   | 7.85             | 7.95  | 81               | —     |
| >           | 78   | 8.—              | 8.10  | —                | —     |
| bácskai     | 6    | 73               | 7.80  | 77               | 8.—   |
| >           | 74   | 8.—              | 8.10  | —                | —     |
| >           | 75   | 8.—              | 8.—   | —                | —     |
| >           | 76   | 8.—              | 8.—   | —                | —     |

| Egyéb gabonafajták |          | kilo  | 100 kilogramm ár |       |
|--------------------|----------|-------|------------------|-------|
| Rozs               | uj       |       | frttól           | frtig |
| elsőrendű          | uj       | 70—72 | 6.25             | 6.35  |
| másodrendű         | uj       | —     | 6.10             | 6.20  |
| iskarmány          | uj       | 60—62 | 5.30             | 6.10  |
| égetni való        | uj       | 62—64 | 6.05             | 6.40  |
| sűrfőzésre való    | uj       | 64—66 | 6.40             | 6.20  |
| Zab                | uj       | 36—41 | 5.25             | 6.45  |
| Tengeri            | bánási   | —     | 5.20             | 5.80  |
| —                  | m. anand | —     | 5.30             | 5.40  |
| Repce              | uj       | —     | 11.60            | 12.10 |
| —                  | bánási   | —     | —                | —     |
| Köles              | uj       | —     | 6.30             | 5.60  |

A határidőslet folyamán a következő költések történtek:

|                        |                          |
|------------------------|--------------------------|
| Buza (1900.) áprilisra | 8.07—8.08—8.10—8.11—8.12 |
| Buza (1900.) okt.-re   | 8.10—8.11—8.12—8.14—8.15 |
| Rozs áprilisra         | 6.56—6.57—6.58—6.59      |
| Zab áprilisra (1900.)  | 5.12—5.13—5.14           |
| Tengeri 1900. májusra  | 4.96—4.97—4.98           |
| Repce augusztusra      | 11.70—11.75              |

Déli egy órákor a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tözsdén:

|                         |           |          |
|-------------------------|-----------|----------|
| Buza (1900.) áprilisra  | 8.10 pénz | 8.11 áru |
| Buza októberre (1900.)  | 8.11      | 8.12     |
| Rozs áprilisra (1900.)  | 6.57      | 6.58     |
| Tengeri (1900.) máj.-ra | 4.96      | 4.97     |
| Zab (1900.) áprilisra   | 5.13      | 5.14     |
| Repce augusztusra       | —         | —        |

Délután fél 5 órákor zárul:

|                           |           |
|---------------------------|-----------|
| Buza októberre (1900.)    | 8.17—8.18 |
| Buza áprilisra (1900.)    | 8.16—8.17 |
| Buza szeptemberre (1900.) | 0.—0.—    |
| Rozs áprilisra (1900.)    | 6.61—6.62 |
| Zab áprilisra             | 5.14—5.15 |
| Tengeri májusra 1900.     | 4.99—5.—  |
| Repce augusztusra         | —         |

#### A budapesti értéktözsde.

A mai értéktözsde igen csendes lefolyású volt. Az árfolyamok keveset változtak. A hangulat tartott volt. A kvóta-kérdés és a valuta-rendezés tárgyában felmerült kérdések, valamint a transvaali háború esélyei tartózkodásra késztetik a spekulációt. A helyi piac igen csendes volt. Némi javulást csupán rimamurányi részvényekben észlelhettünk.

A déli tőzsde teljesen bágyadt volt. A zárlat csendes.

A helyi piacon nem volt forgalom. Valuták és éreváltók csendesek.

Az előtözsde nyugodt.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 373.25—373.50 Osztrák hitelrészvény 368.80—369.30. Osztrák-magyar államvasut 330.—330.60. Leszámítoló bank 252.50. Rimamurányi vasúti 325.—326.— forint.

A déli tőzsde változatlan.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 373.50—374.—. Osztrák hitelrészvény 368.90—369.50. Osztrák-magyar államvasut részvény 330.25—330.75 forint.

Utőtözsde. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 369.80. Magyar hitelrészvény 373.25. Leszámítoló bank részvény 252.—. Rimamurányi vasúti részvény 325.—. Osztrák-magyar államvasut 330.25. Kőzüti vasut —. Villamos vasut —. forint.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

| Államadósság.                     |               |
|-----------------------------------|---------------|
| a) Magyar Államadósság.           |               |
| Aranyárjádék 4%                   | 116 75 117.25 |
| Koronárjádék 4%                   | 96 80 96.70   |
| Közüti vasut költségek 4%         | 118 30 119.30 |
| Államvasut aranyárjádék 4%        | 120.— 121.—   |
| Államvasut költségek 4%           | 100.— 100.50  |
| Vasúti vasut költségek 4%         | 100.— 101.—   |
| Vasúti vasut költségek 4%         | 100.— 101.—   |
| Magyar nyeregművelés költségek 4% | 102.— 104.—   |
| Tisztai sorjegy 4%                | 108.— 109.—   |
| b) Osztrák Államadósság.          |               |
| Egyes papírrészek 4%              | 99.00 100.—   |
| Magyar államvasut költségek 4%    | 99.00 100.—   |
| Aranyárjádék 4%                   | 117.25 117.75 |
| c) Idegen Államadósság.           |               |
| Bolgár vasut költségek 4%         | 104.— 105.—   |
| Szorb 100 frankos sorjegy 4%      | 99.— 84.—     |

Záloglevelek és kölcsönkötvények.

Budapesti intézetek kibocsátása.

Table listing various bonds and securities with columns for issuer, amount, and price. Includes entries like 'Jelzálogbank nyar. kötvény', 'Magyar Államkassza', etc.

Elsőbbségi kötvények.

Table listing priority bonds from various institutions like 'Folyamlatosítási és tőzsgazdálkodási', 'Magyar Államkassza', etc.

Bankok részvényei.

Table listing shares of various banks such as 'Bankbeszámoló', 'Kereskedelmi és pénzügyi', etc.

Biztosító társaságok részvényei.

Table listing shares of insurance companies like 'Élel. biztosítási társ.', 'Élel. biztosítási társ.', etc.

Bányák és téglagyárak részvényei.

Table listing shares of mining and brickworks companies like 'Bányászati', 'Téglagyárak', etc.

Külföldi vállalatok részvényei.

Table listing shares of foreign companies like 'All. wagn. vállalat', 'Bécsi villamos', etc.

Gőzmalomok.

Table listing shares of steam mills like 'Concordia', 'Egri budapesti', etc.

Takarékpénztárak részvényei.

Table listing shares of savings banks like 'Belvárosi', 'III. kerületi', etc.

Vasművek és gépgyárak részvényei.

Table listing shares of iron works and machine factories like 'Gazdasági gépgy.', 'Dunabíró', etc.

Könyvnyomdák részvényei.

Table listing shares of printing houses like 'Athensium', 'Franklin', etc.

Közlekedési vállalatok részvényei.

Table listing shares of transport companies like 'Adria tenghaj.', 'Bécsi közútvas.', etc.

Sorsjegyek.

Table listing lottery tickets from various locations like 'Bezdán', 'Budavárosi', etc.

Pénzmekek.

Table listing gold and silver coins like 'Vért arany', '10 frankos arany', etc.

Külföldi váltók (látra).

Table listing foreign exchange rates for various cities like 'Amsterdam', 'London', etc.

Határidős kötések értékpapirok.

Table listing interest-bearing securities and their values like 'Aranyjárdék', 'Koronajárdék', etc.

A budapesti terménytőzsde.

Text describing the Budapest commodity exchange, listing prices for various goods like wheat, flour, and oil.

12.—12.25 forint, 100 darabos 18.—18.25 forint, 85 darabos 25.—25.25 forint. Szilvaiz: szilvától 18.50—19.— forint, szeptemberi 16.75—17.— forint azonnali való szállításra.

A bécsi gabonatorzsde.

Bécs, november 16. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.)
Jegyzetek: Tavasz buza 8.37. Tavasz rozsa 6.24. Tavasz zab 5.44—5.45. Tengeri május—júniusra 5.28.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén ismét hegyvidéki bányarészvényekben volt élénk az üzlet, ami jó hatással volt a többi papirokra is.
A déli tőzsdén csöndesebb az üzlet. A berlini tőzsdén a hir van elterjedve, hogy Joubert meghalt, minek következtében Londonban szilárdult az irányzat, de azért mégis kevés üzletet kötöttek az itteni tőzsdén.

Zárulathoz üzletellen volt a tőzsde és az irányzat ennek következtében gyöngye volt.

Bécs, november 16. (Magyar értékek zárlata.) 4% aranyjárdék 116.85. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 137.25. Magyar vasuti kölcsön ezüstben 99.50. Magyar keleti vasuti állami kötvény 118.40. Magyar lezártított és pénzváltóbank 251.—. Rimmurányi vasút részvény 323.50. Magyar koronajárdék 95.45. 4%-os Magyar földtörvény kötvény 93.50. Magyar hitelbank részvény 373.50. Magyar nyereményi kölcsön sorsjegye 159.50. Kassa-oderbergi vasuti részvény 182.50. Magyar kereskedelmi bank 1390.

Bécs, november 16. (Osztrák értékek zárlata.) 4-2% papírjárdék 99.70. 4% os osztrák aranyjárdék 116.75. 1860-iki sorsjegye 135.75. Osztrák hitelsorsjegye 197.25. Angol-osztrák bank 150.—. Bécsi bankbeszámoló 269.50. Osztrák-magyar bank 908.—. Déli vasút 70.75. Dunagőzhajózási részvény 350.—. Dohányrészvény 122.50. Császári és királyi arany 5.69.—. Német bankjárdék 59.—. 4-2% ezüst járdék 99.30. Osztrák koronajárdék 99.75. 1884-iki sorsjegye 201.—. Osztrák hitelintézet részvény 268.—. Unionbank 307.50. Osztrák Linderbank 234.—. Osztrák-magyar államvasut 229.75. Elbavölgyi vasut 250.—. Alpesi bányarészvény 277.—. 20 frankos arany 9.58 1/2. Londoni váltóár 120.73. Bécsi Tramway 434.—. Az irányzat szilárd.

Bécs, november 16. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 269.62. Magyar hitelrészvény 374.—. Angol-Osztrák bank 150.—. Union bank 269.—. Linderbank 307.50. bankgyűjtemény 234.25. osztrák-magyar államvasut részvény 329.88. északnyugati vasut részv. 71.—. elbavölgyi vasut 249.75. dunagőzhajó részv. 238.—. alpesi bányarészvény 182.50. májusi járdék 324.25. osztrák koronajárdék 278.—. magyar aranyj. 99.70. magyar koronajárdék 95.45. német birodalmi márka készpénz 57.25. ultimóra 57.60. török sorsjegyek 59.05. rimmurányi vasut —. déli vasut —. dohányrészvény —. Napoleon d'or 9.58 Lombard —.

Külföldi értéktőzsdek.

Berlin, november 16. (Tőzsdéi tudósítás.) A külföldi tőzsdék, különösen a párisi és londoni tőzsde kedvező irányzata következtében itt is meglehetősen szilárd volt az irányzat. Bányarészek az iparközpontokból érkezett kedvező konjunktúra jelentős hatással nagyon keresettek voltak. Bankok is szilárdak. A vasutak közül különösen a svájciak javultak, mert az a hír, hogy a szövetségi tárgyalásokat folytat a vasutak szabad kézből való visszavétele dolgában, megerősítést nyert. Transvaal vasuti részvények 2 1/2%-kal magasabbak. A járdékok közül olaszok és spanyolok Párisra emelkedtek. Magánlezártítottai kamatláb 5 1/8%.

Berlin, november 16. (Zárlat.) 4-2% papírjárdék —. 4% osztrák aranyjárdék 99.10. Elbavölgyi vasut —. Magyar koronajárdék 95.25. Osztrák-magyar államvasut 140.75. Kassa-oderbergi vasut —. Bécsi váltóár 169.15. Magyar vasuti beruházási kölcsön 102.—. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 191.75. Általános villamosági Edison 248.25. Gelsenkirchener 199.10. Laurakohó 252.75. 4-2% ezüstjárdék 99.—. 4% magyar aranyjárdék 98.—. Osztrák hitelrészvény 230.90. Déli vasut 32.—. Károlyi Lajos vasut —. Orosz bankjegye 216.45. 4% új orosz kölcön 99.25. Török dohányrészvény —. Olasz járdék 93.40. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 162.75. Harpeni 201.10. Az irányzat szilárd.

Hamburg, november 16. (Zárlat.) 4-2% ezüstjárdék 98.90. 1860. sorsjegye 140.50. Déli vasut 32.—. 4% osztrák aranyjárdék 99.50. Osztrák hitelrészvény 230.90. Osztrák-magyar államvasut 140.50. Olasz járdék 93.10. 4% magyar aranyjárdék 97.50. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, november 16. (Zárlat.) 4-2% papírjárdék —. 4% osztrák aranyjárdék 99.10. Magyar koronajárdék 95.—. Osztrák-magyar bank 150.90. Déli vasut 32.10. Elbavölgyi vasut —. Londoni váltóár 204.12. Bécsi bankgyűjtemény 134.70. Villamos részvény 145.90. 3% os magyar aranyjárdék 98.—. 4-2% ezüstjárdék 99.05. 4% magyar aranyjárdék 98.—. Osztrák hitelrészvény 230.80. Osztrák-magyar államvasut 140.80. Északny. vasut —. Bécsi váltóár 169.25. Párisi váltóár 809.90. Unionbank —. Alpesi bányarészvény 274.—. Az irányzat szilárd.

Páris, november 16. (Zárlat.) 3% francia járdék 100.40. Olasz járdék 94.15. Osztrák-magyar államvasut —. Francia törleszt. járdék 99.50. 4% magyar aranyjárdék 99.75. Török dohányrészvény 297.—. Osztrák Linderbank —. 3 1/2% francia járdék 102.10. Osztrák földhitelintézet részvény —. Déli vasut —. 4% osztrák aranyjárdék 98.45. Ottománbank 359.—. Párisi bankrészvény 1079.—. Alpesi bánya részvény —. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

November 16. A sertésüzlet irányzata csendes.
A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (áronként 400 kilogrammon felüli súly-

ban) ————— krajácir. Öreg közép páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban ————— krajácir. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 41—42 ————— krajácir. Fialat közép (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 42—42 1/2 ————— krajácir. Fialat könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 43—43 1/2 ————— krajácir. — II. Magyar szedettek: Nehéz (páronként 280 kilogrammon felüli súlyban) ————— krajácir. Közép (páronként 220—280 kilogrammon súlyban ————— krajácir. — Könnyű (páronként 220 kilogramm terjedő súlyban) ————— krajácir. — III. Romániai: Nehéz (páronként 820 kilogrammon felüli súlyban) ————— krajácir. — Közép (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) ————— krajácir. — Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) ————— krajácir. — IV. Romániai eredeti (Stac'hil). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) ————— krajácir. — Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) ————— krajácir. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli súlyban) 41—42 ————— krajácir. — Közép (páronként 240—280 kilogramm terjedő súlyban) 40 1/2—41 1/2 krajácir. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 39—40 ————— krajácir.

Sertéslejtés a m: 1899. nov. hó 14. napján volt készlet 33.655 darab, 1899. november hó 15. napján felhajtott 588 darab, 1899. évi november 15. napján elszállított 244 darab, 1899. november hó 16. napjára maradt készletben 33.999 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

— November 16. —

Kinvezések. A nagybeszerési törvényszék elnöke Rumény Gábor nagybeszerési kir. törvényszék napidíjas szolgálat, Weisz János és Maximosz Milán nagybeszerési lakosok III-ad osztályú hivataloslagkák nevezték ki. — A székely-udvarhelyi törvényszék elnöke Orbán Sándor napidíjas hivataloslagk III-ad osztályú hivataloslagk nevezték ki.

Névváltoztatások. Bogdánfi Károly választott illetőségű kolozsvári lakos Keresztes, kiskuru Weisz Elmolech (Mór) tassi illetőségű berettyóújfalui lakos Váradi, dr. Blumberger Zsigmond vámos-gátfalvi illetőségű szegedi lakos Hegyváros, Weinberger Salamon budapesti illetőségű ugyanottani lakos Biróra, Heideuschka (Adolf) Arpdád béga-szentgyörgyi illetőségű budapesti lakos Hajdura, Fischer Janka paksi izraelita hitközségi tanítórné Halászra, Schreier Armin budapesti illetőségű ugyanottani lakos, valamint kiskuru gyermekei György, Imre és Borbála Szabóra, Schwarz Lipót ipolygási illetőségű budapesti lakos Szabadosra, Gelb Ansel és kiskuru Gelb Mózes nagy-szöllősi illetőségű ugyanottani lakos Gerőre, kiskuru Máhr Mária offenbányai illetőségű ugyanottani lakos Székelyre, Weisz Nándor vágújhelyi illetőségű ugyanottani lakos Fenyvesre, kiskuru Schattalecz Johanna, Ferenc és Béla földelki illetőségű ugyanottani lakosok Szendreiá váltóztatták nevüket belügyminiszteri engedéllyel.

Pályázatok. Irnoki állásra a nagy-londai járásbírósnál 4 hét alatt; irnoki állásra az egri királyi ügyészségnél december 26-ig; postamesteri állásra Budapest-Kőbányán december 7-ig; pénztárnoki és adószíni állásra a kunzsentmiklósi királyi adóhatáznál 2 hét alatt; irnoki állásra a tásndi (Szilagy vm.) főlgyalorbi hivatalnál december 10-ig; alügyészi állásra a tordai királyi ügyészségnél 2 hét alatt; adószíni állásra az abauj-szántói királyi adóhatáznál 14 nap alatt; pénzügyi személtési állásra a nagybeszerési pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt; irnoki állásra a breznóbányai járásbírósnál december 15-ig; irnoki állásra a nagy-kiszai járásbírósnál 4 hét alatt; iskolai szolgálat állásra a nagy-szebeni állami főgimnáziumnál december végéig.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorologiai intézet jelentése. —

Budapest, november 16.

A légnomái maximum még erősödött, de terület-mébről vesztett, amennyiben az északról dének húzódd depresszióknak engedett helyet, amely ma a Fekete-tenger és környéke felett záródik. A helyzetnek képest az idő Európa nyugati felében szűz és többnyire derült, míg keleti felében boros és csapadékos. A hőmérséklet eloszlása alig változott.

Hazánkban tegnap igen sok helyütt volt eső, illetve hó főleg északkeleten és Keleten, holt ma a határmegyékrén 5—15 cm. vastag hólepel fekszik. Az idő egyedül a Duna-Tisza-közéki felében és Horvátországban maradt száraz; ma egyébként a felhőzet nyugatról lassan fog.

A hőmérséklet alacsony és az ország északkeleti felében az éjjel és ma reggel fagypontra lett.

Küldés: Igen hűvös és az ország keleti felében egyelőre még esős idő várható, sok helyütt éjjeli fagygal, később azonban derülés valószínű.

Vizállás.

Table showing water levels (Vizállás) for various locations like Duna, Vág, Rába, Dráva, Mura, Sáva, Szamos, Kraszna, Látóca, Laborca, Ung. Columns include location, date, and water level.

# Színházak, szórakozó helyek.

## NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1899. évi november hó 17-én.

Előszór:

### Radovics felesége.

Személyek:  
 Radovics Gyenes Livia Márkus  
 Detre Mihályfi Ernésztin Ligoti  
 Fáber Vizvári Helén Maróthy M.  
 Kezdeté 7 órakor.

## VÁR-SZÍNHÁZ.

Péntek, 1899. évi november hó 17-én.

Zárva.

## M. KIR. OPERAHÁZ.

Péntek, 1899. évi november hó 17-én.

### A troubadour.

Opera 4 felvonásban. Zenéjét szerzezte Verdi. Szövegét írta Camerano Salvatore. Olaszból fordította Nádaskay L.

Személyek:  
 Luna gróf Beck Ines Berts  
 Leonora Pewny Ruiz Dalnoki  
 Azucena Somsey M. Hírnök Juhász  
 Manrico Alberti Egy cigány Krétschy  
 Fernando Szendrői  
 Kezdeté 7 órakor.

## VIGSZÍNHÁZ.

Péntek, 1899. évi november hó 17-én.

### Osztrigás Mici.

Böhözát 3 felv. Irta: Feydeau. Fordította: Béli Izor.

Személyek:  
 Petypon Hegodis Corignon Góth  
 Gabrielle Nikó L. Montgicourt Balassa  
 Tábornok Szathmár Guarrisco Bárdi  
 Clementine Almási L. Virettené Makróczyne  
 Osztr. Mici Delli E. Báróné Bálint R.  
 Kezdeté 7 1/2 órakor.

## NÉPSZÍNHÁZ.

Péntek, 1899. évi november hó 17-én.

Lili.

Énekes színmű 3 felvonásban. Írták: Hennequin és Millaud. Fordították Fái J. Béla és Evva Lajos. Zenéjét szerzezte Hervé.

Személyek:  
 Plinhard Szirmai Bouzincourt Szabó  
 Batolère Lubinszky Bouzincourtne Siposné  
 Hypothese Kovács Amelie Hegyi A.  
 Bompán Horváth Antonine  
 René Raskó Victorino Vidorné.  
 Kezdeté 7 1/2 órakor.

## MAGYAR SZÍNHÁZ.

Péntek, 1899. évi november hó 17-én.

L. Komáromi Mariska asszony felléptével.

Szulamit.

Zsidó daljáték 4 felvonásban. Kössy Albert átdolgozásából írták: Beöthy László és Makai Emil, zenéjét szerzezte: Davidsohn Emánuel.

Személyek:  
 Monád Szilágyi Szulamit Komáromi  
 Áron Mátrai Abigail Róza  
 Absolon Beöthy Cingitang Rózsahegyí  
 Kezdeté 7 1/2 órakor.

## URÁNIA SZÍNHÁZ

Kerepesi-ut 21.

Péntek, november 17-én színe kerül

### Küzdelem az északi pólusért.

Ezt megelőzi

A dobsinai jégbarlangról.

Kezdeté fél 8-kor.



## Somossy Mulató

(Nagymező-utca).

Albrecht Ferenc, igazgató.

### Kitűnő novemberi műsor.

A jávai énekesnők csillaga.

Seherezade

Uj! Érdekes! Pikáns! Uj!

Jane Valder

### a Teims-csoport

a légtornászok.

Jones Edgar

legjobb amerikai bohóc.

Les Milanis

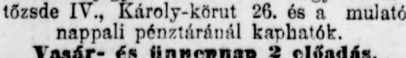
au café Montecarlo.

Pénztárnyitás 7 órakor. Kezdeté 8 órakor.

A mulató villanyos világítása saját gépei által eszközöltetik; a gépek Wüste és Rupprecht gépgyárosok által készítették.

Elővételi jegyek Weiss A. nagy szivartozsde IV., Károly-körut 26. és a mulató nappali pénztáránál kaphatók.

Vasár- és ünnepnap 2 előadás.



## Sneidig egyenruhákat

készít

## BLUM SÁNDOR

Budapest,

Váci-utca 12. szám.

## 10,000 frt tisztanyereséget

a legkisebb rizikóval

érhet el évente mindenki, a ki egy egyesületbe

az egész osztrák-magyar monarchiában megengedett, biztos értékpapírosok kihasználására

mint tag belép.

Havilleték 6 frt, fél illeték 3 frt.

Tagsági feltételeket ezen kiválóan szolid intézményről ingyen és bérmentve küld

(Levelek 10 kr., levelezőlapok 5 kr. postadíj.)

AMSTERDAM A Commerce- & Creditbank

Nicolaas Witsenkade 13. igazgatósága.

Ügyes képviselők kerestetnek.

## Hatóságilag engedélyezett végeladás.

## GRANICHSTÄDTEN TESTVÉREK

ékszerészek

Budapest IV. ker., Kristóf-tér 2. szám

tisztelettel jelentik, hogy

ékszerek, arany- és ezüst-árak, valamint zsebórákból

álló nagy raktárunknak hatóságilag engedélyezett végkiadulása megkezdődött. Biztosítva a t. közönséget arról, hogy raktárunkat mélyen leszállított árak mellett árusítjuk ki, van szerencsénk a n. é. közönséget ezennel meghívni, hogy realis és értékes árak beszerzésére szolgáló, e ritkán kínálkozó alkalmat ne mulasztja el.

Kiváló tisztelettel

Granichstäden Testvérek.

Az üzlethelyiség és annak berendezése 1900. május hó 1-jével eladó.

## GYEREKRUHÁT

és fehérneműt, valamint egész gyermek-kelengyét, divatos és szolid kivitelben, olcsón készít

## FRIEDMANNÉ

HERZ

IRÉN

Budapesten, VI. ker., Bajnok-utca 1. szám.

## Oh jaji! Távirat! Eljen!

Kérem küldjön azonnal 4 doboz Egger-mellpasztillát.

Nagy-Láng, 1898. okt. 14. id. Zichy János gróf.

Eggyo-mellpasztillája gyorsan és biztosan hat köhögésnél, rekedtségénél, elnyákosodásánál. Kapható minden gyógyszerertárban és drogueriában. Doboza 50 kr. és 1 frt. (Próbadohoz ára 25 kr.)

Fő- és szétküldési raktár: Egger mellpasztilla

Nádor-gyógytár csakhamar megszabadított, Budapestén.

VI., Váci-körut 17. szám.



megfojt ez az átkozott köhögés.

éljen!

## Legolcsóbb és legjobb szakácskönyv

Szegedi új szakácskönyv legújabb (4.) bővített kiadású: Szekula Teréz. Ára 2 forint helyett, csak 1 forint 50 krajcár.

Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatáiban.

József-körut 15. szám.

## UJ! FOLTŰNŐ! EREDETI!

## FOLIES CAPRICE

Ma 3 bohózat és pedig

## „Die verkaufte Frau“ Le a hussal!

## Eine Pfändung im Dampfbad.

Továbbá fellépnek

## Hleber Fritz és Führer Hansi

eredeti bécsi duettisták.

Erkély incognito páholyok. Kitűnő konyha és italok. — Mérsékelt árak. — Figyelmes kiszolgálás.

## Arany- és ezüstáru-gyár

és verde-intézet.

## Rubin A. és Fia BUDAPEST.

Gyár:

VIII., Nemet-utca 9, Telefon 56-60.

Iroda és elárúsítás:

VIII., Eszterházy-utca 20, Telefon 57-92.

Saját készítményül

simá és mintázott evőkészletek, tálca, kenyérkosarak, gyümölestartók, girandolok, gyertyatartók, service-ok, toaletto-ok, versenydíjak, koszorúk, érmék, mindennemű egyházi tárgyak stb mindennemű kivitelben.

Nagybani árak.

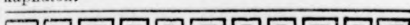
Javítások és ujja-alkalítások saját költségen eszközöltetnek.

## GRAMOPHON



A legalkalmasabb karácsonyi és újévi ajándék! A legtekintesebb beszőlőgép! (Gramophon) 60 frt. A legújabb csuda!

Gép, amely beszél, énekel, nevet! Gép, amely nemcsak az emberi hangokat utánozza a leghívebben, de egyes hangszerek, sőt egész zenekarok előadásait a legfinomabb hangárnyalatokban adja vissza. Aki ily gépet vesz, bármikor hallgathatja a nemzet csalogányát: Blaha Lujzát, a m. kir. opera, a népszínház, a többi hazai s külföld művészeit és művésznőit, a m. k. honvéd zenekart, a leghíresebb cigányzenekarokat, különböző szólókat, duetteket és dalárdákat stb. mindezt oly hangosan s tisztán, mintha csak az illetők előtte énekelnének és játszanának. A gép kezelése egyszerű, azt bármely gyermek kezelheti. Tartós és szilárd szerkezeti. Villanyerő használat nélkül. Egyszerre százan és ezren hallgathatják és oly erős hang, hogy a szabadban kilométerekre elhallatszik. Fényképezeti gépek a legújabb kiállításban, valamint az összes kellékek a legutányosabban Schönwald Iare ékszergyárosnál Pécselt, (Király-utca) kaphatók.



## VÁSÁRLÁS NEM KÖTELEZŐ. MAPPIN és WEBB Ltd.

London és Sheffield

## ezüstáru-gyárosok

és a híres Princess Plate, ugyszintén a legfinomabb uri és női utazó-toilettek egyedüli készítői mintaraktárakat Budapestén jelentékenyen megnagyobbították. Szíves meglátogatók tisztelettel meghívja a cég magyarországi főképviseelője

## KÜRSCHNER M., Budapest,

Mária Valéria-utca 7., II. lépcső, a Hungária-szállóval szemben, 9-től 5 óráig.



# Lampel Róbert

(Wodianer F. és Fiai)

## Kiadása Budapesten. Általános érdekű művek.

**Bácsi József.** Legteljesebb községi könyv gyűjtemek részére. Születésnapra, névnapra, újrásra és minden egyéb alkalmakra való felkészítések és üdvözlő-levelek minták. Csinos, színes nyomású vászonkötésben ..... 80

**Budapest térképe.** A főváros tiz kerületének színes nyomású térképe ..... 30

Ugyanaz, nagyobb alakban, a főváros nevezetességeinek képével ..... 50

**Budapest kirándulási térkép.** A főváros messze környékét, a legkedveltebb kirándulási helyek fekvését mutatja és a térkép, melyen egyszerű voltánál fogva bárki eligazodhatik. Ára ..... 50

**Budapest és környéke.** Utmutató a fővárosban és környékén. Ez a rövidre szabott, de mégis kimerítő tájékoztató könyv mindenben eligazítja az idegent, a mire a megérkezés előtt az elutazásig szükséges van. Szállók, vendéglők, kávéházak, fürdők, postahivatalok, rendőrség, mulatóhelyek, konzultációs, közlekedési eszközök, muzeumok, mind, mind benn vannak ebben a piros kötésű zsebbel való könyvben, amely a fővárosnak pesti és budai oldalán levő környékén is elkalauzolja a látogatót. A főváros és környéke részletes térképpel ellátott könyv ára ..... 80

**Czanyuga József.** A magyar és német társalgási nyelv kézikönyve. — Célszerű beosztású zsebkönyv, melynek segítségével a német és magyar nyelvet nem elemi szabályait, továbbá magasabb fokát is elsajátíthatja a tanuló. Élénk és fordulatos párbeszédet is vannak a könyvben, amelyből könnyű szorrel megtanulhatja mindenki a neki idegen magyar vagy német nyelvet. Ára füve 1.20, díszes piros vászonkötésben ..... 1.80

**Cigányjónő.** A kártyahuzásra és az egyre terjedő kártyavetési játékokra tanít és a mulatózó könyvcske ..... 50

**A felülmúlhatatlan ezermester bűvészkamara.** Nem tulajdonos nagy ügyességet igénylő, de jól szórakoztató bűvészi játékokra oktató könyv ára ..... 30

**Hankó Vilmos.** Házi kincstár. Hasznos tudnivalók a háztartás, egészségügy és a mindennapi élet dolgaihoz. Városi és falusi gazdáknak, kereskedőknek, iparosoknak és háziasszonyoknak nélkülözhetetlen tanácsadója. Ára színes borítékba füve 1.20, kemény kötésben ..... 1.50

**Hilaire, St.** képes budapesti szakácskönyv. Országserio ismert gasztaasszonyok tapasztalatainak segítségével szerkesztette Zemplényiné Szabó Antonia. Ez az izürlőre magyaros szakácskönyv szükséges segítője minden gasztaasszonynak. A szerény polgári konyha igényeit éppen úgy kielégíti, mint a legelőkelőbbét. A csaknem 1500 ételt és egyéb receptet magába foglaló, négy színes és ötvenhárom fémot-szerűen ellátott könyv ára füve ..... 1.80

Tartós félvászonkötésben 2 fnt, díszes kötésben ..... 3.—

Ugyanaz német nyelven, füve 1.40, köve ..... 1.80

**Hölgyek titkára.** Házi tanácsadó és levelező, minden életviszonyokra való tekintettel. Szerelmi levélmintákkal, levelezési szabályokkal és folyamodvány-mintákkal. — Arany

színyomatu táblában, vászonba köve ..... 80

**Kártyajátékok könyve.** Szerkesztette Parlaghy Kálmán. Oktatás a hazai és külföldi kártyajátékokban, és leírása a hamis játékoknak, a roulette-nak, a játékarlangoknak és a kártyabűvészkedésnek. Nemes domborzói és bugaci Mokány Borci írta hozzá az előszót és az ajánlást. A sok képpel ellátott könyv ára füve 1.40, vászonkötésben ..... 1.80

**Kassay Adolf.** Legújabb levelező, öngyógy és házi titkár. A közönséges életben előforduló mindenféle levelek, meghívások, ajánlatok, szerződések, stb. mintái. Ára füve 1 fnt, köve 1.20. — Legújabb házi tanácsadó, öngyógy, vagyis gyakorlati utmutató minden peres és peren kívüli ügyben a törvénytilt megengedett személyes képviselőre. Birósági keresetek, birtokháborítás, örökösödési, gyámsági, stb. ügyiratok mintái, a legújabb miniszteri rendeletek figyelembe vételével. Ára füve 1 fnt köve ..... 1.20

**Kerékparos-katé.** Írta dr. Koronhár Kálmán. A kerékpár történetével, egészségügyiával és szabályaival foglalkozik ez a kate, fűggelékül pedig híres rekordversenyek eredményét közli. Ára ..... 15

**Mélyasál.** Pohárköszöntések könyve. Keresztelők, lakodalokra, születésnap, névnap és minden egyéb összejövetelre való józsi fölköszöntők gyűjteménye. Ára 60 kr., köve ..... 80

**Oidal János.** Német társalgási anyaggyűjtemény. Hasznos segítőkönyv a német nyelvet tanulók. Füve 70 kr, köve ..... 1.—

**Önszámítás.** Ennek a kis könyvnek a segítségével egy pillanatra ki lehet számítani a legnagyobb összegűket is. Kereskedőknek, iparosoknak és mindenkinek, aki elad és vásárol, igen hasznos ez a sok időt és fáradságot megtakarító könyv. Ára köve ..... 40

**Pesti művelt társalgó.** A társalgási érintkezés minden szabályát magában foglalja a Pesti művelt társalgó. Illemszabályok, társalgójétek, komoly és szerelmi költemények, fölköszöntések, emlékezők és még sok más hasznos és szórakoztató dolgok vannak a csinos vászonkötésű könyvben, melynek ára ..... 1.20

**Rántási Mariska.** A baba-szakácskönyv. Gyermekeknek való szakácskönyv, amelyből a konyhai mesterség előismeretét játékosan megtanulhatják. Ára ..... 20

**Schenk Lipót dr.** A némi viszonyokra gyakorolt befolyás. A híres bécsi egyetemi tanár a születendő gyermekek nemének önkényes meghatározásáról szóló elméletét írta meg ebben a könyvben, melynek megjelenése nagy forrongást idézett elő a világsajtóban. Az általános érdekű könyv ára ..... 2.—

**Szavalo, közzöntő és levelező.** Kis és nagyobb diákoknak való szavalmányok, felkészítő és levélminták. Ára ..... 12

**Virágyolva.** Minden ismert virág jelentésé meg van írva ebben a könyvben, melyet szerkesztője a legjobb keleti forrásokból állított össze. Ára színes kötésben ..... 40

# ÁLLANDÓ BUTORKIALITÁS

A fő- és székvaros legnagyobb és legfőnyesebb asztalos- és kártyos-butor-talépe földmúl minden ilyenmü vállalatot. Ezért kiváló látványosságot képez úgy a fővárosi, mint a vidéki n. é. butorvásárló közönségnek. — Állandó butorkialitásunkon az árak rendkívül olcsók, és minden hirdett árát messze túlszárnyalnak, hozzá képest pedig a lehető legzárabb és izfesebb kivitelben van minden dolgozva.

## Patyi Kálmán és Tivadar (testvérek)

Üzletünk kizárólag Kossuth Lajos-utca 11. földszint. Vidéki megrendelések gondosan csomagolva és biztosítva lesznek szállítva. Üzletünk szoliditására számol elismerő levél van birtokunkban.

### BUTOR részletfizetésre!

Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyház-felrak, valamint más hitelképes egyének kedvező fizetési feltételek mellett kapnak szállár gyártmányú asztalos- és kártyozott butorokat.

Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sarok, I. em. Árjegyzékét 25 kr. levéljegy beküldésére ellenbörmentve küldi fenti cég E. osztálya. 6167



Valódi párisi gyártmány, jótállás mellett, eredeti csomagolásban. Gummi és halálólyag tucatonként ..... 1 fnt 6 fnt Párisi női szivacska ..... 3 " 6 " Irigátor Eredeti pesarium olusivum (Poliporus) Menzinger tanár szerint vezetve 1.80 fnt 1.50 fnt. Szabad, havibaj elleni árszék. Díszes köv. 2.50 fnt 2 fnt. — Gyűjtemény urának 3 fnt 10 fnt. 10 fnt nyi megrendelésnél 15% árkedőzvény. Megrendelések pontosan és szigorúan eszközöltenek. es. és kir. szab. közzér-gyártó KELETI J. Budapest, IV. Koronahéreg-utca 17. Külső bejárat az alsóval. Árjegyzék ingyen. zárt birtokában.

### Szólóajtványok

Nemes-Kadarok, Erdel, Páros-Bakar, Kévidinka, Aramen, Alodán-bud, Olasz-Rizling, Rajnai-Rizling, Madlen, Chass-piros és fehér (göngyörzöl) és Juhfark gyökerek, fás, válogott szép példányok fajtáiban. Ára portális alanyon szokványminőségben erre 120 fnt. Nem szokvány, de szép erős, gyökeres, erre 70 fnt. Zöldajtványok, gyökeres, erre 110 fnt, sima erre 65 fnt.

### ÉLŐSÖVÉNY

Gleditsia koronátóvis, krisztóvitis vagy fűkölelőnyfa) valamennyi bővénnyévvé változt legelő. Gyorsan fejlődik, nem eszemézik mint akác, orgona, stb. sürt, izmos 15—25 cm. ágú (visselvel) ember és hámi állatnak ellentáll. Félőnyé, hogy anyag, homok, meszes, kőves, szikes stb. talajban kitűnően diszlik. Szőlők, kertek, idelők, udvarok, majorek, temetők stb. körülkerítéséhez felülmúlhatatlan, legelősebb, országútvérvé köve. Ezzer évi cseméje ára 4 fnt, elegendő 200 méterre. Minden megrendeléshez rajzokkal ellátott nyomatott útjelzés és kezelési utasítás mellékelünk. — Magvak, friss szedés, csikarépes 100 kdb 28 fnt, 50 kdb 10 fnt, 10 kdb 4 fnt 20 kr. Ismeretős árjegyzék és a szőlőfajok ismeretlőse és kereselése ingyen és börmentve. Cim: Szőlőajtványtelep Kezölőse Nagy-Kágya, Bihar megye.

### Gyengeségi állapotok

(impotentia) ellen páratlan sikerű gyóghatásai folytán legmelegebben ajánlják

Dr. MITZGER TIVADAR HIRNEVES HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI RENDELŐ-INTÉZETÉ

BUDAPEST, VI. Teréz-körút 44. I. em. Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyóghulás után fizethető.

Rendelés délelőtt 3—1-g, délután 2—8-g. Rendelés délelőtt 3—1-g, délután 2—8-g.

A nekünk bemutatott számlán megtehető, hitellel közzétart folytatn csak negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánljuk.

Rendelő-intézet Budapest, Andrássy-ut 24. az Opera mellett. TITKOS BETEGSÉGEKET Huggószólyvakot és sebet, az önfertőzést utóba, az elgyengült férfiak, magánosok, a bujnakó utóéletmentességét, nőknél fehérfolyás, barmenytre idülték is, valamint minden női betegséget, melyeknek a magyarság egyik főbetegsége a dörbetegetek gyógyít új gyóghód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alapsan

### Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész és szülésst dor, volt csász. kir. oszt. főorvos RENDEL: naponta d. e. 10 óráig egész délután 4 óráig, este 7 óráig 8 óráig. Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyóghózerkezői is gondoskodva lesz. Nőknek külön váróterem. Ugyanaz megjelenti a szerkesztő: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető NÉPSZERŰ ÜRMEGTATÓ (már a 15-ik kiadásban megjelen) neml betegségek és csak ésszerű gyóghókezeléshez című könyv, volt ára 2 fnt 60 kr., most csak 90 kr. A könyv jól csomagolva lesz elküldve, 1 fnt beállítás mellett börmentve vagy 50 kr. utánvét mellett. A könyv tartalma: I. Az ivarszervek leírása. — II. A nemi élet ébredése. — III. Az önfertőzítés és az újjali megbetegedések. — IV. Hígyvesztés (zippen) és húgyvezetési betegségek. — V. A bujnakó (síplitis). — VI. Fehérfolyás. — VII. Elgyengült férfiak. — VIII. Női magyarság. IX. Az ivarszervek megbetegedéseinek főnyezője a prostitúció.

### Fogak.

Grósz Lajos fogtechnikai műtermében Gránátos-utca 4. szám, ezelőtt Magyar-utca 7. készíttetnek fogak 2 forinttól feljebb a legjobb kivitelben teljes jótállás mellett.

Mütermé alapítottát 1878.-ban. A n. közönség becses pártfogását kérve kiváló tisztelettel Grósz Lajos.

A m. k. államvasutak budapest-jobbparti üzletreze-39676/99. sz. tősege.

### Pályázati hirdetmény.

A m. k. államvasutak bpest-jobbparti üzletvezetőse, a vonalri részére 1900. évben szükséges pályafentartási fák szállítására nyilvános pályázatot hirdet. 1900. évi megközelítő szükséglet, mely a megrendelés alkalmával korlátlanul felelőmelő vagy leszállítható, alább van felsorolva: a végleges megrendelés, mely alkalommal az 1900. évi szállítandó fák pontos mennyisége és méretei szálítással közzétett fonnak, folyó évi december hó végéig fog megőrténni.

|              |                        |               |                |
|--------------|------------------------|---------------|----------------|
| 170 köbméter | jegenye                | fenyő         | deazka         |
| 30           | luc                    |               |                |
| 4            | vörös                  |               |                |
| 14           | jegenye                |               | szélmetszetlen |
| 5            | tölgyfa                |               |                |
| 3            | erdei fenyőpalló       |               |                |
| 250          | jegenye                |               |                |
| 7            | luc                    |               |                |
| 15           | vörös                  |               |                |
| 11           | jegenye                |               | szélmetszetlen |
| 26           | tölgyfa                | palló         |                |
| 60           | vágott lucfenyőfa      |               |                |
| 14           | faragott vörös fenyőfa |               |                |
| 340          | puhafa                 |               |                |
| 160          | tölgyfa                |               |                |
| 395          | puha szálla            |               |                |
| 5            | tölgy                  |               |                |
| 30000        | folyméter              | vágott puhafa | léc            |
| 6000         |                        | puhafa        | szédeszka      |
| 130000       | darab                  | fedészindely  |                |
| 3.500        |                        | tölgyfa       | süritési léc   |
| 4000         |                        | puha          |                |

és különféle kerítési anyagok, egymint oszlopok és rudak. A fák szállítása 1900. évi február hóban kezdődés meg a 1900. év ápril hó végéig fejezendő be. A fák 3 csoportra osztott részletes méretjegyzékek, melyek egyszersmind ajánlati úrlapokat képeznek, a hozzá csatolt "pályázati és szállítási feltételekkel" együtt, a bpest jobbparti üzletvezetőse (Budapest, Kélső Korépesi-ut) nyugdíjhárcsopott 2. sz.) anyagbörmentésel osztályra szolgáltatja ki díjtalanul, csakugy küldi meg postán utján. A pályázati feltételek értelmében állítandó ajánlatok 1899. évi dec. 9-én déli 12 óráig nyújtandók be, a bánatpénz 1899. évi dec. 4-én déli 12 óráig teendő le. Budapest, 1899. november hóban. (Utánnyomás nem díjaztatik.) Az üzletvezetőse.

Az összeg előzetes beküldése esetén börmentve küldi a

## „Budapesti Napló“

Kiadóhivatala Budapest, József-körút 18. szám.

Minden szó egyezri beiktatása postá b... 2 kr. Címzett ellátott hírd... 30 kr. kiostári helyé... jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetések díjmentesen ad... világotat a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

APRÓ HIRDETÉSEK

ELOFIZETÉSEK

BUDAPESTI NAPLO... a kiadóhivatalban József-körút 18.

valamint a következő dohán... tászekben: Breuer nővérek, Teréz-kör... és Podmaniczky-utca sark.

Nemesség-féle társaság Pe... 165-ter.

Weitzenfeld Jakab, Király... utca 1.

Benda Józsefné, Andrásy-... ut 58.

Schwartz hirdetői iroda... Marokkói-utca 2.

Sopronyi V. dohány-nagy... társaság, Kerepest-ut 1.

Deutsch Miksáné, Andrásy-... ut 38.

Szántó Mór tőzsdéjében... Kecskeméti-utca 14.

Menyecske 24. Ha azt hiszi, hogy kijel... lentése meglopott, téved. Nemkülönben téved akkor is, ha azt gondolja, hogy... mást vártam mint amit mondott. Az az egy vi... gasztal csupán, hogy én is tudok a sorok között olvasni s így nem esem egészen kétségbe. A sz... rónység azonban egy szemernyit sem fogott nálam. A mi a libát il... leti, én nem tartom egyetlen sem. Bővebb szemé... irását kellett volna adnia. Egyébként, ha kiránja, bejelentem a rendőrség... néli. Akarja? Csokolom kezelt.

Nyole év. Drága anyámat! Édes leveled megkaptam, na... gyon örültem neki. Szer... nek szívmem és igen hiányzol nekem. Irj, ha csak lehet. Húszszám 31. Őel és csóköl 2269

Nagyon tisztességes, elegáns, es... nes hölgy egy szünet olyan 33-42 éves komoly öze... gy egy utómber ömeret... séget öhsjtja. Előgyben, kinek gyermekei vannak. Csakis teljes címmel el... látott levelet „Csallóközi” jellege alatt a lap kiadó... hivatalához címeződök. 2536

Fiatal hivatalnok oly független hölgyvel öbajt ismeretséget kötött, kivel szabad idejét öltö... heinté. Leveletet „Hivatalnok” jellegűvel a kiadó... hivatal továbbít. 2631

Fiatál intelligens, ösvogy nővé... remnek keresek szerény díjazás mellett foglalkoz... zást. Üzleti jártassággal, valamint néhány száz írt öradókkal rendelkezik. Következőt s ivoson dí... zások. Cím a kiadóban megtudható. 2630

Kékfestő bármilyen foglalkozást ö... vállal. Az illető - 22 éves fiatalember - tisztító in... tésében is dolgozott. Le... veletet „R. I.” név alatt továbbít a kiadóhivatal. 2630

Ezüstsiszoló tanulóéves legalább 15-16 éves, ke... restetik. Cím a kiadóban. 2630

Kiadó szoba. Szépén butorozott két ablakos tágas és férg... mentes utcai szoba, öf... szobával és külön bejá... rattal december 1-ére ki... adó. Ugyanott egy csino... san butorozott udv. szoba is kiadó, feltöltött tiszta, külön bejáratú a lépo... szobából. Cím a kiadóhiva... talban. 2626

Nevelő asszonyt keresek.

Felcségen megkímélésére keresek egy egészséges, házias, korosabb, német ajkú nőt, ki kis gyermekeimet nevelés és gondozná. Édes rakott b... d... n... részül. Lak... nek vidéki városban, de ajánlkozók felkereshetnek személyesen Budapesten, folyó hó 18. és 17-én déli... előtt 10-12-ig. Cím a kiadóban. 2635a

Szülőtelep eladás.

Szeged közelében Horgos közeg határában fekvő királyialmi immunia hom... közög szülőtelepen egy 10 holdas csemegő-szülőtelep, melyből 6 hold termő, 4 hold parlag, kedvező esettleg hasznosítva ki... adó. Ajánlatok aulirt tu... ladjonához kiillendők: Vidovaszky Ferenc Békés... Csabán. 5239

Francia tanítónőt keresek. Cím a kiadóhivatalban. 2636.

Ügyes hajmunkásnő elfogad ki... bulított és levágott haját be... kőtésre. Hajfonatok minden színben raklaron. Ugyanott hímzóminta elő... nyomtatás. Leveletet „G S.” jellege alatt a kiadóhiva... tatal továbbít. 5142.

Szobátárs egy fiatal ember egész el... látással, öleső ár mellett egy tisztességes család... ával azonnal kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatal... ban. 2633

Kitűnő szabónő ajánlkozók házaköz és díjazón kívül mérsékelt díjazásért. Cím a kiadó... hivatalban. 2629

Szoba utcai, csinosan butorozva, külön bejáratú a lépo... szobából, fűrdőszoba hasz... nálattal azonnal kiadó. 2627

Vetőgép 17 soros Nicholson-féle gépezet jó karban eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2642

Ügyes inas és irodaszolga, ki mint ilyen még alkalmazva van, állást keres. Beszél ma... gyarul és németül. Cím a kiadóban. 2624

Házvétel. Budán a Krisztinavá... rosban - villanyos vagy csomibusz mentén, közel a város kereszt kőröz... hoz, egy kisebb család... ház modern berendezés... söl, ányas kertvel vagy kisebb telek megvetésre kerestetik. Szíves ajánla... t a legutolsó ár megje... lőléssel „Doctor maximum 25000” jellege alatt a ki... adóhivatalba kértetnek. Esztleg e vidéken kisebb teikeket is veszek. 2640

Olajfestmény modern tárgy, jó nevű festőművészöl banulatol öleső árért azonnal áve... hető. A kép kerettel együtt körülbelül 1 és 1/2 m. ma... gas és 3/4 méter széles. Cím a kiadóban. 2608

Köhögésnél, rokedtségnél vegyen 30 kr.ért Réthy-féle pemete... ücukorkát. Felolvasónak magyarul ajánlkozok egy 24 éves intelligens fiatal ember egész napra is. Szíves megkeresések „Földvidék” címen kéret... nek a kiadóhivatalba. 5251.

Költözkdök!

Mindenféle butort, egész lakásberendezést veszek. Akiknek szándékuk van 1900 év május-vagy augusztusra eladni, ké... retnek hogy leveletük e laphoz „Lakásberendezés” címen juttassák.

Üzlethelyiség a főváros legölénkebb hely... en azonnal eladó. Ugyan... ott egy kis ház eladó. Cím a lap kiadóhivatalában. 2800

Modell kalapok és átalakítások elkészítését ölvállalja díztlingvált iz... lés dívatársnő. Megke... reséseket „dívatársnő” jellegűvel a kiadóhivatal... tobbát, ugyanott a cím is megtudható. 4993.

Kitűnő tiszta libaszir eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2613

Középkiskolai tantárgyaköl elismert legjobb módszer szeriut tanít kitűnő philológus és matematikus. Előkészít egyéves önkéntességi szol... galatara jogosító vizsgára, kereskedelmi, realiskolai és gymnaziumi érettségire. - Goitein Henrik, Budapest, VI., Teréz-körút 32., II. emelet 14. 5214

Conservatorista hegedűorákat ad ked... vezményes feltételek mel... lett. Cím a kiadóban. 2628.

Zeneakadémiát végzett uri leány cimba... lon órát ad. Cím a kiadó... hivatalban. 2585.

Ének- vagy zongoraórákat ad mérsé... kélt díjazásért egy con... servatorista hölgy. Cím a kiadóhivatalban. 5135

Osztálysorsjegyek fő- és aláírásutöl észkere a legjobb feltételek mel... lett kaphatók. Megke... reséseket „P. H.” jellegűvel a kiadóba kérek. 5187

Butorozott lakást, két szobát, kony... hát keres egy ölk... kél család, amely tavaszig Budapesten akar maradni. Ajánlatok a Buda... pesti Napló kiadó... hivatalába kéret... nek „Butorozott lakás” címen. 2067

Csinosan butorozott két ablakos tu... cai szoba fűrdőszoba használatlalt ölesőn kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2640

Eppen most jelent meg! Vig történetek. Irta Murai Károly. Ára 1 frt 50 kr. Megrendelhető: a „BUDAPESTI NAPLÓ” kiadóhiva... tatalban. Buda... pest, József-körút 18. szám.

25 szoba

butor november 30-áig b... amulatos öleső árban eladó és pedig: 5 háló... szoba barokk-stilben, kü... lönféle árban; 4 háló... szoba ö-német és angol stilben; 2 ebédöl h... rok-stilben; 4 ebédöl ö-német és angol-stilben, 2 mahagoni szalombere... ndezés; 1 Verné ma... tin szalon berendezés, zöld fa és aranyujal; 4 gar... nitura finom francia selyem... zövöveböl és selyem... pilléssel díszítve. Azonki... vül uri- és fogadószoba... berendezések, szügyegek, ágy- és asztalterítők, függö-lámpák, valódi olaj... festmények és függönyök. Ugyan... zintén a lakás azon... tal egy november 1-ére kiadó. Bővebbet: Budapest, Kerepest-ut 64. szám. I. emelet.

Uj aranyozó, melyvel bárki azonnal mosha... tóan ujja aranyozhat elavult... tükör- és képm... rámat, szobrot stb. - Uvegjo... csettelt 80 kr., 1/4 literes 3 frt, 1/2 literes 1 frt 50. Megrendelhető Kertész Tódornál Budapest, Kris... tóf-ter.

Beniczky né Rajza Lenke válogatott regényei

Beniczky né. Saját ke... zébe ... 50 Beniczky né. Ö az. Re... gény ... 1.- Beniczky né. A hegy... ség tündére ... 1.- Beniczky né. Rang és pénz ... 1.- Beniczky né. A vér ... 50 Beniczky né. Közvéle... mény ... 1.- Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, József-körút 18. M. kir. államvasutak. 166953/99.

Hirdetmény. Uj vonatmegállások Ber... cöl 221. sz. 6rház meg... állóhelyen. A Keszemétről Buda... pest ny. p. udvarra d. e. 8 óra 45 perckor érkező 713. sz., valamint a Buda... pest ny. p. udvarról d. u. 2 óra 45 perckor Ceglédre induló 720. sz. személy... vonatok í. évi november 15-étől kezdve Cegléd és Albert-líra állomások kö... zött a 221. sz. 6rháznál lévő Bercel megállóhelyen utasoknak fel- és leszáll... itásokra céljából feltétele... sen megfognak állani. A nevezett megállóhelyről az előbbi vonat reggel 7 óra 14 perckor, ez utóbbi vonat pedig délután 4 óra 18 perckor indulni. Epest, 1899. nov. 4-én. Az igazgatóságn. (Utánny. nem díjazatik.

Kiss József összes költeményei.

Elősz teljes kiadás, mely a Jehova és mese a varrógép... röl című hosszabb költe... ményeket is tartalmazza. Ára a költő arcképével dí... szes vászonkötésben 1 frt 50 krajcár. Ez a legszebb, leg... olcsóbb s legkedvel... tebb ALEXANDÉ. Videkre postai bérmentes küldéssel 1 frt 60 kr., ha ez összeg előre küeltetik be. Kapható a „BUDAPESTI NAPLÓ” kiadóhivatalában.

Most jelent meg! Jukker-leány. Irta PEKAR GYULA. Ára 1 frt 50 kr. Megrendelhető: a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18. szám.

Már megjelent! Jókai Mór: Öreg ember nem vén ember. „Képzelt regény négy részben” című legujabb műve. Ára 1 frt 60 kr., mely összeg előleges beküldése esetén bérmentve küldetik. Kapható: a Budapesti Napló kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18. szám.

Jó könyvek melyen leszállított áron: Ft Bahos közhasznu magyara... rózó szótár kötve (2 frt) ... 1.50 Benedek Elek. A sziv könyve (1.80) ... 1.20 Betyárlegendák, az alföldi rablóvilág történetei. 1.- Karczag Vilmos. Lemondás, regény (1.20) 60 kr., kötve (2 frt) ... 1.- Kosztutány Géza, nevezete... sebb bünesetek I., II., III., IV. egybekötve (4.80) ... 2.- Mihályilimre. Franciaország alatt. Elmönök és ka... landok az Aquatoron (2 frt) 1.-, ugyanez kötve (3 frt) 1.-, 1.50 Nókány Berci viselt dolgai kötve (2.50) ... 1.40 Wurger Henry, Bohémvilág (1 frt) 50 kr., kötve (1.50) ... 80 Sztanoj Miklós, Karam... boljáték (2 frt) 1.-, kötve (3 frt) ... 1.50 Tóvölgyi Titusz. Van-e más világ? (A szellemek országából) (1.50) 1.-, ugyanez kötve (2 frt) ... 1.40 Zola Emil, Pascal orvos, regény (1.60) 80 kr., kötve (2 frt) ... 1.20 (A bekerített árak a volt bolti árakat jelzik.) Megrendelhetők a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18. szám.

Uj! Uj! Páratlan szerdak. Irta Szomaházy István. Ára 1 frt 50 kr. Videkre postai bérmentes küldéssel 1 frt 60 kr., ha ez összeg előre küldetetik be. Kapható a „BUDAPESTI NAPLÓ” kiadóhivatalában.

Lant és Biblia. Hevess Kornél (szolnoki rabbi) verses könyve. Ára 1 frt 20 kr. Megrendelhető a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18. szám.

En Csillag Anna

Öszi felöltés 68 frt, loden öltözötek minden színben 15 frt, mindig raklaron vannak. Rothberger Jakab es. és kir. udvari szállítónál Budapest, IV., vaci-utca 23. Használt ruhák ujakra kicseréltetnek és a legmaga... sabb árban beszámíttatnak. 8467



Gyümölcsöt,

a legnemesebb fajú uradalmi termést, mely télen át tartás, a következő árak mellett szállítokutánvtétel: 100 db szerezika alma 2.- 100 db jeges alma 2.- 100 db bór alma 2.- 100 db óriás (citrom izű) 3.- 100 db császárkörte 2.50 100 drb ... a legn. fajtából 3.- Rendelvényeknél kérem az utolsó vasuti állomást is megnevezni.

Perlesz Fülöp Mohácscon.

Nevelőnőket

észak- és déli methoniatka zene és nyelvismeretel, vagy a nőköli, angol és francia nőket, bonneakat, övönöket, idegen nyelvismereteket lelkismereteken ajánlok, magyar ökleveles tanítónőket zene és nyelvismeretel, vagy a nőköli sürgösön keresek Szegheóné S. Lujza Budapest, Dosssewly-utca 22. sz. I. em.

Jó könyvek

melyen leszállított áron: Ft Bahos közhasznu magyara... rózó szótár kötve (2 frt) ... 1.50 Benedek Elek. A sziv könyve (1.80) ... 1.20 Betyárlegendák, az alföldi rablóvilág történetei. 1.- Karczag Vilmos. Lemondás, regény (1.20) 60 kr., kötve (2 frt) ... 1.- Kosztutány Géza, nevezete... sebb bünesetek I., II., III., IV. egybekötve (4.80) ... 2.- Mihályilimre. Franciaország alatt. Elmönök és ka... landok az Aquatoron (2 frt) 1.-, ugyanez kötve (3 frt) 1.-, 1.50 Nókány Berci viselt dolgai kötve (2.50) ... 1.40 Wurger Henry, Bohémvilág (1 frt) 50 kr., kötve (1.50) ... 80 Sztanoj Miklós, Karam... boljáték (2 frt) 1.-, kötve (3 frt) ... 1.50 Tóvölgyi Titusz. Van-e más világ? (A szellemek országából) (1.50) 1.-, ugyanez kötve (2 frt) ... 1.40 Zola Emil, Pascal orvos, regény (1.60) 80 kr., kötve (2 frt) ... 1.20 (A bekerített árak a volt bolti árakat jelzik.) Megrendelhetők a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18. szám.

180 centiméter hosszú óriási Loreley-hajammal, a magam tulajdányu pomádém 14 havi használata következtében nőtt olyan nagyra. Ezt a pomádét a leghevesebb tekintélyek egyetlen szemek ismerték el a haj kihullása ellen, a hajnövesztés elősegítésére, uraknál gyarapítja a teljes erős szakáll növesztését és már rövid használat után a hajnak és a szakállnak természetes és fényes és tömörséget ad és megőrzi a korai megöszüléstől a legközebb vénykorig. I. tégely ára: 1 frt, 2 frt, 3 frt, 5 frt.

Postai szétküldés naponta az összeg ölozotes beküldése vagy postai utánvét mellett az összeg világra a gyárból, a hova az összeg megrendelések küldendők. Csillag Anna, BÉCS, Seilergasse 14. sz.

Elő Budapesti Kávémagazin szétküldési osztálya

Kávé

Elvámolva és bérmentve. Postán utánvétell, vagy a postai előleges beküldés... vel 4 1/2 kg. Kuba, Mocca, Jáva, Gyöngy 6.50 1/4 kg. Császár kev. tea 1.50 1/4 kg. Karaván tea 1.40 1/4 kg. Törmelék tea -90 1 kg. Takaréki kávé -80 Pénteken és szombaton a maradó és kiros... talt kávék eladásra pör... kötve 1/2 kgr. -60

Belák István BUDAPEST, VII., Rottenbiller-ú 4.

Zalogházi cédulákat veszek. Eladok

13 latos ezüst övökészle... teket, grammja 5 kr., gi... randolokat, gyertyatör... kat, haltalakat, talcákat, grammja 6 kr., 12 darab ezüst övcsésző 6 frt 50 kr., teljes 12 személyre való teljes övökészleteket 128 frtől kezdve, és vá... laszték mindennemű ezüst mübtyös tárgyak... ban, arany férfilancok kö... löggóval, grammja 85 kr., masszív arany gyűrűk 2 frt 40 kr-ot, tula remon... tőr örök 6 frt. Grünberger Armin Béla örökösöl Budapeston, IV., Városház-ter 9., I. em. 23. Harisbázár. Képes árjegyeket bér... mentve és ingyen.